

З В І Т
КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ ДЕРЖАВНОЇ АДМІНІСТРАЦІЇ
ПРО ВИКОНАННЯ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНО-
ЕКОНОМІЧНОГО ТА КУЛЬТУРНОГО
РОЗВИТКУ КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСТІ НА 2017 РІК

Зміст

Аналіз економічного і соціального розвитку області у 2017 році	3
Демографічний розвиток, підтримка дітей та сім'ї.....	6
Молодіжна політика	8
Зайнятість населення та ринок праці.....	11
Грошові доходи населення	14
Пенсійне забезпечення.....	16
Соціальний захист населення.....	18
Будівельна діяльність.....	21
Містобудівна діяльність.....	24
Формування спроможних територіальних громад	25
Житлово-комунальне господарство	26
Енергозабезпечення та енергозбереження.....	32
Освіта.....	36
Національно-патріотичне виховання.....	42
Охорона здоров'я	44
Культура	49
Туризм	51
Фізкультура і спорт.....	52
Профілактика та протидія злочинності.....	54
Охорона навколишнього природного середовища	56
Цивільний захист населення і територій.....	59
Розвиток підприємництва	62
Інвестиційна діяльність	67
Промисловість.....	72
Агропромисловий комплекс	74
Транспорт та дорожнє господарство.....	79
Споживчий ринок.....	84
Зовнішньоекономічна діяльність	86
Фінансові ресурси.....	90
Додатки	Ошибка! Закладка не определена.

Аналіз економічного і соціального розвитку області у 2017 році

У 2017 році Київська облдержадміністрація спільно з місцевими органами виконавчої влади спрямовувала свою діяльність на впровадження загальнодержавних реформ, організацію виконання положень Конституції та законів України, забезпечення реалізації заходів, визначених актами та дорученнями Президента України і Кабінету Міністрів України, зокрема Указом Президента України від 12.01.2015 № 5/2015 „Про Стратегію сталого розвитку „Україна – 2020” та постановою Кабінету Міністрів України від 06.08.2014 № 385 „Про затвердження Державної стратегії регіонального розвитку на період до 2020 року”, Щорічним Посланням Президента України до Верховної Ради України „Про внутрішнє і зовнішнє становище України в 2017 році”, Програмою діяльності Кабінету Міністрів України (затверджена постановою Верховної Ради України від 14.04.2016 № 1099-VIII), Середньостроковим Планом пріоритетних дій Уряду до 2020 року (затверджений розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03.04.2017 № 275-р), а також Стратегією розвитку Київської області на період до 2020 року (затверджена рішенням Київської обласної ради від 04.12.2014 № 856-44-VI) та Програмою соціально-економічного та культурного розвитку Київської області на 2017 рік (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 319-14-VII).

Потенціал усіх сфер економіки області був спрямований на створення сприятливих умов для зростання якості життя мешканців Київщини шляхом активізації національно-патріотичного та духовного виховання, підтримки галузей культури, спорту і фізичної культури; реформування сфер освіти і охорони здоров'я; продовження роботи щодо процесу децентралізації; забезпечення енергоефективності; підвищення інвестиційної привабливості та конкурентоспроможності Київської області, створення нових робочих місць; збільшення обсягів будівництва, реконструкції та ремонту доріг; покращення якості надання послуг щодо регулярних пасажирських перевезень; підвищення рівня безпеки населення Київської області; забезпечення охорони навколишнього природного середовища та впровадження нових стандартів поводження з твердими побутовими відходами; посилення контролю за надрокористуванням.

Аналіз соціально-економічної ситуації в області у 2017 році засвідчив, що вжиті заходи щодо забезпечення стабільного функціонування господарського комплексу області, вирішення проблемних питань та усунення диспропорцій у розвитку територіальних одиниць регіону дозволили Київщині зберегти позитивні тенденції розвитку основних галузей (сфер діяльності) і утримати лідируючі позиції за основними показниками економічного і соціального розвитку.

Результати соціально-економічного розвитку області у 2017 році характеризуються такими показниками:

- індекс промислового виробництва склав 110,3%; обсяг реалізованої промислової продукції підприємств становив 94,3 млрд грн (у 2016 році – 82,6 млрд гривень);

- підприємствами області виконано будівельних робіт на суму 5765,4 млн грн, індекс будівельної продукції становив 121,8 відсотка;

- оборот роздрібної торгівлі за всіма каналами реалізації збільшився, у порівнянних цінах, на 11,7% і склав майже 55,1 млрд гривень;

- загальний обсяг експорту зовнішньої торгівлі товарами у порівнянні з 2016 роком зріс на 2,5% і становив 1748,5 млн дол. США. Обсяг імпорту товарів збільшився на 15,3% та склав 3403,9 млн доларів США;

- загальний обсяг прямих іноземних інвестицій станом на 31.12.2017 (наростаючим підсумком) збільшився, у порівнянні з початком 2017 року, на 3,2% і становив 1565,1 млн доларів США;

- до місцевих бюджетів області надійшло 13762,4 млн грн доходів, що на 49,2% більше у порівнянні з 2016 роком;

- до загального та спеціального фондів державного бюджету від області (з урахуванням реверсної дотації) надійшло 52624,3 млн грн, що на 16,8% більше порівняно з 2016 роком;

- на вільні та новостворені робочі місця у 2017 році працевлаштовано 20,1 тис. незайнятих та безробітних осіб, що на 2,6% більше у порівнянні з 2016 роком, рівень працевлаштування безробітних склав 34,9% (у 2016 році – 30,9 відсотка);

- середньомісячна номінальна заробітна плата склала 7188,0 грн, що на 37,5% перевищує її розмір за 2016 рік та у 4,1 раза більше рівня прожиткового мінімуму на одну працездатну особу;

- середній розмір трудових пенсій збільшився на 655,1 грн або на 35,5% та склав 2501,1 гривень.

Разом з тим, за низкою показників не вдалося досягти позитивних результатів. Через несприятливі погодні умови, що склалися протягом 2017 року та істотно вплинули на збиральні роботи і врожайність сільськогосподарських культур, а також зниження виробництва молока внаслідок зменшення поголів'я великої рогатої худоби, обсяг виробництва продукції сільського господарства, в усіх категоріях господарств, у 2017 році склав 14526,7 млн грн, що на 6,5% менше (у постійних цінах 2010 року), ніж у 2016 році. Водночас за обсягом сільськогосподарського виробництва Київщина посіла третє місце серед інших регіонів країни.

За рахунок усіх джерел фінансування у 2017 році підприємствами та організаціями області освоєно 31,0 млрд грн капітальних інвестицій, що у порівнянних цінах становить 94,1% до 2016 року. Разом з тим, за обсягом капітальних інвестицій область посіла 3 місце по Україні. Зниження показника обумовлено завершенням у листопаді 2016 року будівництва об'єкту „Укриття” на Чорнобильській АЕС, фінансування якого здійснювалось за кошти міжнародних фінансових організацій.

Через зниження попиту на новозбудоване житло у розташованих навколо столиці районах та містах, а також збільшення обсягів незавершеного

будівництва приватного житла у сільській місцевості, обсяги житлового будівництва за 2017 рік зменшилися на 11,4% і склали 1825,0 тис.кв.м загальної площі житла. Разом з тим, за обсягом житлового будівництва область продовжує займати 1 місце серед інших регіонів України.

Загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати, у порівнянні з 01.01.2017, зросла на 8,3 млн грн або на 6,8% і станом на 01.01.2018 склала 129,7 млн грн, у тому числі борг підприємства-банкрута ПАТ „Авіакомпанія „Аеросвіт” склав 115,8 млн грн. (89,3% від загальної суми заборгованості).

Залишається невирішеним питання погашення заборгованості із виплати заробітної плати у приватному акціонерному товаристві „Авіакомпанія „Аеросвіт” (Бориспільський район), відносно якого ще у 2015 році порушено справу про банкрутство. Забезпечення виплати заборгованої заробітної плати залежить виключно від ефективності роботи арбітражного керуючого в межах Закону України „Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом”.

Крім цього, потребує вирішення питання погашення заборгованості із виплати заробітної плати працівникам державних підприємств, яка становить 5,6 млн грн або 45,2% від суми заборгованості економічно активних підприємств Київщини, а саме: ДП „Завод порошкової металургії” у м.Бровари (сума боргу – 5,0 млн грн) та ДП „Дослідно-конструкторське бюро авіації цивільного призначення” у Києво-Святошинському районі (сума боргу – 0,6 млн гривень).

З метою забезпечення погашення заборгованості із виплати заробітної плати протягом 2017 року направлено 10 звернень до міністерств і відомств, у підпорядкуванні яких перебувають підприємства-боржники, проведено 11 засідань тимчасової комісії Київської облдержадміністрації з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат, а також розглянуто вказане питання на засіданнях колегії облдержадміністрації.

У зв'язку з переходом з інших областей (міст) держави платників податків з податковим боргом на облік до Головного управління Державної фіскальної служби у Київській області, а також у зв'язку з несплатою платниками податків самостійно задекларованих грошових зобов'язань по ПДВ, податку на прибуток, земельному податку та єдиному податку та виникненню податкового боргу у результаті контрольно-перевірочної роботи зі сплати податків, станом на 01 січня 2018 року загальна сума податкового боргу (з урахуванням боргу банкрутів) по Київській області становила 2178,7 млн грн, що порівняно з початком 2017 року більше на 279,9 млн грн або на 14,7 відсотка.

Проведений моніторинг соціально-економічного розвитку області виявив ряд проблемних питань, що потребують вирішення шляхом мобілізації спільних зусиль місцевих органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, а також суб'єктів господарювання області. Серед них основними є: гостра нестача інвестиційних ресурсів для модернізації та технологічного оновлення виробництва через зниження кредитної активності банків та обмежені обсяги іноземних інвестицій, високий рівень енергоємності

житлово-комунального господарства, погіршення якісного стану земель сільськогосподарського призначення, невідповідність фахової структури трудових ресурсів потребам ринку, повільні темпи погашення заборгованості з виплати заробітної плати та податкового боргу до бюджетів усіх рівнів.

Демографічний розвиток, підтримка дітей та сім'ї

Чисельність наявного населення області станом на 01 січня 2018 року становила 1754,3 тис. осіб. Фактично протягом 2017 року чисельність населення збільшилася на 19,8 тис. осіб, що у розрахунку на 1000 наявного населення становило 11,3 особи.

Середньорічна чисельність наявного населення склала 1744,4 тис. осіб, що на 11,0 тис. осіб більше у порівнянні з 2016 роком та на 7,5 тис. осіб більше прогнозованого показника.

Збільшення чисельності населення області відбулося виключно за рахунок міграційного приросту – 30,7 тис. осіб (прогноз – 11,5 тис. осіб), водночас зафіксовано природне скорочення населення – 10,9 тис. осіб.

Порівняно з 2016 роком обсяг природного скорочення збільшився на 1698 осіб, або з 5,3 до 6,2 осіб у розрахунку на 1000 наявного населення. У всіх районах та містах обласного значення спостерігалось природне скорочення населення, за виключенням міста Славутич. Залишається суттєвим перевищення кількості померлих над кількістю живонароджених: на 100 померлих – 61 живонароджена дитина. Водночас зменшилась кількість померлих дітей у віці до 1 року з 99 до 90 осіб. Основними причинами смерті були хвороби системи кровообігу (70,5% від загальної кількості померлих), новоутворень (14,1%) та хвороб органів травлення (3,7 відсотка).

У 19 районах та 8 містах обласного значення зафіксовано міграційний приріст населення. Чисельність прибулих склала понад 54,9 тис. осіб, вибулих – 24,3 тис. осіб (у 2016 році відповідно 25,1 тис. осіб і 13,7 тис. осіб), міграційний приріст склав майже 30,7 тис. осіб.

Міграційне скорочення спостерігалось у Баришівському, Володарському, Поліському, Рокитнянському, Сквирському, Ставищенському районах та у містах Переяслав-Хмельницький, Фастів і Славутич.

З метою більш ефективної та налагодженої роботи облдержадміністрації у сфері захисту конституційних прав дітей та підтримки сімей на Київщині у звітному періоді продовжувала діяти обласна комплексна Програма підтримки сім'ї та забезпечення прав дітей „Назустріч дітям” до 2017 року, яка затверджена рішенням Київської обласної ради від 02.04.2009 № 431-24-V. На реалізацію заходів вказаної Програми станом на 01.01.2018 спрямовано кошти у сумі 43,4 млн грн (у 2016 році – 51,9 млн гривень).

Для профілактики злочинності, негативних проявів серед дітей запобігання безпритульності та бродяжництву в області постійно проводяться профілактичні рейди: „Підліток”, „Вокзал”, „Діти вулиці”, метою яких є вилучення дітей з негативного оточення, надання їм реабілітаційної допомоги. Протягом 2017 року

проведено 1149 профілактичних рейдів, під час яких виявлено 1119 дітей (у 2016 році – 1127 рейдів з виявленням 1100 дітей). У результаті прийнятих заходів 158 дітей влаштовано в центри соціально-психологічної реабілітації дітей, 40 дітей – у заклади охорони здоров'я, 129 дітей повернуто в сім'ї, 10 дітей – до навчальних закладів, обстежено майже 3,0 тис. сімей, ініційовано притягнення до відповідальності 700 батьків за неналежне виконання батьківських обов'язків.

На Київщині активізовано роботу щодо влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, до прийомних сімей та дитячих будинків сімейного типу. Станом на 01.01.2018 в області функціонувало 66 дитячих будинків сімейного типу та 106 прийомних сімей. Загалом в дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях протягом 2017 року виховувалося 675 дітей або 25,9% від загальної кількості дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування (у 2016 році – 655 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування). Станом на 01 січня 2018 року під опікою, піклуванням перебували 2607 дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування.

На Київщині проводиться активна робота щодо усиновлення дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування. У 2017 році було усиновлено 135 дітей (у 2016 році – 138 дітей), з них 112 усиновлено громадянами України, 23 – іноземними громадянами (у попередньому році – 111 та 27 дітей відповідно).

Протягом 2017 року в чотирьох соціальних гуртожитках, які функціонують на території Київської області, перебували 10 осіб з числа дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування, віком 18-23 років, 4 матері та 4 дитини із сімей, які опинилися в складних життєвих обставинах, а також 16 внутрішньо переміщених осіб.

Крім цього, в області діють 6 центрів соціально-психологічної реабілітації дітей служби у справах дітей та сім'ї облдержадміністрації у селах Копилів (Макарівський район), Петрівське (Києво-Святошинський район), Сезенків (Баришівський район), Циблі (Переяслав-Хмельницький район) та у містах Узин (Білоцерківський район), Богуслав, а також міський центр соціально-психологічної реабілітації дітей Білоцерківського міськвиконкому. Станом на 01.01.2018 у даних закладах перебували 186 дітей (у 2016 році – 269 дітей), у тому числі 13 дітей, які переміщені із зони проведення АТО.

Для реалізації оздоровчої кампанії у 2017 році фактично використано 21,0 млн грн з обласного бюджету. За вказані кошти було закуплено 3074 путівки для дітей, які потребують особливої уваги та підтримки (у 2016 році – 5169 путівок).

На базі дитячого оздоровчого центру „Дніпро” (Обухівський район) організовано спеціалізовану зміну, під час якої для 200 дітей-інвалідів проведено обласний фестиваль творчості „Повір у себе”.

З метою забезпечення оздоровлення та відпочинку за кордоном дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки, укладено 40 договорів з іноземними благодійними і громадськими організаціями. У результаті співпраці протягом 2017 року 1069 дітей Київщини мали змогу отримати послуги з оздоровлення та відпочинку в країнах Європи та США.

Крім того, у 2017 році до Республіки Хорватія на відпочинок та оздоровлення направлено 50 дітей осіб, визнаних учасниками бойових дій.

Відповідно до протокольного рішення Комітету з питань сім'ї, молодіжної політики, спорту та туризму від 2 вересня 2014 року № 38 щодо виконання Кабінетом Міністрів України вимог законодавства стосовно захисту прав дітей Донецької і Луганської областей, у тому числі забезпечення безпечного виїзду дітей із зони воєнних дій і збройних конфліктів та їх розміщення на мирній території, облдержадміністрацією вживалися заходи щодо розміщення громадян, прийомних сімей, дитячих будинків сімейного типу та сімей з дітьми, які виїхали із зони проведення антитерористичної операції.

Загалом у 2017 році постійною комісією з надання адресної допомоги сім'ям, які опинилися в складних життєвих обставинах, розглянуто та затверджено 1960 заяв, в тому числі 919 заяв військовослужбовців, які беруть участь в АТО, 106 заяв від поранених в зоні проведення АТО, 16 заяв від сімей, родичі яких загинули в зоні проведення АТО, 1 заяву полоненого в зоні АТО, 665 заяв військовослужбовців, які проходять військову службу за контрактом, 10 військовослужбовців, які були демобілізовані з військової служби, 243 сім'ям, загиблих в зоні АТО, які отримують щорічну допомогу. Загальна сума з усіх виплат для військовослужбовців та їх родин склала майже 18,0 млн грн (у 2016 році – 14,9 млн гривень).

Комісією протягом 2017 року затверджено 64 заяви сімей військовослужбовців, які загинули в Афганістані, на загальну суму 614,4 тис. грн (у 2016 році – 73 заяви на суму 603,6 тис. гривень).

Крім цього, вказаною комісією виплачено матеріальну допомогу 117 родинам, які опинилися в складних життєвих обставинах, на загальну суму 1,4 млн грн (у 2016 році – 483 родинам на суму 4,5 млн гривень).

На виконання Закону України „Про протидію торгівлі людьми” та постанови Кабінету Міністрів України від 22.08.2012 № 783 „Про затвердження Порядку взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми” служба у справах дітей та сім'ї облдержадміністрації спільно із громадською організацією „Фундація „Гармонізоване суспільство” реалізовує в області за підтримки Міністерства соціальної політики України та Координатора проектів ОБСЄ в Україні проект „Поширення Національного механізму взаємодії суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, в Україні”. Зазначений проект спрямований на покращення спроможності суб'єктів, які здійснюють заходи у сфері протидії торгівлі людьми, виявляти та надавати допомогу постраждалим особам у відповідності до чинного законодавства.

Станом на 31.12.2017 в Київській області 10 особам встановлено статус особи, яка постраждала від торгівлі людьми.

Молодіжна політика

Протягом 2017 року в області проводилася робота, спрямована на реалізацію державної молодіжної політики, розвиток творчого потенціалу молоді, посилення її громадянської позиції.

Відповідно до завдань комплексної програми підтримки та розвитку молоді Київської області на 2015-2020 роки „Молодь Київщини”, яка затверджена рішенням Київської обласної ради від 26.03.2015 №915-47-VI (зі змінами), проведено ряд заходів, метою яких є створення умов для повноцінної самореалізації молоді, зменшення негативних явищ у молодіжному середовищі, забезпечення системної взаємодії державних органів з громадськістю у питаннях молодіжної політики.

У 2017 році проведено 131 захід, спрямований на реалізацію в області державної політики у сфері підтримки та розвитку молоді, що майже у 2 рази більше, ніж у 2016 році. Вказаними заходами було охоплено майже 15 тис. молодих людей області.

Запроваджено механізм підтримки інститутів громадянського суспільства, який передбачає підтримку локальних ініціатив молоді шляхом делегування повноважень та управлінських рішень і забезпечення фінансової підтримки на конкурентних засадах відповідних ідей, проектів та заходів, включаючи їх до календарного плану управління молодіжної політики та національно-патріотичного виховання облдержадміністрації.

Для налагодження ефективної роботи з інституціями громадянського суспільства в області активно діють два дорадчих органи при голові облдержадміністрації – Київська обласна студентська рада та Київська обласна молодіжна громадська рада.

З метою підтримки молодіжних ініціатив у супроводі експертів проекту „Активні громадяни” Британської ради в Україні було проведено „Пітчінг соціальних проектів”, у рамках якого було підтримано та реалізовано ряд важливих пілотних молодіжних проектів: „Основи тактичної медицини у школах”, метою якого було проведення позакласних занять з надання першої дошпитальної допомоги в екстремальних ситуаціях, під час бойових дій та техногенних катастроф, „Спляча красуня”, що спрямований на підвищення рівня самооцінки, впевненості в собі та особистісних якостей дівчат-підлітків, „Кіно-Толоки”, метою якого є висвітлення та обговорення соціально-культурних проблем суспільства через показ коротко- та повнометражних фільмів, „Молодь обирає здоров'я”, що спрямований на створення підґрунтя для спортивного та творчого розвитку дітей та молоді, „Зупинимо вогонь разом”, який передбачав проведення інформаційної кампанії з поширення відомостей про шкоду спалювання сухих рослинних решток.

Крім цього, спільно з ГО „Чорнобиль. Ренесанс”, ГО „Молодіжний патріотичний тренувальний клуб „Ратібор”, ГО ВО „Асоціація Воїнів АТО „Київська Русь” організовано табір вихідного дня „Чорнобиль. Ренесанс. Покрова”, метою якого є залучення молоді до вивчення пам'яток української історії та культури, проведено акцію „Міцний вузол”, що спрямована на популяризацію альтернативного дозвілля молоді, зокрема через розвиток пішохідного туризму, впровадження превентивних програм із запобігання

негативним явищам у суспільстві, а також забезпечено організацію фестивалю історичного середньовічного бою „ШПОРА-ФЕСТ”, метою якого є популяризація нових видів змістовного дозвілля молоді та нових форматів роботи з молоддю, збільшення кількості молоді, залученої до руху історичного середньовічного бою.

Для розвитку системи неформальної освіти у 2017 році на Київщині розпочато програму підготовки працівників, які працюють з молоддю, із залученням державних службовців молодіжної сфери та представників молодіжних громадських організацій. Проведено тренінг базового рівня для 30 представників області та Всеукраїнський тренінг „Міжнародні стандарти прав людини” (20 осіб). 50 учасників отримали сертифікати та здобули кваліфікацію „Молодіжний працівник”.

Реалізовано проект „Вікна можливостей для молоді” у форматі виїздів по районах та містах області з метою налагодження роботи з молоддю на місцях через надання допомоги у розбудові молодіжної інфраструктури (молодіжні центри та простори), підвищення рівня професійної компетенції молодіжних працівників, налагодження міжсекторальної співпраці у проведенні молодіжної роботи на регіональному рівні.

Відповідно до розпорядженням голови облдержадміністрації від 19 серпня 2017 року № 441 відновлено Положення про стипендію голови Київської державної адміністрації кращим студентам вищих навчальних закладів I-IV рівнів акредитації Київської області, згідно з яким передбачено надання 50 стипендій на рік у сумі 1200 грн у місяць для кращих студентів області (вказана стипендія протягом попередніх років не виплачувалася).

Для забезпечення обґрунтованої молодіжної політики, визначення реального стану і потреб громадських інституцій, потреб та прагнень молоді та з метою формування молодіжного портрету Київської області у вересні-грудні 2017 року проведено соціологічне дослідження для виявлення змін ціннісних орієнтирів молоді та з питань зайнятості молоді. За результатами проведеного опитування розроблено та надрукована брошура „Вивчення становища молоді Київської області з метою формування обґрунтованої молодіжної політики”.

Для підвищення рівня освіти молоді з числа студентів та лідерів молодіжних студентських організацій, набуття ними практичних знань та навичок із використання інтернет-ресурсів у сфері їх повсякденного життя, навчання та розвитку мережі органів студентського самоврядування запроваджено тренінгову програму „Студентські інтернет-ресурси”. З метою створення сприятливих умов для самореалізації молоді відбувся семінар-тренінг, орієнтований на залучення молоді до роботи з реалізації молодіжної політики „Ефективне навчання”. Для обміну досвідом набуття молодими людьми знань, навичок та інших компетентностей поза системою освіти (розвиток неформальної освіти) було організовано студмістечко, у діяльності якого взяли участь 60 представників студентських організацій.

У грудні 2017 року проведено Київський обласний молодіжний форум „Молодь для молоді”, метою якого було інформування молодіжної громади області щодо проведеної роботи у напрямі молодіжної політики у 2017 році,

налагодження партнерства та виявлення актуальних напрямів роботи з молоддю, напрацювання спільних заходів у сфері молодіжної політики на 2018 рік.

Зайнятість населення та ринок праці

Протягом 2017 року державна політика зайнятості в області здійснювалася відповідно до Указу Президента України від 26.02.2010 № 274/2010 „Про невідкладні заходи з подолання бідності”, постанови Кабінету Міністрів України від 15.10.2012 №1008 „Про затвердження Програми сприяння зайнятості населення та стимулювання створення нових робочих місць на період до 2017 року” та Програми зайнятості населення Київської області на 2013-2017 роки, затвердженої рішенням Київської обласної ради від 16.05.2013 № 596-32-VI. Робота була спрямована на створення необхідних економічних, організаційно-правових та соціальних умов для забезпечення продуктивної зайнятості населення області, раціонального використання її трудового потенціалу.

У 2017 році ринок праці Київщини характеризувався зменшенням кількості безробітних, визначених за методологією Міжнародної організації праці (МОП). Чисельність безробітного населення віком 15-70 років порівняно з 2016 роком зменшилася на 1,6 тис. осіб і склала 51,9 тис. осіб (прогнозне значення – 51,8 тис. осіб). Рівень безробіття (за методологією МОП) у відсотках до економічно активного населення відповідної вікової групи у 2017 році по відношенню до 2016 року зменшився з 6,8% до 6,5% (на рівні показника Програми).

За даними головного управління Пенсійного Фонду України у Київській області, протягом 2017 року на Київщині створено 14869 нових робочих місць, що на 9,3% або на 1261 робоче місце більше, ніж у 2016 році. Найбільша кількість створених нових робочих місць у Києво-Святошинському (2830 одиниць або 19,0% від загальної кількості створених робочих місць), Білоцерківському (разом з м.Біла Церква – 2156 одиниць або 14,5%), Вишгородському (850 одиниць або 5,7%) районах, а також у містах Бровари (1738 одиниць або 11,7%) та Ірпінь (1124 одиниці або 7,6% від загальної кількості).

У 2017 році кількість незайнятих громадян, які скористалися послугами державної служби зайнятості, склала 50,3 тис. осіб (з них 41,9 тис. безробітних осіб), що на 10,3% менше показника 2016 року та на 8,7 тис. осіб менше показника, прогнозованого Програмою. Станом на 01 січня 2018 року на обліку перебували 13,5 тис. осіб, що мали статус безробітних громадян (станом на 01.01.2017 – 15,6 тис. осіб).

Серед безробітних жінки складали 54,3% (7,3 тис. осіб), молодь віком до 35 років – 36,6% (5,0 тис. осіб), особи, які мають додаткові гарантії щодо сприяння у працевлаштуванні – 34,9% (4,7 тис. осіб), жителі сільської місцевості – 42,6% (5,8 тис. осіб).

Станом на 01.01.2018 з числа безробітних, які перебували на обліку в службі зайнятості, допомогу по безробіттю отримували 11,2 тис. осіб або

86,7 відсотка. Середній розмір допомоги по безробіттю у грудні 2017 року збільшився проти грудня 2016 року на 18,0% або на 442,5 грн. і склав 2894,0 грн (на 35,2% або на 753,1 грн більше, ніж передбачено Програмою).

З метою підбору належної роботи та сприяння у працевлаштуванні незайнятим та безробітним громадянам, проводилася активна робота щодо збору вакансій. Протягом 2017 року із заявлених роботодавцями вакансій для укомплектування державною службою зайнятості в базі даних нараховувалось 35,5 тис. одиниць (на 17,3% або на 5243 одиниці більше, ніж протягом 2016 року).

У 2017 році за направленням служби зайнятості укомплектовано майже 20,0 тис. вакансій. Рівень укомплектування вакансій склав 56,2 відсотка. Найвищий рівень укомплектування вакансій протягом 2017 року спостерігався у Таращанському (88,4%), Тетіївському (87,1%), Сквирському (82,8%) центрах зайнятості, у той час як найнижчий – у Вишгородському (24,8%) та Києво-Святошинському (32,2%) центрах зайнятості.

Станом на 01.01.2018 на одне вільне робоче місце у середньому претендували 3 особи з числа безробітних громадян (у 2016 році – 7 осіб, показник Програми – 9). Найбільше навантаження на одне вільне робоче місце зафіксовано у Тетіївському (62 особи,) Володарському (22 особи), Макарівському (18 осіб) центрах зайнятості.

У 2017 році було працевлаштовано 20,1 тис. осіб (з них 12,1 тис. осіб – зареєстровані безробітні), що на 2,1% більше, ніж протягом 2016 року, та на 2,0% більше, ніж передбачалося Програмою. Рівень працевлаштування безробітних склав 34,9% (у 2016 році – 30,9%, а Програмою було передбачено 33,0 відсотка).

Найвищий рівень працевлаштування безробітних осіб протягом 2017 року спостерігався у Славутицькому (55,9%), Обухівському (48,6%), Сквирському (48,2%) центрах зайнятості. Найнижчий – в Києво-Святошинському (22,9%), Макарівському (23,8%) та Володарському (27,8%) базових центрах зайнятості.

За рахунок виплати одноразової допомоги по безробіттю для заняття підприємницькою діяльністю лише 94 особи започаткували власну справу (проти 188 осіб у 2016 році), в той час як Програмою передбачалося зорієнтувати на самозайнятість 390 осіб. Зменшення чисельності підприємців-початківців пов'язано з обмеженими фінансовими можливостями Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування України на випадок безробіття.

Особлива увага приділялась працевлаштуванню соціально незахищених верств населення, які не можуть на рівні з іншими конкурувати на ринку праці, передусім, людям з обмеженими фізичними можливостями. Протягом 2017 року на обліку в обласній службі зайнятості перебували 1,8 тис. безробітних осіб з інвалідністю (на рівні їх кількості у 2016 році). Працевлаштовано 411 осіб з інвалідністю (на 3,3% або на 13 осіб більше), рівень працевлаштування інвалідів становив 22,2% (у 2016 році – 19,4 відсотка).

З метою забезпечення роботодавців працівниками з числа безробітних за необхідними професіями та скорочення дисбалансу між попитом і пропозицією

робочої сили, обласна служба зайнятості здійснювала професійне навчання, перенавчання та підвищення кваліфікації безробітних.

Всього у 2017 році за направленням служби зайнятості навчалося майже 4,5 тис. осіб (на 11,8% менше, ніж прогнозувалося Програмою), з них 2220 жінок (49,4%) та 1450 осіб з категорії молодь віком до 35 років (32,3 відсотка). У цілому відсоток працевлаштування після проходження професійного навчання по області у 2017 році склав 92,2% (у 2016 році – 92,0 відсотка).

Як один із дієвих засобів забезпечення тимчасової зайнятості безробітних та можливості отримання додаткового заробітку організовувались громадські роботи та інші роботи тимчасового характеру. Протягом 2017 року до участі у громадських та інших роботах тимчасового характеру в області було залучено 8,5 тис. осіб (на 9,8% менше у порівнянні з 2016 роком та на 15,0% менше показника Програми). Питома вага безробітних осіб, які були залучені до тимчасової зайнятості, склала 19,9% (у 2016 році – 19,5 відсотка).

З метою сприяння незайнятим громадянам у працевлаштуванні службою зайнятості проводиться значна профорієнтаційна робота. У 2017 році для шукачів роботи загалом проведено 8,9 тис. інформаційно-консультаційних та профорієнтаційних заходів, до участі в яких були залучені 35,0 тис. безробітних осіб. Крім цього, протягом 2017 року для незайнятих громадян проведено 328 семінарів з орієнтації на самозайнятість з метою сприяння розвитку підприємництва. Консультації з питань започаткування власної справи під час цих семінарів отримали 2,9 тис. безробітних осіб.

За 2017 рік службою зайнятості Київщини працевлаштовано 7594 особи з числа молоді у віці до 35 років, у тому числі 4114 осіб – зареєстровані безробітні. За сприяння служби зайнятості 49 молодих осіб започаткувала власну справу. Професійне навчання проходило 1450 осіб, з яких працевлаштовано 1091 особу.

Для жителів сільської місцевості проведено 541 семінар, до участі в яких залучені 11,0 тис. сільських мешканців. У результаті проведених заходів працевлаштовано 377 осіб, з напрямками профнавчання визначилась 131 особа, у тимчасових та громадських роботах взяли участь 528 осіб, на започаткування власної справи зорієнтовані 76 осіб, з них – 18 осіб фактично започаткували власну справу.

У рамках заходів, спрямованих на забезпечення необхідної кількості кандидатів для вступу на військову службу за контрактом, поглиблено співпрацю з військовими комісаріатами та частинами. Впродовж 2017 року консультаційні пункти (офіси) з питань служби у Збройних Силах України за контрактом відвідали 5180 осіб, з них 4419 осіб із числа безробітних, у тому числі 934 демобілізованих учасника АТО.

В області продовжується робота щодо підтримки вимушених переселенців. За період з початку дії постанови Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 № 509 „Про облік внутрішньо переміщених осіб” по 31.12.2017 на обліку в обласній службі зайнятості перебували 3317 осіб із числа громадян, які отримали довідку про взяття на облік як осіб, що переміщуються з тимчасово окупованої території України або районів проведення АТО. Статус безробітного мали 2724 особи, з них 2178 осіб отримували допомогу по безробіттю.

За направленням центрів зайнятості за цей період було працевлаштовано 1066 вимушених переселенців, проходили професійне навчання – 178 осіб, взяли участь у громадських та інших роботах тимчасового характеру – 249 осіб.

Станом на 01.01.2018 соціальні послуги служби зайнятості продовжують отримувати 205 осіб із числа громадян, які мають довідку про взяття на облік, як таких, що перемістилися з тимчасово окупованої території України або районів проведення АТО.

Важливим залишається питання стосовно адаптації у мирному середовищі та працевлаштування військовослужбовців, які повертаються з АТО. Послуги служби зайнятості області у 2017 році отримували 2318 осіб з числа демобілізованих військовослужбовців, які брали участь в АТО, з них у звітному періоді 823 особи отримали статус безробітного, у тому числі 25 особам призначено виплату допомоги по безробіттю. Профорієнтаційні послуги отримали 2557 осіб з числа демобілізованих військовослужбовців, з них 2121 особа мала статус безробітного.

Протягом звітнього періоду працевлаштовано 640 демобілізованих осіб, з них 407 осіб – за направленням служби зайнятості. Професійне навчання за направленням служби зайнятості проходили 118 осіб, з них 86 осіб вже працевлаштовано. Станом на 01.01.2018 послуги служби зайнятості продовжують отримувати 543 демобілізованих військовослужбовці, допомогу по безробіттю отримує 461 особа, професійне навчання проходять 13 осіб.

Для проведення серед населення інформаційно-роз'яснювальної роботи, в області налагоджено тісну співпрацю із засобами масової інформації як обласного, так і районного рівнів. Протягом 2017 року розміщено 1015 інформаційних матеріалів у мережі Інтернет, підготовлено 260 публікацій у друкованих ЗМІ, а також 218 виступів на радіо і 118 сюжетів на телебаченні.

Грошові доходи населення

Актуальним питанням, якому постійно приділяється увага в області, є створення належних умов для підвищення рівня життя населення Київщини, недопущення зниження його грошових доходів, збільшення яких значною мірою залежить від зростання заробітної плати.

Середньомісячна номінальна заробітна плата одного штатного працівника області у 2017 році становила 7188 грн, що на 37,5% більше, ніж у 2016 році та у 4,1 рази перевищує рівень прожиткового мінімуму на одну працездатну особу (1762 гривень). Рівень заробітної плати перевищив прогнозний показник Програми на 558 грн або на 8,4 відсотка. За цим показником область зайняла 3 місце серед інших регіонів України, поступаючись лише м.Києву та Донецькій області.

Найвищий рівень заробітної плати у IV кварталі 2017 року зафіксовано у Макарівському (10988 грн), Броварському (9337 грн), Бориспільському (9571 грн) районах та у містах Бориспіль (11571 грн), Славутич (10800 грн), Березань (9319 грн), найнижчий – у Фастівському (5283 грн), Кагарлицькому (5393),

Таращанському (5503 грн), Рокитнянському (5604 грн), Ставищенському (5852 грн) районах і у місті Ржищів (5326 гривень).

Реальна заробітна плата штатних працівників у 2017 році по відношенню до 2016 року збільшилась на 19,5 відсотка.

Залишається актуальним питання погашення боргів із виплати заробітної плати у провідних галузях економіки. Загальна сума заборгованості із виплати заробітної плати станом на 1 січня 2018 року становила 129,7 млн гривень. У порівнянні з 01.01.2017 сума боргу збільшилася на 8,3 млн грн або на 6,8 відсотка.

У структурі загальної суми заборгованості з виплати заробітної плати борги економічно активних підприємств становили 9,6%, економічно неактивних підприємств – 0,3%, підприємств-банкрутів – 90,1 відсотка.

Заборгованість працівникам економічно активних підприємств, у порівнянні з 01.01.2017, зросла у 2,9 раза або на 8,1 млн грн і станом на 01.01.2018 склала 12,4 млн грн (у тому числі заборгованість на підприємствах державної форми власності – 5,6 млн гривень).

Залишається невирішеним питання стосовно погашення заборгованості із виплати заробітної плати на приватному акціонерному товаристві „Авіакомпанія „Аеросвіт” (Бориспільський район), відносно якого ще у 2015 році було порушено справу про банкрутство. Станом на 01.01.2018 заборгованість на зазначеному підприємстві склала 115,8 млн грн (89,3% від загальної суми заборгованості із виплати заробітної плати по області). Для забезпечення зменшення заборгованості із заробітної плати у ПрАТ „Авіакомпанія „Аеросвіт” проведено три наради з представниками контролюючих та правоохоронних органів області та ліквідатором підприємства щодо пошуку шляхів взаємодії та реального погашення заборгованості із заробітної плати відповідно до наявних активів підприємства.

Крім цього, потребує вирішення питання погашення заборгованості із виплати заробітної плати працівникам державних підприємств, яка становить 5,6 млн грн або 45,2% від суми заборгованості економічно активних підприємств Київщини, а саме: ДП „Завод порошкової металургії” у м.Бровари (сума боргу – 5,0 млн грн) та ДП „Дослідно-конструкторське бюро авіації цивільного призначення” у Києво-Святошинському районі (сума боргу – 0,6 млн гривень).

З метою погашення заборгованості із заробітної плати на державних підприємствах протягом 2017 року направлено 10 звернень до міністерств і відомств, у підпорядкуванні яких перебувають підприємства-боржники. Проведено 11 засідань тимчасової комісії Київської облдержадміністрації з питань погашення заборгованості із заробітної плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат, під час яких заслухано 30 керівників суб'єктів господарювання, що мали заборгованість із виплати заробітної плати. Також проведені засідання відповідних районних та міських комісій (у районах – 101 засідання, у містах обласного значення – 57 засідань).

У 2017 році питання погашення заборгованості із виплати заробітної на підприємствах, в установах і організаціях області двічі розглядалося на колегії

облдержадміністрації. За підсумками розгляду видано два доручення голови облдержадміністрації, якими передбачені заходи, спрямовані на забезпечення контролю за дотриманням норм трудового законодавства.

Протягом 2017 року забезпечено погашення заборгованості із виплати заробітної плати на 36 суб'єктах господарювання на загальну суму 14,9 млн гривень. Зокрема, забезпечено повне погашення боргів з оплати праці на дочірньому підприємстві „Науково-дослідний інститут нафтогазової промисловості” НАК „Нафтогаз України” у сумі 3,4 млн грн., комунальному підприємстві Київської обласної ради „Київський академічний обласний музико-драматичний театр ім. Саксаганського” – 1,7 млн грн., комунальному підприємстві Білоцерківської міської ради „Тролейбусне управління” – у сумі 317,8 тис. гривень.

Пенсійне забезпечення

Протягом 2017 року в Київській області активно реалізовувалися завдання, визначені Стратегією модернізації та розвитку Пенсійного фонду України на період до 2020 року, здійснювались певні кроки у запланованих напрямках.

Всі територіальні управління Пенсійного фонду України у Київській області перейшли на роботу у системі централізованого призначення і виплати пенсій, триває впровадження електронних пенсійних справ.

Крім цього, розпочато реалізацію принципу екстериторіальності обслуговування громадян, впроваджено нові стандарти обслуговування громадян за принципом „єдиного вікна”. Здійснюються поступові кроки щодо інтеграції інформаційних ресурсів пенсійної системи та підготовки їх переходу на web-орієнтовану технологію.

Станом на 01.01.2018 на обліку в Головному та підвідомчих управліннях Пенсійного фонду України у Київській області перебувало 560,0 тис. пенсіонерів, що на 3,0 тис. осіб менше, ніж на аналогічну дату 2017 року.

Органами Головного управління Пенсійного фонду України у Київській області за 2017 рік призначено 19,7 тис. нових пенсій (на 0,2 тис. більше, ніж за 2016 рік). За заявами громадян, згідно з додатковими наданими документами, протягом 2017 року проведено 102,5 тис. індивідуальних перерахунків пенсій, що на 14,3 тис. перерахунків або на 12,2% менше у порівнянні з 2016 роком.

Продовжувалась робота, спрямована на підвищення рівня пенсійного забезпечення осіб, які мають особливі заслуги перед Україною. Протягом 2017 року підготовлено матеріали та встановлено 603 пенсії за особливі заслуги перед Україною (у 2016 році – 376 пенсій), кількість одержувачів вказаних пенсій склала майже 18 тис. осіб.

Комісією з питань підтвердження стажу на посадах, що дають право на призначення пенсії на пільгових умовах або за вислугу років у разі ліквідації підприємства та організації без визначення правонаступника, розглянуто

160 заяв, 153 особам підтверджено стаж, що дає право на пенсію на пільгових умовах.

Середній розмір трудових пенсій по області збільшився на 637,19 грн або на 34,2% і станом 01.01.2018 становив 2501,14 грн (на 493,04 грн або на 24,5% більше, ніж було передбачено Програмою). Середній розмір пенсії цивільних пенсіонерів збільшився на 658,22 грн або на 36,1% і склав 2482,15 грн, військових пенсіонерів – на 208,23 грн або на 7,8% та становив 2871,30 гривні.

Всі пенсії виплачуються в установлені строки та у повному обсязі. Заборгованість з виплати пенсій відсутня.

У 2017 році кількість одержувачів пенсій у розмірі до 800 грн становила 1,0 тис. осіб, від 801 до 1000 грн – 2,5 тис. осіб, від 1001 до 1500 грн – 106 тис. осіб, від 1501 до 5000 грн – 392 тис. осіб, від 5000 до 10000 грн – 28 тис. осіб, понад 10000 грн – 5057 осіб. Кількість цивільних пенсіонерів області, які мають суми пенсійних виплат, що перевищують прожитковий мінімум, склала 92 відсотка.

Своєчасність та повнота виплати пенсій залежить і від стану надходження власних та прирівняних до них коштів до бюджету Пенсійного фонду України, які за 2017 рік склали майже 5,7 млрд грн, що становить 140,1% до попереднього року та на 21,1% перевищує прогнозований показник Програми (4,7 млрд гривень). Збільшення надходжень пов'язане, у першу чергу, зі збільшенням рівня мінімальної заробітної плати.

Станом на 01.01.2018 недоїмка зі сплати страхових внесків до Пенсійного фонду України склала 17,3 млн грн, що, у порівнянні з початком 2017 року, менше на 0,8 млн грн або на 4,4 відсотка. За структурою вона поділяється на борг підприємств, щодо яких порушено справу про банкрутство та визнані банкрутами (9,4 млн грн), борг підприємств з безнадійним статусом боргу (4,0 млн грн), борг економічно активних платників (3,9 млн гривень).

Сума боргу із відшкодування пільгових пенсій станом на 01 січня 2018 року складала 103,6 млн грн, що на 7,8 млн грн більше, ніж на початок 2017 року. Із загальної суми боргу на економічно активних платників припадає 56,3 млн грн або 54,3 відсотка.

Станом на 01.01.2018 у рахунок погашення заборгованості платежів до Пенсійного фонду України підпорядкованими управліннями області до Київського окружного адміністративного суду подано 1299 позовних заяв на загальну суму 154,2 млн грн, що на 79,3% або на 68,2 млн грн більше, ніж станом на відповідну дату 2017 року. З них судом задоволено 753 позовних заяви на загальну суму 74,9 млн грн (49% від суми поданих позовних заяв). За позовними заявами надійшло 130,8 млн грн, це у 1,5 рази більше, ніж у 2016 році.

На виконанні в органах Державної виконавчої служби перебували 2838 судових рішень про стягнення боргу на користь органів Пенсійного фонду України на загальну суму 75,8 млн грн (у 2016 році – 3878 судових рішень про стягнення боргу на суму 59,8 млн гривень).

На розгляді у судах перебувають позовні заяви управлінь Пенсійного фонду України на загальну суму 793 млн грн, на виконанні в органах Державної виконавчої служби – судові рішення на суму 2,4 млн гривень.

В області продовжується робота, спрямована на погашення заборгованості зі сплати страхових внесків до Пенсійного фонду.

Найбільшими боржниками зі сплати страхових внесків є ДП „Завод порошкової металургії” (м.Бровари) – 21,1 млн грн, ПАТ „Білоцерківський завод гумових технічних виробів” (м.Біла Церква) – 17,5 млн грн, філія „Струм-Славутич” приватного малого науково-впроваджувального інноваційного підприємства „Струм” (м.Славутич) – 2,6 млн грн, ДП „Племінний завод „Плосківський” (Броварський район) – 1,8 млн грн, КП Регіональна радіотелестудія „Веста” (м.Фастів) – 1,6 млн гривень.

Борг зі сплати єдиного соціального внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування підприємств, установ та організацій області, за даними Головного управління Державної фіскальної служби у Київській області, станом на 01.01.2018 склав 218,9 млн грн (на 6,0% більше у порівнянні з початком 2017 року), з них по юридичних особах – 113,0 млн грн, по фізичних особах – 105,9 млн гривень.

Соціальний захист населення

В області функціонує 35 територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг), у місті Обухів соціальне обслуговування здійснюється через відділення соціальної допомоги вдома, а у м.Славутич соціальні послуги надає соціальний працівник при управлінні соціального захисту населення. Протягом 2017 року ними надано соціальних послуг 53597 особам, що на 2227 осіб більше, ніж у 2016 році, але водночас на 26,9% менше, ніж прогнозувалося Програмою (68000 осіб). Платні соціальні послуги на суму 3,5 млн грн надані 11071 особі, що на 1629 осіб або на 17,3% більше у порівнянні з 2016 роком (9442 особи) та у 2,5 рази більше очікуваного показника Програми (3800 осіб).

Всього у 2017 році за рахунок субвенції з Державного бюджету виплачено державних соціальних допомог 111,1 тис. осіб на загальну суму 2,1 млрд грн (у той час як Програмою передбачалося виплатити соціальну допомогу 127,0 тис. осіб на суму 2,1 млрд грн), а саме:

- допомога сім'ям з дітьми – 84,4 тис. сімей на загальну суму 1466,9 млн грн (у 2016 році – 89,6 тис. сімей на суму 1356,8 млн грн);
- тимчасова допомога дітям, батьки яких ухиляються від сплати аліментів – 809 сімей на загальну суму 9,6 млн грн (у 2016 році – 1061 сім'я на суму 9,4 млн грн);
- допомога малозабезпеченим сім'ям – 5,5 тис. сімей на загальну суму 220,9 млн грн (у 2016 році – 6,6 тис. сімей на суму 203,5 млн грн);
- допомога інвалідам з дитинства та дітям-інвалідам – 18,4 тис. осіб на загальну суму 357,7 млн грн (у 2016 році – 17,5 тис. осіб на суму 290,1 млн грн);

- допомога на 614 дітей-сиріт та позбавлених батьківського піклування, які виховуються у дитячих будинках сімейного типу та прийомних сім'ях, а також грошове забезпечення 199 батькам-вихователям на загальну суму 35,5 млн грн (у 2016 році – 637 дітей-сиріт, 637 батьків-вихователів на суму 30,5 млн грн);

- допомога по догляду за інвалідом I чи II групи внаслідок психічного розладу – 1506 особам на загальну суму 33,1 млн грн (у 2016 році – 1016 особам на суму 21,5 млн гривень).

Виплачено компенсації 3449 особам (на 3,0% менше, ніж у 2016 році), що надають соціальні послуги, на загальну суму 8,0 млн грн (на 9,0% більше, ніж у 2016 році). Програмою передбачалося виплатити компенсації 3,7 тис. осіб на суму 7,8 млн гривень. Заборгованість із виплати компенсації у 2017 році відсутня.

Станом на 01.01.2018 субсидію для відшкодування витрат на житлово-комунальні послуги призначено для 320,8 тис. сімей на загальну суму 3,6 млрд грн (на 30,0% більше, ніж станом на 01.01.2017) при програмному показнику 3,2 млрд гривень. Субсидію готівкою на придбання твердого палива та скрапленого газу призначено 12,9 тис. сімей на загальну суму 38,9 млн грн (за 2016 рік призначено субсидій 11,1 тис. сімей на суму 56,1 млн гривень).

Станом на 01.01.2018 в Єдиному державному автоматизованому реєстрі осіб, які мають право на пільги, на обліку перебувало 511,8 тис. осіб (у 2016 році – 541,5 тис. осіб). Пільги отримали 770,1 тис. осіб, яким нараховано пільг на суму 549,8 млн грн (у 2016 році пільги отримали 868,1 тис. осіб на суму 604,5 млн гривень). Програмою було передбачено надання пільг 878,0 тис. осіб на загальну суму 808,0 млн гривень.

У сфері соціального захисту населення функціонувало 11 будинків-інтернатів, що розраховані на 2100 ліжко-місць. Станом на 01.01.2018 на повному державному утриманні в них перебувало 1949 осіб (станом на аналогічну дату 2017 року – 1860 осіб).

На обліку для забезпечення спецавтотранспортом станом на 01.01.2018 перебувало 4864 особи з інвалідністю (програмний показник – 4903 особи): позачергово – 775, на загальній черзі – 4045, першочергово – 44 інваліди війни, які брали участь у бойових діях під час Великої Вітчизняної війни та війни з Японією.

Протягом 2017 року автомобілями забезпечено 12 осіб з інвалідністю (у 2016 році – 28 осіб з інвалідністю), з них 2 – були у користуванні та повернуті відповідно до чинного законодавства, 10 – надійшли в якості гуманітарної допомоги із закордону.

Районними, міськими управліннями соціального захисту населення для забезпечення осіб з інвалідністю технічними засобами реабілітації було видано 8767 направлень на заводи-виробники (у 2016 році – 8349 направлень). Програмою протягом 2017 року передбачалося надати направлення на заводи-виробники для виготовлення технічних засобів реабілітації для 1860 осіб.

До санаторно-курортних закладів у 2017 році направлено 695 ветеранів війни та осіб, на яких поширюється дія Закону України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, а також 423 особи з інвалідністю

(Програмою передбачалося оздоровити 400 ветеранів війни та 560 осіб з інвалідністю).

Станом на 01.01.2018 на обліку для забезпечення санаторно-курортним лікуванням перебувало 1218 учасників антитерористичної операції. Мінсоцполітики України на Київську область протягом 2017 року виділено кошти на загальну суму 3,7 млн грн, завдяки яким були оздоровлені 573 учасника антитерористичної операції (84,3% від прогнозованого показника Програми).

Соціальний захист населення, постраждалого внаслідок Чорнобильської катастрофи

Станом на 01.01.2018 на території Київської області проживає 618,5 тис. осіб, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, у тому числі 26,3 тис. інвалідів-чорнобильців першої категорії, захворювання яких пов'язано з наслідками Чорнобильської катастрофи, 25,1 тис. учасників ліквідації наслідків аварії на Чорнобильській АЕС, 558,0 тис. потерпілих від Чорнобильської катастрофи, з них 94,8 тис. дітей (у тому числі 165 дітей-інвалідів ЧАЕС).

Відповідно до Закону України „Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи” всі вищезазначені особи мають право на отримання пільг та компенсацій. Крім постраждалих, внаслідок Чорнобильської катастрофи право на пільги також має дружина (чоловік, опікун дитини) померлого громадянина, смерть якого пов'язана з Чорнобильською катастрофою (всього 9151 особа).

У 2017 році, за поданням райдержадміністрацій та міськвиконкомів (міст обласного значення), розглянуто 2,3 тис. справ мешканців області на оформлення посвідчень постраждалих внаслідок Чорнобильської катастрофи.

Протягом 2017 року проведено 4 засідання комісії Київської облдержадміністрації по вирішенню спірних питань щодо визначення статусу осіб, які брали участь у проведенні робіт з евакуації людей і майна із зони відчуження, а також евакуйованих із зони відчуження у 1986 році, на яких було розглянуто 150 справ. Відбулося 5 засідань комісії Київської облдержадміністрації з визначення даних про заробітну плату працівників за роботу в зоні відчуження у 1986-1990 роках, на яких розглянуто 123 справи.

За програмою „Соціальний захист населення, постраждалого від Чорнобильської катастрофи” у 2017 році поточні видатки профінансовані на загальну суму 570,2 млн грн (на 18,6% або на 89,6 млн грн більше, ніж було передбачено Програмою), з них:

- доплата за роботу на радіоактивно забруднених територіях, збереження заробітної плати при переведенні на нижче оплачувану роботу та у зв'язку з відселенням, виплати підвищених стипендій та надання додаткової відпустки громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, – 293,3 млн грн;

- компенсація сім'ям з дітьми та витрати на безоплатне харчування дітей, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи – 10,1 млн грн;

- щомісячна грошова допомога у зв'язку з обмеженням споживання продуктів харчування місцевого виробництва та компенсації за пільгове забезпечення продуктами харчування – 228,6 млн грн;

- компенсація за шкоду, заподіяну здоров'ю, та допомоги на оздоровлення, у випадку звільнення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи – 11,9 млн грн;

- обслуговування банківських позик, наданих на пільгових умовах до 1999 року громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, – 25,9 тис. грн;

- оздоровлення громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, – 26,4 млн гривень.

Мінсоцполітики України на Київську область виділено кошти на загальну суму 25,9 млн грн, завдяки яким протягом 2017 року фактично оздоровлено 4975 постраждалих громадян, віднесених до першої категорії (Програмою було передбачено оздоровлення 4954 осіб), а також 45 дітей, інвалідність яких пов'язана з Чорнобильською катастрофою, у супроводі одного із батьків (у 2016 році – 32 дитини).

Будівельна діяльність

Підвищення попиту на об'єкти нерухомості сприяло поліпшенню ситуації у будівельному комплексі області. Підприємствами області протягом 2017 року виконано будівельних робіт на суму 5765,4 млн грн., що у порівнянних цінах на 21,8% більше, ніж за попередній рік. Обсяг робіт з будівництва будівель зріс на 31,7%, у тому числі житлових – на 3,5%, нежитлових – у 1,5 рази. Обсяг будівництва інженерних споруд збільшився на 10,0% у порівнянні з 2016 роком.

За видами будівельної продукції у 2017 році найбільше виконано робіт на будівництві будівель на суму 3375,0 млн.грн. (58,5% від загального обсягу), з них обсяги будівництва житлових будівель склали 945,5 млн.грн. та нежитлових – 2429,5 млн.грн. (відповідно 16,4% та 42,1% від загального обсягу). На будівництві інженерних споруд виконано робіт на суму 2390,5 млн.грн., їх частка склала 41,5% від загального обсягу по області.

Нове будівництво, реконструкція та технічне переозброєння склали 79,2% від загального обсягу виконаних будівельних робіт, капітальний і поточний ремонт – 14,7% та 6,1% відповідно.

Підприємствами Києво-Святошинського, Вишгородського, Переяслав-Хмельницького районів та міст Бориспіль, Бровари виконано дві третини загального обсягу будівництва.

У 2017 році в області прийнято в експлуатацію 1825,0 тис.кв.м загальної площі житла, у тому числі у міських поселеннях – 814,4 тис.кв.м і у сільській місцевості – 1010,6 тис.кв. метрів.

За вказаним показником область продовжує займати перше місце серед регіонів України. Водночас загальна площа прийнятого в експлуатацію житла у 2017 році порівняно з 2016 роком зменшилась на 11,4% (Програмою передбачався приріст на 2,4%), у тому числі у міських поселеннях – на 7,9%

(передбачався приріст у розмірі 2,3%) і у сільській місцевості – на 14,1% (прогнозний показник – приріст у розмірі 2,5 відсотка). Основними причинами скорочення обсягів житлового будівництва є зниження попиту на новозбудоване житло, а також збільшення обсягів незавершеного будівництва приватного житла у сільській місцевості.

Переважну частину 51,1% загального обсягу житла прийнято в експлуатацію в одноквартирних будинках, (48,5%) – у будинках із двома й більше квартирами та 0,4% – у гуртожитках. У 2017 році прийнято в експлуатацію 23093 квартири (у 2016 році – 26018 квартир).

Більше половини загального обсягу житла (66,7%) введено в експлуатацію у Києво-Святошинському, Вишгородському районах та у містах Ірпінь, Бровари.

Крім того, прийнято в експлуатацію дачні та садові будинки загальною площею 197,2 тис.кв.м, що у порівнянні з 2016 роком у 1,5 раза більше.

Протягом 2017 року вживалися заходи щодо виконання Київської обласної програми індивідуального житлового будівництва на селі „Власний дім” (затверджена рішенням Київської обласної ради від 28.07.2005 №269-25-IV), яка дає можливість вирішити одну з найважливіших і найбільш гострих проблем – забезпечення населення житлом у сільській місцевості. На виконання заходів цієї програми у 2017 році з державного бюджету надійшли кошти у сумі 2270,0 тис. грн (100 % від запланованого обсягу фінансування), що на 18,9% менше, ніж за 2016 рік. За рахунок вказаних коштів профінансовано 78 кредитних угод: на будівництво та добудову житла – 46, на купівлю – 31, на підведення інженерних мереж – 1 угода.

Внаслідок обмежених фінансових можливостей бюджетів усіх рівнів у 2017 році на реалізацію заходів обласних цільових програм, спрямованих на забезпечення мешканців регіону житлом, а саме Київської обласної програми забезпечення молоді житлом на 2013-2017 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 16.05.2013 №593-32-VI) та Програми будівництва (придбання) доступного житла на 2010-2017 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 21.10.2010 №843-35-V) кошти не надходили.

З метою забезпечення комплексного підходу з розвитку в області соціальної та транспортної інфраструктури у 2017 році виконувалися заходи, передбачені Програмою будівництва, реконструкції та ремонту об'єктів інфраструктури Київської області на 2016-2018 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 07.06.2016 № 129-05-VII зі змінами в редакції рішення Київської обласної ради від 22.06.2017 349-15-VII). У 2017 році відповідно до доведеного фінансового ресурсу передбачалась реалізація 151 заходу на загальну суму 319,2 млн грн, з яких 217,0 млн грн – кошти обласного бюджету, 102,2 млн грн – співфінансування за рахунок місцевих бюджетів (у 2016 році було передбачено фінансування 150 заходів на загальну суму 370,9 млн гривень).

За 2017 рік на виконання заходів Програми будівництва, реконструкції та ремонту об'єктів інфраструктури Київської області на 2016-2018 роки надійшло коштів у сумі 251,9 млн грн (78,9% від запланованого обсягу фінансування), з

них з обласного бюджету – 169,2 млн грн, місцевих бюджетів – 82,7 млн гривень. За рахунок вказаних коштів виконано дорожньо-будівельних та ремонтних робіт на 90 дорогах та вулицях населених пунктів області, зокрема укладено 263,1 тис.кв.м дорожнього покриття міських вулиць та доріг, з яких у результаті робіт з капітального ремонту – 254,3 тис.кв.м, реконструкції – 8,3 тис.кв.м, поточного ремонту – 450,3 кв. метрів. Крім цього, проведено будівництво, капітальний ремонт та реконструкцію 7 загальноосвітніх навчальних закладів, 3 дошкільних навчальних закладів, 3 закладів охорони здоров'я, 4 об'єктів культури та спорту.

Так, у повному обсязі реалізовано проєктів з реконструкції та капітального ремонту закладів освіти, а саме: капітальний ремонт ДНЗ ясла-садок „Теремок” комбінованого типу у смт Баришівка, Сквирського ДНЗ (ясел-садка) комбінованого типу № 6 „Ромашка” у м. Сквиря, ДНЗ „Калинка” у м. Ржищів, приміщення СЗОШ I-III ступенів №1 у смт Бородянка, капітальний ремонт даху будівлі „Ксаверівська загальноосвітня школа I-III ступенів Васильківського району Київської області” у с.Ксаверівка Васильківського району, капітальний ремонт будівлі „Северинівського навчально-виховного комплексу „Загальноосвітня школа I-III ступенів – дошкільний навчальний заклад” у с. Северинівка Таращанського району, капітальний ремонт будівлі „Володимирівська загальноосвітня школа I-III ступенів Таращанської районної ради Київської області” у с. Володимирівка Таращанського району, капітальний ремонт з заміною вікон в Гостролуцькому навчально-виховному комплексі „Загальноосвітня шкіл I-III ступенів – Дитячий Садок” у с. Гостролуччя Баришівського району та реконструкція даху Сквирського навчально-виховного комплексу „Загальноосвітня школа I-III ступенів № 4 – дитячий садок” у м. Сквиря, капітальний ремонт із заміною дверних та віконних блоків на енергоефективні будівлі ліцею у м. Славутич.

За напрямом з будівництва, реконструкції та капітального ремонту об'єктів охорони здоров'я у звітному періоді було завершено будівництво фельдшерського пункту зі службовим житлом у с. Боденьки Вишгородського району за стандартом „пасивний дім”, капітальний ремонт хірургічного корпусу Броварської ЦРЛ (заміна вікон) у м. Бровари, а також будівництво та облаштування огорожі з воротами та шлагбаумом КЗ „Вишгородська ЦРЛ” у м. Вишгород.

В області продовжено роботу щодо будівництва, реконструкції та капітального ремонту об'єктів культури та спорту. У 2017 році завершено будівництво спортивного майданчика зі штучним покриттям у с. Зазим'є Броварського району, капітальний ремонт будинків культури у с. Розаліївка Білоцерківського району, с. Поправка Білоцерківського району та с. Велика Вовнянка Таращанського району.

Крім цього, у рамках реалізації заходів Програми будівництва, реконструкції та ремонту об'єктів інфраструктури Київської області на 2016-2018 роки реалізовано інвестиційний проєкт „Капітальний ремонт будівлі Центральної районної лікарні по вул. Воздвиженська, 7, смт Красятічі Поліського району Київської області”. Розроблена проєктно-кошторисна

документація на здійснення капітального ремонту будинку культури та опорного закладу на базі Бишівської загальноосвітньої школи I-II ступенів – „Школа майбутнього” у с. Бишів Макарівського району, капітальний ремонт будівлі комунальної установи „Поліський районний Трудовий архів” у смт Красятичі Поліського району та будівлі Вовчківського будинку культури у с. Вовчків Поліського району.

Також у 2017 році передбачалась реалізація 19 інвестиційних проектів Київської області, що можуть реалізовуватися за рахунок коштів Державного фонду регіонального розвитку (ДФРР) та співфінансування місцевих бюджетів на загальну суму 160,5 млн грн, з них: кошти ДФРР – 113,9 млн грн; місцевих бюджетів – 46,6 млн гривень. Реалізовано у повному обсязі 8 об'єктів, з них: 4 заклади освіти, 1 центр позашкільної роботи та 3 заклади охорони здоров'я, які планується ввести в експлуатацію у I кварталі 2018 року. Готується необхідний пакет документів для отримання декларацій про готовність об'єктів до експлуатації. Касові видатки за 2017 рік за рахунок коштів ДФРР склали 89,0 млн грн, співфінансування місцевих бюджетів – 21,2 млн гривень. Відсоток використання коштів ДФРР склав 78,1 відсотка.

Так, за рахунок коштів ДФРР завершено реконструкцію будівлі ДНЗ у м. Вишневе Києво-Святошинського району, капітальний ремонт центру позашкільної роботи „Мрія” у смт Баришівка, реконструкцію приміщення амбулаторії на 30 відвідувань за зміну у с. Плесецьке Васильківського району, капітальний ремонт будівлі Центральної районної лікарні у смт Красятичі Поліського району, реконструкція з впровадженням енергозберігаючих технологій будівлі поліклінічного відділення у смт Ставище. У рамках реалізації проекту „Комплексна термомодернізація” було проведено утеплення фасаду із заміною вікон на металопластикові у будівлі ЗОШ I-II ступенів у с. Дружня Бородянського району, капітальний ремонт будівлі (заміна вікон) ЗОШ I-III ступенів у с. Іванівка, Ставищенського району, капітальний ремонт будівлі ЗОШ I-III ступенів у с. Трипілля Обухівського району.

Містобудівна діяльність

З метою забезпечення сталого розвитку територій з врахуванням державних, громадських та приватних інтересів відповідно до вимог Закону України „Про регулювання містобудівної діяльності” протягом 2017 року в області проводилась робота з організації розроблення та оновлення містобудівної документації, надавалась методична і практична допомога органам місцевого самоврядування з питань наданих їм законом повноважень. Також проводився моніторинг забезпечення планами зонування територій міст.

У звітному періоді розроблено та затверджено Програму створення геоінформаційної системи ведення містобудівного кадастру та містобудівного моніторингу Київської області на 2017-2021 роки (рішення Київської обласної ради від 19.05.2017 № 284-14-VII) та Програму проведення інвентаризації та нормативної грошової оцінки земель у Київській області на 2017-2020 роки

(рішення Київської обласної ради від 19.05.2017 № 306-14-VII), фінансування заходів яких у 2017 році не здійснювалось.

За звітний період проведено 21 засідання архітектурно-містобудівної ради при облдержадміністрації, на яких розглянуто 50 проектів генеральних планів населених пунктів (у 2016 році – 48 проектів), плани зонування двох населених пунктів (у 2016 році – 2 плани), 64 проекти детальних планів окремих територій (за попередній рік – 73). Також станом на 01.01.2018 для розгляду на засіданні архітектурно-містобудівної ради було підготовлено 12 проектів.

У 2017 році рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 318-14-VII затверджені зміни до Програми забезпечення містобудівною документацією Київської області на 2016-2020 роки. На фінансування заходів зазначеної Програми у 2017 році з обласного бюджету кошти не виділялися.

З метою подальшого забезпечення територій області містобудівною документацією регіонального рівня розроблено 19 схем планування територій адміністративних районів області, у тому числі 16 районних схем і схема планування території Калитянської об'єднаної територіальної громади, а також схеми планування територій Білоцерківського, Кагарлицького та Фастівського районів. Схема планування території Калитянської об'єднаної територіальної громади схвалена рішенням Калитянської селищної ради.

На веб-сайтах органів місцевого самоврядування розміщено інформацію щодо 620 проектів містобудівної документації (у 2016 році на сайтах розміщувалось 555 таких проектів).

Станом на 01 січня 2018 року генеральними планами забезпечено 89,8% загальної кількості населених пунктів області (станом на 01.01.2017 – 88%), оновлено генеральні плани 62 населених пунктів (у 2016 році – 48 населених пунктів).

Протягом 2017 року для забезпечення складання та ведення містобудівного кадастру і містобудівного моніторингу на території області оброблено та зареєстровано інформацію щодо топографо-геодезичних вишукувань у М 1:500 для проектування і будівництва 795 об'єктів містобудування (за 2016 рік – 672) та топографо-геодезичних вишукувань у М 1:2000 для розробки 78 генеральних планів населених пунктів (за 2016 рік – 56).

Формування спроможних територіальних громад

На виконання Закону України „Про добровільне об'єднання територіальних громад” та розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.11.2015 № 1206-р „Про затвердження перспективного плану формування територій громад Київської області” (із наступними змінами) в області продовжується робота з підготовки пропозицій щодо внесення змін до Перспективного плану формування територій громад Київської області.

З метою забезпечення відкритості та прозорості роботи з розроблення вказаного документу розпорядженням голови Київської облдержадміністрації

від 24.07.2017 № 376 утворено обласну робочу групу з підготовки пропозицій про внесення змін до перспективного плану формування території громад Київської області.

За час проведення реформи децентралізації у Київській області відбулися вибори у дев'яти об'єднаних територіальних громадах, у тому числі в 7 – у 2017 році.

Крім цього, до Центральної виборчої комісії направлені звернення облдержадміністрації щодо призначення перших виборів депутатів та голів Березанської та Ржищівської міських об'єднаних територіальних громад, а також Гомельської селищної об'єднаної територіальної громади.

Розпорядженнями голови Київської обласної державної адміністрації від 22.09.2017 № 502 та № 504 затверджено висновки Київської облдержадміністрації щодо відповідності Конституції і законам України проектів рішень „Про добровільне об'єднання територіальних громад” щодо добровільного об'єднання територіальних громад у Циблівську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Циблі Переяслав-Хмельницького району Київської області та у Богуславську міську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у місті Богуслав Богуславського району Київської області.

Проведено підготовчу роботу для затвердження розпорядженнями голови облдержадміністрації висновків про відповідність Конституції і законам України проектів рішень „Про добровільне об'єднання територіальних громад” щодо добровільного об'єднання територіальних громад міста Боярка Боярської міської ради та села Забір'я Забірської сільської ради Києво-Святошинського району Київської області в Боярську міську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у місті Боярка Києво-Святошинського району та сіл Колонщина, Березівка, Мар'янівка, Миколаївка Колонщинської сільської ради, сіл Копилів, Северинівка Копилівської сільської ради, села Мотижин Мотижинської сільської ради Макарівського району в Березівську сільську об'єднану територіальну громаду з адміністративним центром у селі Березівка Макарівського району Київської області.

Житлово-комунальне господарство

Протягом звітного періоду у сфері розвитку житлово-комунального господарства області вживалися заходи, спрямовані на поліпшення якості наданих населенню житлово-комунальних послуг, розвиток та реконструкцію систем водопостачання та водовідведення для забезпечення населення питною водою відповідно до встановлених стандартів, забезпечення раціонального використання джерел питного водопостачання, реконструкцію технічно застарілих очисних споруд області, розвиток ринку послуг з ремонту та обслуговування житлового фонду шляхом широкого залучення приватних підприємств та управляючих компаній.

У 2017 році підприємствами житлово-комунальної галузі надано житлово-комунальних послуг на суму 2957,6 млн грн (на 41,3% більше, ніж у

2016 році, та на 4,8% більше програмного показника), сплачено 2931,0 млн грн, що складає 99,1% (у 2016 році – 108,3 відсотка).

У вартісній структурі житлово-комунальних послуг, наданих усім категоріям споживачів протягом 2017 року, послуги з теплопостачання становлять 61,4%, водопостачання та водовідведення – 23,7%, утримання будинків і споруд та прибудинкових територій (квартирної плати) – 14,9 відсотка. Рівень оплати послуг з теплопостачання становить 100,0% (за 2016 рік – 86,7%), водопостачання та водовідведення – 99,0% (101,0%), квартирної плати – 95,5% (100,4 відсотка).

Заборгованість за надані житлово-комунальні послуги станом на 01.01.2018 з урахуванням боргів минулих років становила 616,8 млн грн, що на 16,7 млн грн або на 2,8% більше, ніж на відповідну дату попереднього року.

Найбільшим боржником за отримані послуги є населення, борг якого склав 446,7 млн грн або 72,4% від загального боргу (без урахування заборгованості за електричну енергію і природний газ), що на 18,7% більше показника 2016 року. Також зросла заборгованість бюджетних установ та організацій, що фінансуються з місцевих бюджетів, зокрема, станом на 01.01.2017 вони мали переплату за спожиті житлово-комунальні послуги у сумі 13,2 млн грн, проте станом на 01.01.2018 сума боргу склала 7,6 млн гривень.

Водночас протягом 2017 року зменшилась заборгованість за спожиті житлово-комунальні послуги по субсидіях на суму 46,2 млн грн, по пільгах – на 13,4 млн грн, госпрозрахункових організацій – на 11,9 млн грн, бюджетних установ та організацій, що фінансуються з державного бюджету, – на суму 3,0 млн гривень.

Питання приведення органами місцевого самоврядування тарифів на житлово-комунальні послуги до рівня економічно обґрунтованих витрат знаходиться під постійним контролем. Середньозважений рівень відшкодування затверджених тарифів фактичними витратами для населення по області складає 83,0%, у тому числі з теплопостачання – 72,8%, з водопостачання – 88,2%, водовідведення – 87,6%, утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 83,6 відсотка.

Наявність різниці в тарифах негативно впливає на стан розрахунків підприємств житлово-комунального господарства за спожитий природний газ та електричну енергію.

Протягом звітнього періоду підприємства теплоенергетики сплатили до НАК „Нафтогаз України” 1249,0 млн грн, з яких зараховано в рахунок оплати 2017 року 719,1 млн грн, а решта суми – у рахунок боргів минулих періодів.

Загальна заборгованість підприємств теплоенергетики за спожитий природний газ перед НАК „Нафтогаз України” станом на 02.01.2018 склала 724,2 млн грн, у тому числі борг 2017 року – 463,0 млн гривень. Загальний рівень розрахунків підприємств теплоенергетики за газ, спожитий у 2017 році, склав 60,8 відсотка.

Заборгованість з різниці у тарифах на теплову енергію, що вироблялася, транспортувалася та постачалася населенню, яка виникла у зв'язку з невідповідністю фактичної вартості теплової енергії тарифам, що

затверджувалися або погоджувалися відповідними органами державної влади чи органами місцевого самоврядування станом на 01.01.2018 склала 364,9 млн гривень.

Протягом 2017 року бюджетні установи та населення області за спожитий природний газ до ПАТ „Київоблгаз” та ТОВ „Київоблгаз Збут” сплатили 3925 млн грн, рівень оплати за спожитий природний газ склав 87,0 відсотка.

Заборгованість безпосередньо населення області за спожитий природний газ склала 1486,6 млн грн (за 2016 рік – 973,1 млн грн), що пояснюється зростанням ціни на природний газ. Найбільша заборгованість населення спостерігалася у Києво-Святошинському (486,5 млн грн), Броварському (273,5 млн грн) та Васильківському (200,5 млн грн) районах.

Заборгованість усіх споживачів перед ПАТ „Київобленерго” станом на 01.01.2018 склала 461,4 млн грн, у тому числі населення – 368,9 млн грн, промисловості – 18,3 млн грн, підприємств житлово-комунального господарства – 11,2 млн грн, державного бюджету – 10,2 млн грн, місцевого бюджету – 2,5 млн грн, водопровідно-каналізаційних підприємств – 1,9 млн грн, інших споживачів – 50,3 млн гривень.

Рівень розрахунків споживачів за спожиту електричну енергію у 2017 році становив 99,4%, у тому числі підприємств житлово-комунального господарства – 99,6%, водопровідно-каналізаційних підприємств – 99,9 відсотка.

З метою зменшення заборгованості за спожиті житлово-комунальні послуги підприємствами житлово-комунального господарства здійснюється претензійно-позовна робота щодо боржників. За даними райдержадміністрацій, міськвиконкомів (міст обласного значення) станом на 10.01.2018 на розгляд судів подано 19,8 тис. позовів на загальну суму 86,8 млн грн, з них задоволено – 15,5 тис. позовів на суму 53,9 млн гривень. Для виконання судових рішень до відділів державної виконавчої служби передано 16,5 тис. судових рішень на загальну суму 70,5 млн гривень. Виконання органами державної виконавчої служби судових рішень по стягненню заборгованості за спожиті житлово-комунальні послуги за 2017 рік склало 41,1% (за 2016 рік – 39,7 відсотка).

Крім цього, відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 11.01.2005 № 20 (зі змінами) „Про затвердження Порядку перерахування деяких субвенцій з державного бюджету місцевим бюджетам на надання пільг, субсидій та компенсацій”, протягом 2017 року проведено взаєморозрахунків на загальну суму 647,5 млн грн (за 2016 рік – 380,7 млн грн), у тому числі за спожитий природний газ – 359,9 млн грн та спожиту електричну енергію – 287,6 млн гривень.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 18.05.2017 № 332 (зі змінами) „Про затвердження Порядку та умов надання у 2017 році субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на погашення різниці між фактичною вартістю теплової енергії, послуг з централізованого опалення, постачання гарячої води, централізованого водопостачання та водовідведення, постачання холодної води та водовідведення (з використанням внутрішньобудинкових систем), що вироблялися, транспортувалися та

постачалися населенню та/або іншим підприємствам теплопостачання, централізованого питного водопостачання та водовідведення, які надають населенню такі послуги, та тарифами, що затверджувалися та/або погоджувалися органами державної влади чи місцевого самоврядування” протягом 2017 року Державною казначейською службою України фактично профінансовано 36 договорів на загальну суму 71,8 млн грн, у тому числі 4 договори в рахунок погашення податкового боргу на суму 3,1 млн грн та 32 договори в рахунок погашення заборгованості за спожитий природний газ перед НАК „Нафтогаз України” на суму 68,7 млн гривень.

В області продовжується робота щодо стимулювання створення об'єднань співвласників багатоквартирних будинків. Станом на 01.01.2018 в області працює 83 приватних підприємства на ринку управління багатоквартирними будинками. Активна робота із співвласниками багатоквартирних житлових будинків, які не виявили бажання створити ОСББ з укладання договорів на обслуговування з управляючими компаніями, проводиться у містах Біла Церква, Бориспіль, Буча, Богуслав, Ірпінь, Обухів та у населених пунктах Києво-Святошинського району. Кількість багатоквартирних житлових будинків, співвласниками яких визначено управителя, становить 1730 одиниць.

Станом на 01.01.2018 створено 837 таких об'єднань, з яких за 2017 рік – 23 одиниці. Програмою передбачалося створити 400 вищевказаних об'єднань.

Відповідно до заходів Програми проведена робота з ремонту та обслуговування житлового фонду. Протягом 2017 року виконано робіт з капітального ремонту житлового фонду за рахунок місцевих бюджетів на суму 35,9 млн грн, що становить 83% від обсягів фінансування, передбачених місцевими бюджетами (у 2016 році було освоєно 31,3 млн грн, що становило 87% від запланованого), але на 12,2% більше, ніж прогнозувалося виконати згідно з Програмою.

Відповідно до Закону України „Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання” у багатоквартирному житловому фонді області продовжується робота з впровадження систем обліку і регулювання споживання ресурсів (води, газу, енергії). Станом на початок 2018 року 1968 багатоквартирних житлових будинків області оснащено загальнобудинковими засобами обліку теплової енергії, що становить 72,1% від загальної кількості будинків, що мають централізоване опалення та потребують оснащення. Прилади обліку теплової енергії встановлюються переважно за рахунок коштів місцевих бюджетів, тому кількість встановлених лічильників в основному залежить від обсягу відповідного фінансування та реальних можливостей місцевих бюджетів.

Всього підприємствами централізованого водопостачання області встановлено 799 технологічних засобів обліку води та стоків, у тому числі 693 прилади обліку водопостачання (86% від потреби) та 106 приладів обліку водовідведення (85% від потреби). Недостатній обсяг фінансування місцевими бюджетами не дав можливості у 2017 році завершити обладнання підприємств водопровідно-каналізаційного господарства приладами технологічного обліку. Робота у даному напрямку продовжується.

Для забезпечення належного функціонування ліфтового господарства наявного житлового фонду області (складається з 3308 ліфтів) у 2017 році відремонтовано 131 ліфт на суму 14,7 млн грн, витрати на заміну 11 ліфтів склали 1,4 млн грн, на модернізацію 6 ліфтів – 1,2 млн гривень. Проте, внаслідок обмежених обсягів фінансування вказаних робіт, з різних причин не працює 13 ліфтів (у 2016 році було непрацюючих 62 ліфти), а потребують термінової заміни 1889 ліфтів (термін експлуатації – понад 25 років), що становить 57,1% їх загальної кількості.

У тепловому господарстві підготовлено до роботи 1361 котельню, капітально відремонтовано 26 котелень, замінено 38 котлів, підготовлено 784,8 км теплових мереж, замінено 14,38 км теплових мереж, підготовлено 164 центральних теплових пунктів, заготовлено 14,5 тис. т вугілля для роботи котелень. У водопровідно-каналізаційному господарстві відремонтовано 250,4 км водопровідних та 158,3 км каналізаційних мереж (відповідно до Програми заплановано було провести реконструкцію 38,2 км водопровідних та 23,0 км каналізаційних мереж), підготовлено 315 водопровідних та 103 каналізаційні насосні станції, 75 водопровідних та 69 каналізаційних очисних споруд (згідно з Програмою передбачалося провести реконструкцію або модернізацію 4 водопровідних та 5 каналізаційних очисних споруд), підготовлено 4 водозабори з поверхневих джерел, відремонтовано 1387 артезіанських свердловин.

Для вирішення низки проблем у галузі водопостачання та водовідведення (зношеність мереж водопостачання та водовідведення, велика енергоємність та моральна застарілість обладнання підприємств) в області розроблено проект Стратегії розвитку водопровідно-каналізаційного господарства Київської області до 2025 року.

На виконання Закону України „Про Загальнодержавну програму „Питна вода України” на 2006-2020 роки” в області діє Програма „Питна вода Київщини на 2017-2020 роки” (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 312-14-VII).

З річного обсягу фінансування вказаної Програми (обласний, місцевий бюджети та інші джерела фінансування), згідно з уточненим кошторисом (плану використання коштів), за 2017 рік фактично освоєно майже 61234,4 тис. грн, з них: з обласного бюджету – 10040,9 тис.грн, з місцевих бюджетів – 20743,8 тис.грн, небюджетних джерел – 31414,0 тис. гривень. Відповідно до доведеного фінансового ресурсу у 2017 році проведено роботи з:

- будівництва водозабору з підземних вод з свердловини та двох бюветів для господарсько-питного водопостачання смт Глеваха Васильківського району;

- капітального ремонту водозабірної свердловини у с. Лісне Києво-Святошинського району;

- реконструкції мереж водопостачання у с. Дмитрівка Києво-Святошинського району;

- реконструкції водозабірних та водопровідних мереж з встановленням станції знезалізнення в с. Росава Миронівського району;

- реконструкції існуючого водогону у с. Руда Сквирського району.

Крім цього, згідно з відповідними місцевими галузевими програмами забезпечення населення якісною питною водою у достатній кількості:

- проведені роботи з капітального ремонту водопровідної мережі від станції другого підйому води у м. Переяслав-Хмельницький;

- завершено реконструкцію каналізаційної насосної станції № 5 та каналізаційної насосної станції № 12 у м. Ірпінь;

- завершено реконструкцію самопливного каналізаційного колектору d1000 (КП „Ірпіньводоканал”);

- завершені роботи з реконструкції самопливного каналізаційного колектору (d 600, d 800) у м. Буча (за кошти інвестора);

- завершено будівництво резервуару чистої води 1000 куб.м у смт Гостомель;

- завершено будівництво станції водопідготовки і знезалізнення на території станції другого підйому у смт Ворзель;

- завершено реконструкцію аварійних ділянок мереж водопостачання у м. Біла Церква;

- проведено капітальний ремонт аварійної ділянки самопливної каналізації в районі КНС № 2 в м. Українка Обухівського району.

З метою поліпшення стану навколишнього природного середовища, благоустрою, озеленення населених пунктів та прилеглих до них територій в Київській області протягом 2017 року організовувалося проведення весіннього та осіннього двомісячників благоустрою населених пунктів. Це дало змогу ліквідувати значну кількість стихійних і несанкціонованих сміттєзвалищ, привести у належних санітарний та естетичний стан території населених пунктів області, а також їх прилеглі території. На заходи з благоустрою протягом 2017 року витрачено 11,6 млн грн, у тому числі – 9,3 млн грн бюджетних та 2,3 млн грн позабюджетних коштів.

За результатами проведення весняного двомісячника на території області ліквідовано 1,6 тис. одиниць несанкціонованих сміттєзвалищ, обсяг яких складає понад 47 тис.куб.м сміття, приведено до належного санітарного стану майже 5 млн кв.м прибудинкових територій, 424 одиниць парків і скверів площею майже 9 млн кв.м, впорядковано 1055,2 тис.кв.м доріг та вулиць населених пунктів, впорядковано 1354 кладовища, 807 братських могил, 146 меморіальних комплексів та 919 місць почесних поховань (100% від запланованих обсягів).

Проведення осіннього місячника благоустрою населених пунктів дало змогу ліквідувати 873 одиниці несанкціонованих сміттєзвалищ, привести до належного санітарного стану 59 парків, 365 скверів, 676 спортивних та 879 дитячих майданчиків, 16 одиниць місць вигулу домашніх тварин (собак), прибрано та впорядковано 979,4 тис.кв.м доріг населених пунктах області, (100% від запланованих робіт).

Енергозабезпечення та енергозбереження

З метою забезпечення ефективного використання паливно-енергетичних ресурсів, підвищення енергоефективності, скорочення видатків бюджетних коштів та коштів громадян на оплату енергоресурсів, збільшення обсягів інвестицій у енергоефективну модернізацію, реалізуються заходи Програми енергозбереження (підвищення енергоефективності) Київської області на 2017-2020 роки (далі – Програма енергозбереження), що затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 313-14-VII.

Фактичне фінансування заходів Програми енергозбереження у 2017 році склало 133624,2 тис.грн, у тому числі з державного бюджету – 13500,0 тис.грн; обласного бюджету – 43547,9 тис.грн, місцевих бюджетів – 62382,7 тис.грн, інших джерел – 14193,6 тис.грн, за рахунок яких реалізовано заходи з термомодернізації об'єктів бюджетної сфери (заміна та установка енергозберігаючих вікон та дверей, утеплення дахів та підвалів, утеплення між панельних швів та інше), модернізацію/встановлення теплових пунктів, впровадження енергозберігаючих технологій на підприємствах водопровідно-каналізаційного господарства, реконструкцію зовнішнього освітлення.

З метою стимулювання населення, об'єднань співвласників багатоквартирних будинків (ОСББ) та житлово-будівельних кооперативів (ЖБК) до здійснення енергоефективних заходів, спрямованих на зменшення споживання паливно-енергетичних ресурсів, Програмою енергозбереження на 2017 рік було передбачено видатки на відшкодування з обласного бюджету частини тіла кредиту залученого фізичними особами (у сумі 5,0 млн грн) та ОСББ і ЖБК (у сумі 7,0 млн гривень). У межах наявних коштів протягом 2017 року компенсацію по „теплих кредитах” отримали 557 домогосподарств області на загальну суму майже 2,0 млн гривень. Наразі даний напрям не фінансується через недостатність фінансових ресурсів, аналогічна ситуація склалася з відшкодуванням коштів на проведення енергоефективних заходів і для ОСББ та ЖБК. Роботу у даній сфері буде продовжено за наявності фінансових ресурсів в обласному бюджеті.

На сьогодні в усіх районах та містах обласного значення області розроблено місцеві програми енергозбереження (підвищення енергоефективності). У районах та містах обласного значення створено служби енергоменеджменту, спеціалісти пройшли відповідне навчання.

У містах Біла Церква, Бровари, Буча, Переяслав-Хмельницький, Славутич та Бориспільському районі прийнято рішення про затвердження місцевих програм відшкодування відсотків за „теплыми” кредитами.

Протягом 2017 року у м. Славутич „теплі кредити” отримали 108 домогосподарств, у м.Буча програмою скористалося ОСББ „Тарасівське”. У містах Ірпінь, Вишгород та Ставищенському районі внесено відповідні зміни до зазначених програм.

У рамках Програми енергозбереження розпочато розробку Стратегії підвищення енергоефективності Київської області на 2017-2025 роки та перспективою до 2030 року – ключового документу Київської області у

реалізації місії щодо досягнення європейських стандартів життя, економічного процвітання краю на основі реалізації комплексної політики енергоефективності, формування енергоефективних громад.

Утворено відокремлений підрозділ „Київський обласний експертний центр енергоефективності” Державного підприємства „Київоблбудінвест”, який надає методологічну та практичну допомогу органам місцевого самоврядування та органом виконавчої влади та ОСББ, зокрема, щодо управління інвестиційними, лізинговими і кредитними проектами, спрямованими на оптимізацію структури енергетичного балансу домогосподарств, підприємств, установ, організацій будь-якої форм власності. У 2017 році було проведено 21 семінар для представників органів місцевого самоврядування, ОСББ та ЖБК з питань енергоефективності, у тому числі стосовно роз’яснення законодавства щодо кредитування енергоефективних заходів.

Крім цього, протягом 2017 року в області запроваджено автоматизовану систему „Київщина енергоефективна”, що дозволяє вести чіткий, оперативний та достовірний облік використання енергоресурсів, обробляє дані щодо споживання всіх ресурсів з великої кількості будівель та допомагає визначити будівлі або споруди, де можливо оптимізувати споживання. У структурних підрозділах райдержадміністрацій та міст обласного значення визначено відповідальних працівників, де покладено додаткові обов'язки щодо організації обліку споживання енергоресурсів по будівлях. Загальна кількість будівель в системі на початок 2018 року склала 2834 одиниці.

Однією із складових енергозбереження є впровадження у будівництві нового житла та об'єктів соціально-культурного призначення стандарту „пасивний дім”. Запровадження проектів з мінімальним енергоспоживанням відкриває для будівельної галузі інші стратегічні напрямки, зміни застарілих стереотипів з погляду на сучасний енергоефективний дім. У 2017 році реалізовано такий проект у с. Боденьки Вишгородського району (фельдшерський пункт зі службовим житлом).

У червні 2017 року за участю голів Київської облдержадміністрації, Київської обласної ради, Держенергоефективності України та директора представництва Фонду Еберта в Україні, ЕСКО-кампаній відбувся семінар з впровадження енергосервісу та енергоменеджменту в Київській області (у семінарі взяли участь понад 200 осіб), темою якого було обговорення питання щодо стимулювання практичного впровадження механізму енергосервісу та системи енергоменеджменту у бюджетній сфері.

Для залучення фінансових ресурсів з інших джерел – Міжнародних фінансових інститутів та ЕСКО-сервісних компаній у реалізацію енергоефективних проектів, підготовлено перелік потенційно цікавих для інвестицій об'єктів бюджетної сфери з потенціалом енергозбереження понад 56 відсотків. „Портфель” налічує 41 проект з необхідним обсягом інвестицій на суму майже 162,0 млн гривень. За попередніми розрахунками, економія енергоресурсів (протягом опалювального періоду) від їх реалізації може скласти 65% або 22,4 млн грн/рік, в еквіваленті природного газу – майже

2,0 млн м.куб./рік, скорочення викидів CO₂ – 411 тонн/рік.

У 2017 році між головами Київської облдержадміністрації та Держенергоєфективності України у напрямку підвищення енергоефективності підписано два Меморандуми про партнерство щодо запровадження енергосервісу для підвищення енергетичної ефективності будівель бюджетних установ та щодо запровадження систем енергетичного менеджменту для підвищення енергетичної ефективності будівель бюджетних установ.

В області продовжено роботу щодо диверсифікації джерел енергопостачання шляхом переведення газових котелень на альтернативні види палива. Станом на 01.01.2018 в області обліковується 1362 котельні (включаючи автономні котельні бюджетної сфери). Із загальної кількості котелень тільки 945 працюють на газі, 49 – на вугіллі, 35 – електричні. Частка котелень, що використовують для виробництва теплової енергії виключно альтернативні види палива, збільшилась з 23,1 до 24,4%, їх кількість на кінець 2017 року склала 333 котельні (301 котельня працює на деревному паливі, 15 – на паливі з відходів сільського господарства, 13 – на вторинних енергетичних ресурсах, 4 – на інших альтернативних видах палива).

Всього у 2017 році теплостачальними підприємствами регіону, крім Трипільської та Білоцерківської ТЕЦ, вироблено 2095,2 тис.Гкал теплової енергії (з них 313,6 тис.Гкал – на альтернативних видах палива), що, у порівнянні з відповідним періодом 2016 року, більше на 20,7 відсотка.

Частка виробленої теплової енергії з альтернативних видів палива до загальних обсягів її виробництва становить 15%, що на 0,5% більше, ніж на кінець 2016 року (Програмою передбачалося зростання на 1,5 відсотка). За рахунок зменшення частки котелень, що працюють на традиційних видах палива (підприємства ТКЕ та бюджет), обсяг економії природного газу у 2017 році склав 35,3 тис.т.у.п. або 13,8% до 2016 року.

У цілому економія обсягів паливно-енергетичних ресурсів бюджетними установами за 2017 рік становила 14,9% (у тому числі 13,4% - природного газу та 1,5% - теплової енергії), що відповідає показнику Програми на 2017 рік (15 відсотків).

В області експлуатується 22,7 тис.км розподільних газових мереж, 10,2 тис.км газопроводів-вводів, 6,0 тис.км ввідних газопроводів, 6,1 тис.км внутрішньобудинкових газопроводів, 1,0 тис. газорегуляторних пунктів (ГРП), 5,0 тис. газорегуляторних пунктів шафового типу (ШРП), 121,3 тис. комбінованих будинкових регуляторів тиску (КБТР), 2,7 тис. установок катодного захисту.

У звітному періоді введено в експлуатацію 80,5 км розподільних газопроводів, 28 ШРП, 1605 КБРТ та газифіковано природним газом 15166 квартир.

Завдяки переведенню частини котелень на альтернативні види палива і впровадженню інших енергозберігаючих заходів обсяги споживання природного газу (за даними ПАТ „Київоблгаз”) за 2017 рік склали 1599,9 млн.куб.м, що менше попереднього року на 29,3 млн.куб.м або на 1,8% (у порівнянні з планом на 2017 рік фактичне споживання природного газу більше 5,4 відсотка).

Знижено обсяги споживання природного газу населенням (на 6,3%), підприємствами комунальної теплоенергетики (на 10,8%), бюджетними установами і організаціями (на 13,4%), водночас збільшено його споживання промисловими підприємствами (на 16,3 відсотка).

Станом на 01.01.2018 ПАТ „Київобленерго” обслуговує 46,4 тис.км (по колу) та 45,1 тис.км (по трасі) повітряних ліній електропередач, 2,9 тис.км кабельних ліній електропередач, 248 підстанцій 35-110 кВ, 10,3 тис. трансформаторних підстанцій 6-35/0,4кВ, 106 розподільчих пунктів 6-10 кВ.

Незважаючи на введення у дію нового енергозберігаючого виробничого обладнання, внаслідок поступового переходу населення на двозонні лічильники електроенергії та придбання побутової техніки з покращеними енергоефективними характеристиками фактичне споживання електроенергії склало 5333,9 млн.кВт*год, що, у порівнянні з 2016 роком, більше на 1,5% та на 1,1% перевищує плановий показник ПАТ „Київобленерго” на 2017 рік. Це пов'язано з введенням у дію нових об'єктів виробничого призначення та житла.

Збільшили споживання електроенергії такі категорії споживачів, як промислові підприємства (спожито на 7,2% більше), підприємства, що фінансуються з місцевого бюджету, (на 2,6%), населення, яке об'єднане шляхом створення юридичної особи (на 1,1 відсотка). Водночас зниження споживання електроенергії досягнуто населенням (спожито на 2,7% менше), підприємства, що фінансуються з державного бюджету, (на 2,1%), житлово-комунальними підприємствами (на 1,9%), сільськогосподарськими підприємствами (на 1,4 відсотка).

Відповідно до інвестиційної програми з розподілу електричної енергії (далі – інвестиційна програма), затвердженої Постановою НКРЕКП від 15.12.2016 № 2222 (із змінами) „Про встановлення тарифів на розподіл електричної енергії (передачу електричної енергії місцевими (локальними) електромережами) та тарифів на постачання електричної енергії за регульованим тарифом для ПАТ „Київобленерго”, на 2017 рік встановлено план виконання у сумі 190,4 млн грн без ПДВ, з яких станом на 01.01.2018 профінансовано та освоєно 186,6 млн грн (98,0% від запланованих обсягів).

Протягом звітнього періоду з метою забезпечення безаварійного та надійного електропостачання споживачів відповідно до інвестиційної програми ПАТ „Київобленерго” проведено реконструкцію повітряних ліній 35-110 кВ (9,13 км на суму 23,4 млн грн), ліній електропередач 6(10) кВ (11,92 км на суму 12,8 млн грн), ліній електропередач 0,4 кВ (144,19 км на суму 53,8 млн грн), підстанцій 110 кВ (9 шт. на суму 22,1 млн грн), заміну відгалужень до введів у житлові будинки (4613 шт. на суму 4,0 млн грн), виніс обліку при реконструкції повітряних ліній 0,4 кВ (2663 шт. на суму 2,7 млн гривень).

Витрати ПАТ „Київобленерго” на ремонти та технічне обслуговування об'єктів електричних мереж склали майже 44,0 млн грн, що на 0,8% більше, ніж у 2016 році. Виконано роботи з розчистки 4,9 тис.км трас вздовж повітряних ліній різного класу напруги (111% від запланованих на звітний період обсягів).

Освіта є базовою галуззю для переходу до інноваційної моделі розвитку економіки. Сучасна економіка, ринок праці потребують нової якісної освіти і професійної підготовки. Одними з важливих стратегічних документів, відповідно до яких здійснювалося функціонування освітньої системи Київщини у 2017 році, були Закон України „Про освіту”, Концепція реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти „Нова українська школа” на період до 2029 року та Національна стратегія реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017 – 2026 роки.

Продовжено роботу з розширення мережі дошкільних навчальних закладів (далі – ДНЗ) та збільшення кількості у них дітей. У 2017 році на Київщині функціонував 781 ДНЗ, мережа яких збільшилась на 28 одиниць, в яких дошкільну освіту здобували майже 73,9 тис. вихованців (у 2016 році – 71,5 тис. дітей).

За підсумками 2017 року Київська область посіла перше місце серед областей України за кількістю створених місць у закладах дошкільної освіти (ЗДО) та за кількістю новобудов, уведених в експлуатацію у 2017 році. На будівництво та реконструкцію ЗДО використано більше 260 млн грн, з них 201 млн грн – кошти обласного та інших місцевих бюджетів.

За рахунок вказаних коштів додатково створено 3280 нових місць (прогноз – майже 2 тис. нових місць). Зокрема, завершено будівництво 6 ЗДО (на 845 місць) у м. Біла Церква, Буча, Ірпінь, Бориспіль, Києво-Святошинському та Броварському районах, відкрито після реконструкції 6 ЗДО (на 415 місць) у Бориспільському, Бородянському, Вишгородському, Фастівському районах; відновлено діяльність 2 ЗДО (на 65 місць) у Миронівському районі; створено 13 дошкільних відділень (на 265 місць) у складі навчально-виховних комплексів „загальноосвітній навчальний заклад-дошкільний навчальний заклад” у Білоцерківському (2), Згурівському, Іванківському (2), Макарівському (3), Переяслав-Хмельницькому, Сквирському, Фастівському (2) районах, місті Фастові; відкрито 29 додаткових груп (на 585 місць) у 29 функціонуючих ЗДО на 14 територіях та 10 груп короткотривалого перебування (на 190 місць); видано 16 приватним ЗДО (на 915 місць) ліцензії на провадження освітньої діяльності у сфері дошкільної освіти.

Усіма формами дошкільної освіти охоплено 97% дітей віком від 3 до 6 років, що перевищує відповідний показник 2016 року (90.4%) і показник, передбачений Програмою (91 відсоток). Охоплення дітей 5 річного віку дошкільною освітою становить 100 відсотків.

Завдяки проведенню системної роботи, спрямованої на розширення мережі ДНЗ, зменшився показник навантаження у цих закладах. У розрахунку на 100 місць ДНЗ виховується 105 дітей (2016 року – 107 дітей).

З метою підвищення якості дошкільного виховання до мережі Інтернет підключено 86% ДНЗ, високошвидкісним доступом до мережі Інтернет забезпечено 75% ДНЗ області, персональні веб-сайти мають 74,9% ДНЗ.

Протягом 2017 року вживалися заходи щодо забезпечення належного функціонування мережі закладів загальної середньої освіти області (далі – ЗЗСО), де налічується 712 ЗЗСО (у 2016/2017 н.р. – 720), з них 681 ЗЗСО комунальної форми власності, 23 приватних ЗЗСО, 7 вечірніх ЗЗСО та 1 ЗЗСО Міністерства охорони здоров'я.

Протягом останніх років спостерігається зростання кількості учнів у закладах загальної середньої освіти. У 2017/2018 н.р. у закладах освіти комунальної форми власності навчаються 197,4 тис. учнів, що на 7,6 тис. осіб або на 2,2% більше, ніж у попередньому навчальному році (193,1 тис. учнів), у тому числі 3558 учнів (3645 – у 2016/2017 н.р.) із сімей, переміщених з тимчасово окупованої території та районів проведення антитерористичної операції.

У міській місцевості функціонує 214 ЗЗСО, де навчається 130,9 тис. учнів (66,3%), у сільській – 467 ЗЗСО, де здобувають освіту 66,5 тис. дітей (33,7%). До перших класів у 2017 році в області зараховано 22635 учнів.

В області створено 9 ОТГ, у 2 ОТГ (Пісківська, Калитянська) створено органи управління освітою, в інших – процес створення триває. В об'єднаних територіальних громадах функціонують 87 закладів освіти: 45 закладів загальної середньої освіти та 42 заклади дошкільної освіти. Облдержадміністрацією розроблено дорожню карту здійснення заходів з децентралізації в галузі освіти в ОТГ, інтерактивну карту мережі закладів освіти ОТГ, проводяться навчання керівників закладів освіти.

У 2017 році відбулися зміни у мережі 33 закладів освіти: призупинено функціонування 2 ЗЗСО, понижено ступінь 4 ЗЗСО, реорганізовано 27 ЗЗСО у НВО або НВК.

Завдяки проведеним заходам на 17 одиниць зменшилася кількість ЗЗСО з малою наповнюваністю (менше 100 учнів). Відповідно, зросла наповнюваність ЗЗСО з 62,2% від їх проектної потужності у 2016/2017 н.р до 62,7% у 2017/2018 н.р. (Програмою передбачалося 70 відсотків).

Пріоритетним напрямом діяльності у галузі освіти є забезпечення якості та доступності освіти дітям сільської місцевості та реалізація проекту „Опорна школа”. В області функціонує 34 опорних ЗЗСО та 39 їх філій, де навчаються 10719 учнів. До опорних ЗЗСО з 39 філій та 93 населених пунктів, де заклади освіти відсутні або були оптимізовані, підвозиться 3032 учня. У 2017 році створено 11 опорних ЗЗСО (відповідає показнику Програми). У 2017/2018 навчальному році кількість учнів, які навчаються в опорних ЗЗСО, зросла на 4421 особу (на 70 відсотків). Кількість учнів, які підвозяться до ЗЗСО, збільшилася на 1249 осіб або на 71 відсоток.

Відповідно до Обласної програми „Шкільний автобус” на 2015-2017 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 23.06.2015 № 970-49-VI) у 2017 році закуплено 13 автобусів на суму 22,4 млн грн, з яких кошти державного бюджету – 12,1 млн грн, обласного бюджету – майже 10,3 млн гривень.

У 2017 році продовжено роботу над удосконаленням мережі ЗЗСО для здібних та обдарованих дітей. У 2017/2018 н.р. в області функціонує 87 ЗЗСО, з

яких 13 створено у 2017 році, зокрема: 2 гімназії (у Богуславському районі та м. Васильків), 3 ліцеї (у Ставищенському районі та містах Переяслав-Хмельницький, Ірпінь), 8 спеціалізованих шкіл з поглибленим вивченням окремих предметів (у Бородянському, Обухівському, Володарському районах, м. Бучі та Пісківській ОТГ).

Розширено мережу класів із профільним навчанням. У 2017/2018 навчальному році організовано профільне навчання у 359 закладах освіти (на 41 заклад більше, ніж у попередньому році), що становить 75% від загальної кількості закладів освіти I-III ст (2016/2017 навчального року – 65 відсотків). Всього профільним навчанням у 2017/2018 н.р. охоплено більше 12386 учнів (78%), що на 1044 учні більше, ніж у 2016/2017 навчальному році.

У закладах освіти області реалізуються всі напрями профільного навчання. Найбільш масовим є філологічний напрям – 219 закладів, 5471 учень (44% від загальної кількості дітей охоплених профільним навчанням). За природничо-математичним напрямом навчається 3152 (25,4%) учні у 160 закладах загальної середньої освіти (на 47 закладів більше у порівнянні з попереднім роком), за суспільно-гуманітарним напрямом – 1837 учнів (14,8%) у 86 закладах загальної середньої освіти, технологічним – 1221 учень 10-11 класів (10%) у 69 закладах освіти, спортивним – 437 (3,5%) у 8 закладах освіти, художньо-естетичним – 137 учнів (1,1%) у 6 закладах.

Одним із стратегічних напрямів діяльності системи освіти області є реалізація Концепції державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти „Нова українська школа”. Апробація нового Державного стандарту початкової освіти здійснюється у 60 навчальних закладах (4 – на всеукраїнському рівні, 56 – на регіональному). До апробації залучено 82 педагогічних працівники, 1713 учнів. За кошти обласного бюджету для 4 ЗЗСО, які є учасниками дослідно-експериментальної роботи всеукраїнського рівня, придбано обладнання та техніку на суму понад 2 млн гривень. Крім цього, з місцевих бюджетів на створення освітнього простору в ЗЗСО (заміну освітлення на енергозберігаюче, придбання меблів, комп'ютерної техніки, навчально-методичного забезпечення) витрачено майже 2,6 млн гривень.

У 30 закладах освіти проведено ремонти, заходи з енергозбереження, створено новий освітній простір, закуплено сучасне обладнання для кабінетів. На виконання цих заходів використано 134,8 млн грн, з них 16,2 млн грн – кошти державного бюджету, 118,6 млн грн – кошти обласного та місцевих бюджетів.

У 2017 році у ЗЗСО області створено 10 ресурсних кімнат та 2 медіатеки у 5 районах та 3 містах обласного значення. У 2017 році закуплено обладнання для 163 кабінетів природничо-математичного циклу: сучасні цифрові лабораторії, інтерактивні комплекси, STEM-лабораторії (використано кошти у сумі понад 67,4 млн грн, з них 17,2 млн грн - кошти державного бюджету, 40,1 млн грн – кошти місцевих бюджетів, 10,1 млн грн. – залучені спонсорські кошти).

Протягом 2017 року на оновлення навчально-матеріальної бази закладів професійної (професійно-технічної освіти) з обласного бюджету виділено 5 млн

грн, за які придбано комплекти меблів для навчальних кабінетів, комплекти сучасного робочого місця викладача, комплекти комп'ютерного обладнання для навчальних кабінетів.

Київська область є лідером у запровадженні інклюзивної форми навчання у закладах освіти. В області кожний третій загальноосвітній навчальний заклад є інклюзивним, в інклюзивних класах навчається 8% від загальної кількості дітей з особливостями розвитку. У 2017/2018 н.р. в області функціонує 300 закладів освіти з інклюзивною формою навчання та виховання, що на 100 закладів більше у порівнянні з попереднім роком, де організовано інклюзивне навчання та виховання для 887 дітей (на 323 дитини більше у порівнянні з минулим навчальним роком). У 233 закладах загальної середньої освіти навчається 729 учнів (на 247 учнів більше, ніж у 2016/2017 н.р.). У 67 закладах дошкільної освіти виховується 158 дітей (на 76 вихованців більше, ніж у 2016/2017 навчальному році).

Протягом 2 років в області реалізується україно-чеський проект „Інклюзивна освіта”. Умови для здобуття вищої освіти учнівською молоддю з особливостями розвитку створено у Переяслав-Хмельницькому державному педагогічному університеті імені Григорія Сковороди.

Відповідно до Положення про інклюзивно-ресурсний центр, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 року № 545, проведено роботу щодо реорганізації психолого-медико-педагогічних консультацій у ресурсні центри з підтримки інклюзивної освіти. У 2017 році прийнято рішення про створення 35 інклюзивно-ресурсних центрів в районах та містах області. Станом на 01.01.2018 в єдиному державному реєстрі зареєстровано 19 інклюзивно-ресурсних центрів.

З метою підвищення якості та доступності інклюзивної освіти, підписано Меморандум про співпрацю між Київською облдержадміністрацією та Благодійним фондом Порошенка, яким передбачено реалізацію Всеукраїнського проекту „Інклюзивна освіта – рівень свідомості нації”.

У 2017 році здійснено трансформацію 4 інтернатних навчальних закладів. На базі спеціальних навчальних закладів обласної комунальної власності створено 2 навчально-реабілітаційні центри: Трипільський навчально-реабілітаційний центр та Білоцерківський навчально-реабілітаційний центр для дітей з вадами слуху, зору та складними вадами мовлення, що дасть змогу забезпечити в області впровадження системи раннього втручання та надання комплексної допомоги дітям з важкими вадами розвитку. Здійснено трансформацію комунального закладу Київської обласної ради „Володарська загальноосвітня санаторна школа-інтернат І-ІІІ ст” і на її базі створено Центр реабілітації для дітей з онкозахворюваннями та сучасний заклад освіти для отримання якісної ІТ-освіти. На базі комунального закладу Київської обласної ради „Переяслав-Хмельницька загальноосвітня школа-інтернат І-ІІІ ст” створено профільний заклад з патріотичного виховання Переяслав-Хмельницький ліцей-інтернат „Патріот”.

В області продовжують створюватися умови для надання доступу до якісної позашкільної освіти дітям та учнівській молоді. У 2017/2018 навчальному році функціонує 71 позашкільний навчальний заклад (у 2016/2017 н. р. – 68). У 2017 році створено позашкільні навчальні заклади у містах Обухів, Ірпінь, Фастів. У

порівнянні з 2016 роком на 7779 осіб збільшилася кількість дітей, охоплених освітою у закладах позашкільної освіти. Усього гуртковою роботою у закладах позашкільної освіти та дитячо-юнацьких спортивних школах охоплено 88147 дітей, що складає 45,1% (прогнозований показник – 45,0 відсотка).

У 2017 році в області функціонує 4 профільних закладів позашкільної освіти військово-патріотичного напрямку, що на 2 більше, ніж у попередньому році. Зокрема, у м.Обухів створено навчально-виховне об'єднання, у структурі якого діє Центр військово-патріотичного виховання та допризовної підготовки, у м.Фастів відкрито навчально-виховний комплекс „Загальноосвітня школа І-ІІІ ступенів № 7-центр військово-патріотичного виховання „Гарт”. Крім цього, у м.Буча розпочато будівництво пластового центру.

Успішній реалізації завдань щодо виховання у дітей духовних і моральних цінностей сприяє діяльність гуртків військово-патріотичного напрямку. Мережа гуртків зазначеного напрямку, що функціонують у закладах позашкільної освіти, щороку зростає. У 2017 році функціонує 181 гурток зазначеного напрямку, де навчається 3163 вихованці (у 2016 році функціонувало 128 таких гуртків, де навчалось 2177 дітей).

Мережа закладів професійної (професійно-технічної) освіти складає 29 закладів, де навчається 8390 осіб за 12 напрямками економічної діяльності з 82 професій. Підготовку робітничих кадрів для підприємств, установ Київщини за кошти обласного та державного бюджетів у 2017 році здійснювали 2 професійно-технічні училища, 11 професійних ліцеїв, 4 центри професійно-технічної освіти та 5 вищих професійних училищ, 2 вищі навчальні заклади (Білоцерківський коледж сервісу та дизайну, Білоцерківський механіко-енергетичний технікум), Київський обласний державний навчально-курсний комбінат та 4 навчальні центри при установах виконання покарань.

На базі закладів професійно-технічної освіти створено і функціонує 5 сучасних навчально-практичних центрів, з них 2 – створено у 2017 році. Зокрема, відкрито навчально-практичні центри на базі Броварського професійного ліцею (маляр) та Тетіївського професійно-технічного училища („швачка; кравець, закрійник”).

Протягом 2017 року підготовлено 4937 робітників, з них – 1595 (34%) – за кошти юридичних та фізичних осіб. Контингент учнів та слухачів, які здобувають робітничу кваліфікацію, становив майже 8,8 тис. осіб, що на 6 % менше ніж у 2016 році (9,3 тис. осіб). На навчання до професійно-технічних навчальних закладів області за регіональним замовленням у 2017 році зараховано 3152 осіб (у 2016 році – 3495 осіб); за державним замовленням – 354.

Здійснюється процес інтеграції професійної освіти і виробництва шляхом реалізації експерименту із запровадження дуальної системи підготовки. На виконання наказу Міністерства освіти і науки України від 23.06.2017 № 916 „Про впровадження елементів дуальної форми навчання у професійну підготовку кваліфікованих робітників”, з метою створення умов для якісної підготовки робітничих кадрів, забезпечення гнучкості та мобільності організації навчально-виробничого процесу, у 2017 році на базі ДПТНЗ

„Білоцерківський професійний ліцей” за професіями 7137 „Електромонтажник з освітлення та освітлювальних мереж”; 7241 „Електромонтажник силових мереж та електроустаткування” розпочато упровадження елементів дуальної форми навчання.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 16.11.2016 № 818 „Про затвердження переліку професій загальнодержавного значення, підготовка за якими здійснюється за кошти державного бюджету” в області підготовка здійснюється за 2 професіями загальнодержавного значення (верстатник широкого профілю (токарь) та верстатник деревообробних верстатів) на базі 3 закладів професійно-технічної освіти: ДНЗ „Білоцерківське професійно-технічне училище ім. П.Р.Поповича”, ДПТНЗ „Фастівський центр професійно-технічної освіти”, ДПТНЗ „Білоцерківське вище професійне училище будівництва та сервісу”). На навчання до закладів професійної (професійно-технічної) освіти у 2017 році за професіями загальнодержавного значення зараховано 60 осіб: 16 – верстатник деревообробних верстатів, 44 – токарь.

Підготовку фахівців з вищою освітою в області здійснюють 29 вищих навчальних закладів, серед яких 25 закладів I-II рівнів акредитації та 4 заклади III-IV рівня акредитації. У п'яти педагогічних вищих навчальних закладах області навчається 1551 студент, що на 52 особи більше у порівнянні з 2016 роком (1499 осіб).

Враховуючи потребу у фахівцях для дошкільних та загальноосвітніх навчальних закладів Київщини, регіональне замовлення на підготовку фахівців з вищою освітою сформовано у кількості 360 місць, що на 30 місць більше ніж у 2016 році (330 місць).

З метою забезпечення доступу осіб з особливими потребами до здобуття якісної освіти, у Білоцерківському гуманітарно-педагогічному коледжі введено нову спеціалізацію „Основи інклюзивного навчання”, де навчається 23 студенти, з яких 20 – за регіональним замовленням.

У регіоні науково-технічну та інноваційну діяльність здійснювали 24 установи та 4 ВНЗ. В області розроблено організаційну модель дистанційного навчання учнів та створено навчальний контент для 130 курсів такої форми навчання, визначено платформу (Efront) для розміщення навчальних матеріалів, де розміщено контент з 56 навчальних курсів з 18 предметів.

З 2017 року внесено корективи у планування освітньої діяльності з урахуванням змісту Концепції реформування середньої освіти „Нова українська школа”. Спеціальний цикл навчання запроваджується для вчителів початкових класів, які реалізуватимуть нові концептуально-програмні засади реформи з 2018 року (науково-методичні заходи, семінари-практикуми, майстер-класи, зустрічі з авторами програм і підручників, науковими керівниками інноваційних проектів тощо).

Для керівних, методичних і педагогічних працівників пропонуються різноманітні освітні програми курсів підвищення фахової кваліфікації – фахові (традиційні), з проблеми, на базі обласних опорних закладів освіти та шкіл

передового педагогічного досвіду. Усього навчанням було охоплено 6775 осіб (2016 рік – 6762 осіб).

Розвиток міжнародного співробітництва та співпраця з міжнародними освітніми організаціями, фондами, громадськими організаціями є стратегічними напрямками розвитку галузі освіти. У Київській області реалізується 49 міжнародних освітніх програм та проектів, що сприяють розвиткові ключових компетентностей Нової української школи. До цієї діяльності залучено 490 закладів освіти із 37 районів та міст області. Міжнародною освітньою діяльністю охоплено понад 7 тис. педагогів та майже 18 тис. школярів та студентів.

Національно-патріотичне виховання

На виконання Указу Президента України від 12.06.2015 № 334 „Про заходи щодо поліпшення національно-патріотичного виховання дітей та молоді” в області створено цілісну систему національно-патріотичного виховання дітей, учнівської та студентської молоді; зміст роботи постійно удосконалюється відповідно до положень Стратегії національно-патріотичного виховання дітей та молоді на 2016-2020 роки.

З метою забезпечення комплексного підходу до національно-патріотичного виховання населення області, насамперед дітей і молоді, розроблено Програму національно-патріотичного виховання в Київській області на 2017-2020 роки, що затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 316-14-VII. Для забезпечення координації роботи щодо реалізації її заходів розпорядженням голови облдержадміністрації від 12.06.2017 № 317 створено Координаційну раду з питань національно-патріотичного виховання при Київській облдержадміністрації.

Під час реалізації Програми було проведено 41 захід, якими було охоплено майже 4,8 тис. молодих людей Київської області. Так, для військово-патріотичного виховання молоді та допризовної підготовки і військово-професійної орієнтації було проведено 8 заходів, у рамках яких розроблено, виготовлено та розповсюджено 200 примірників відповідних інформаційно-методичних матеріалів щодо військово-патріотичного виховання дітей та молоді, придбано 292 комплекти навчально-тренувальної зброї (макети масо-габаритної зброї автомату АК-74), обладнання та реманенту, необхідного для проведення заходів з національно-патріотичного виховання, необхідного туристичного спорядження для проведення наметових таборів, походів, вишколів та інших форматів заходів з національно-патріотичного виховання; формування ціннісних орієнтирів молоді.

З метою духовно-морального виховання молоді проведено 7 заходів, зокрема розроблено, виготовлено та розповсюджено 1437 примірників друкованих матеріалів щодо духовно-патріотичного виховання дітей та молоді. Крім цього, на формування громадянської свідомості молоді було спрямовано проведення 6 заходів; збереження історичної пам'яті – 7 заходів; підтримки інститутів громадянського суспільства, громадських ініціатив дітей та молоді –

11 заходів; інформаційної підтримки та моніторингу національно-патріотичного виховання – 1 захід та висвітлено в місцевих ЗМІ 5 матеріалів з питань національно-патріотичного виховання.

У 2017 році проведено соціологічне дослідження з метою визначення ціннісних орієнтирів молоді Київської області у сфері національно-патріотичного виховання. За результатами проведених досліджень визначено рекомендації щодо напрямів подальшої роботи у вищезазначеній сфері, а саме: підвищення рівня відповідальності та професіоналізму спеціалістів; формування національної ідентичності; популяризації української історії і спорту, створення молодіжних просторів.

Для консолідації інститутів громадянського суспільства та органів виконавчої влади проведено семінари для напрацювання єдиної системи роботи у сфері військово-патріотичного виховання та національно-патріотичного виховання молоді.

З метою вивчення питання глибинного розуміння ключових засад та методології ідеологічного менеджменту патріотичної освіти та їх подальшого ефективного застосування громадськими діячами, волонтерами, державними посадовцями, вчителями, для системного розуміння базових принципів патріотичного виховання та практичного міфодизайну, було підготовлено і видано навчальний посібник „Ідеологічний міфодизайн: психотехнології керування медіа-реальністю”.

Реалізовано принцип делегування повноважень та залучено до співпраці інститути громадянського суспільства, зокрема підтримано молодіжну громадську організацію „Моноліт”, Всеукраїнське об'єднання військово-патріотичних організацій, Громадську організацію „Молодіжний військово-патріотичний спортивний клуб „Каскад”, ГО „Спілка Української молоді”, Молодіжний націоналістичний конгрес та інші. Профінансовано 8 проектів на загальну суму 200 тис. гривень.

Реалізовано проект „Козацький молодіжний табір „Володарська січ”, що спрямований на ознайомлення з основами народних традицій, звичаїв, ремесел, козацьких двобоїв, характерництва, популяризацію здорового та екологічного способу життя в гармонії з природою.

За участю учнівської молоді здійснена акція „Мигалки – 2017”, метою якої є підвищення рівня знань про видатних особистостей українського державотворення, формування у молоді національної свідомості, історичної пам'яті.

Для залучення юнацтва та молоді до вивчення основ місцевого самоврядування, лідерства, політологічних та історичних наук відбулась конференція-форум „Національно-патріотична академія - школа лідера”.

За участю вихованців клубів військово-патріотичного виховання Київщини проведена відкрита обласна патріотично-вишкільна таборівка „Нова генерація”, що проходила у форматі освоєння учасниками спеціальних військових дисциплін, змагань, ознайомлення з технікою і особливостями несення служби в лавах Збройних Сил України (ЗСУ).

Військовій тематиці також були присвячені акції „Шляхами генерал-хорунжого Леоніда Ступницького” і „Покрова мужніх”, семінар „Військовий терен”, проведення військово-патріотичної гри „Юний розвідник України”, а також відкритої обласної патріотично-вишкільної таборівки „Нова генерація”, що проходила у форматі освоєння учасниками спеціальних військових дисциплін, змагань, ознайомлення з технікою і особливостями несення служби в лавах ЗСУ.

Успішно ведеться співпраця зі Збройними силами України. Так, на базі 169 навчального центру „Десна” спільно з Всеукраїнським об’єднанням військово-патріотичних організацій проведено наймасштабнішу відкриту військово-патріотичну гру „Вояцький дух”, спрямовану на підвищення готовості молоді до територіальної оборони та служби в ЗСУ. Учасниками гри були 250 представників військово-патріотичних клубів, гуртків, підліткових клубів, історико-пошукових загонів, молодіжних та дитячих громадських організацій патріотичного спрямування.

Значна увага приділялася розвитку молодіжної інфраструктури області. У 2017 році у м. Буча розпочато будівництво Пластового вишкільного центру, що стане центральним об’єднуючим майданчиком Пластового Руху в Україні. На будівництво Центру передбачені кошти у сумі 30 млн грн (з обласного бюджету - 25 млн грн, з бюджету м.Буча – 5 млн грн), з яких у 2017 році освоєно 17,1 млн грн (з обласного бюджету - 15,1 млн грн, з бюджету м. Буча - 2 млн гривень).

У 2017 році розпочато формування бази матеріально-технічного обладнання, реманенту та туристичного спорядження, необхідного для проведення наметових таборів, походів, вишколів та інших форматів заходів з національно-патріотичного виховання, що дасть змогу проводити заходи на більш якісному та високому рівні без залучення додаткових бюджетних коштів.

З метою інформування молодіжної громади області щодо проведеної роботи у сфері національно-патріотичного виховання у 2017 році проведено Київський обласний форум національно-патріотичного виховання „Патріотизм. Гідність. Свобода.”, за результатами якого визначені актуальні напрями роботи з молоддю, опрацьовано план проведення спільних заходів у сфері національно-патріотичного виховання на 2018 рік.

Охорона здоров’я

Протягом 2017 року в області продовжилася робота, спрямована на реалізацію державної політики щодо реформування системи охорони здоров’я для збереження та зміцнення здоров’я населення області, збільшення тривалості життя громадян в умовах політики децентралізації; формування міжсекторального підходу до реалізації заходів з профілактики та формування здорового способу життя; оптимізації організації та фінансування системи охорони здоров’я.

Зважаючи на стратегічні завдання реформування галузі охорони здоров'я, визначені Урядом, в Київській області створено 4 госпітальні округи: Білоцерківський (12 учасників), Бородянський (7 учасників), Васильківський (8 учасників) і Лівобережний (11 учасників). У липні 2017 року створені Госпітальні Ради цих округів. Госпітальними радами готуються пропозиції з визначення у кожному госпітальному окрузі багатопрофільних лікарень інтенсивного лікування (БЛЛ) I та II рівнів.

Відповідно до Закону України № 2002–VIII „Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення законодавства з питань діяльності закладів охорони здоров'я”, який вступив у дію з 6 листопада 2017 року, проведено підготовчу роботу щодо перетворення закладів охорони здоров'я (ЗОЗ) - бюджетних установ у заклади охорони здоров'я - комунальні некомерційні підприємства. Усі ЗОЗ підготували проекти установчих документів комунальних некомерційних підприємств. Станом на 01.01.2018 Броварською та Фастівською районними радами прийняті рішення про реорганізацію ЗОЗ шляхом перетворення в комунальні некомерційні підприємства.

Мережа закладів охорони здоров'я Київської області складається з 141 закладу, серед яких 64 лікарні, 33 амбулаторно-поліклінічні заклади (295 амбулаторій та 618 ФАПів є структурними підрозділами центрів первинної медико-санітарної допомоги та інших закладів).

Заклади сімейної медицини станом на 01.01.2018 представлені 295 амбулаторіями при центрах первинної медико-санітарної допомоги (ПМСД), що на 3 заклади більше, ніж на відповідну дату 2017 року (створено 3 медичні амбулаторії в Обухівському медичному центрі ПМСД). Крім цього, у Білоцерківському центрі ПМСД відкрито 9 амбулаторій, що не мають статусу загальної практики сімейної медицини (всього 304 амбулаторії).

Відповідно до Концепції реформи фінансування системи охорони здоров'я, затвердженої розпорядженням Кабінету Міністрів України від 30 листопада 2016 року № 1013-р, з квітня 2017 року в Київській області впроваджена система реімбурсації на таблетовані препарати та референтні ціни на препарати інсулінів для амбулаторного лікування.

В Урядовій програмі „Доступні ліки”, що передбачає лікування на амбулаторному етапі осіб, які страждають на серцево-судинні захворювання, цукровий діабет II типу, бронхіальну астму, за рахунок коштів субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на відшкодування вартості лікарських засобів для лікування окремих захворювань, задіяні 25 районів та 2 міста обласного значення Київщини. Визначено 33 розпорядники коштів субвенції – 29 Центрів первинної медико-санітарної допомоги, 3 міські лікарні (м. Ірпінь, Березань та Ржищів) та міська поліклініка м. Буча.

На реалізацію вказаної Програми в 2017 році передбачено кошти у сумі 22,2 млн грн, головним розпорядником яких визначено департамент охорони здоров'я облдержадміністрації. Крім цього, розпорядженням голови облдержадміністрації від 12.09.2017 №484 „Про розподіл субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на відшкодування вартості

лікарських засобів для лікування окремих захворювань” додатково виділені кошти у сумі 8,9 млн грн, що були розподілені в адміністративно-територіальні одиниці області пропорційно до статистичних даних щодо кількості хворих серцево-судинними захворюваннями, цукровим діабетом II типу та бронхіальною астмою. За 2017 рік фактично використано кошти у сумі 25,9 млн грн (83,3% від розподілених коштів).

Відповідно до Закону України № 7117 „Про підвищення доступності та якості медичного обслуговування у сільській місцевості” у департаменті охорони здоров’я облдержадміністрації створена Рада медичних реформ. Завершено моделювання проекту формування спроможної медичної мережі, визначена потреба у будівництві, реконструкції та ремонті закладів охорони здоров’я відповідно до нормативів.

За результатами проведеного аналізу в Київській області визначена потреба в будівництві 57 нових медичних амбулаторій. У сільській місцевості необхідно побудувати 47 нових медичних амбулаторій, 16 сільських медамбулаторій потребують реконструкції, 5 - капітального ремонту.

Протягом 2017 року продовжено роботу щодо зміцнення матеріально-технічної бази лікувальних закладів області. Відкрито 6 пунктів постійного базування екстреної медичної допомоги (м. Ірпінь, м.Вишневе, с Велика Димерка та Літки Броварського району, с.Мирне Бориспільського району). Розпочали роботу 3 амбулаторії загальної практики-сімейної медицини (Броварському, Васильківському районах та м. Славутич).

З метою поліпшення якості надання населенню медичних послуг у 2017 році виконано ремонтні роботи на загальну суму 99,0 млн грн (у 2016 році – на суму 78,8 млн грн) та придбано нове медичне обладнання вартістю 125,5 млн грн (у 2016 році – 95,7 млн гривень).

На розвиток сільської медицини Київської області у грудні 2017 року спрямована державна субвенція у розмірі 200541,7 тис. гривень.

Відповідно до Закону України „Про Державний бюджет України на 2017 рік” на придбання ангиографічного обладнання Київській області було передбачено кошти у сумі 6,7 млн гривень. Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 липня 2017 року „Про перерозподіл обсягу субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на придбання ангиографічного обладнання у 2017 році” вказані кошти були перерозподілені на інші регіони без погодження з Київською облдержадміністрацією.

Протягом 2017 року з державного бюджету на функціонування закладів охорони здоров’я Київської області спрямовано медичної субвенції з державного бюджету у сумі 2476 млн грн, зокрема на лікування хворих на цукровий та нецукровий діабет – 26,6 млн грн, на лікування хворих на хронічну ниркову недостатність методом гемодіалізу – 88,5 млн грн, на придбання лікарських засобів, виробів медичного призначення, лабораторних реактивів для стаціонарних спеціалізованих закладів охорони здоров’я, що надають медичну допомогу громадянам, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи, у тому числі для лікування онкологічних захворювань – 10,5 млн грн, на виплату щомісячної державної допомоги ВІЛ-інфікованим дітям – 467,2 тис. гривень.

Крім цього, у повному обсязі використано кошти субвенції з державного бюджету у сумі 38,1 млн грн, зокрема на придбання медикаментів та виробів медичного призначення для забезпечення швидкої медичної допомоги – 6,1 млн грн, на придбання витратних матеріалів для закладів охорони здоров'я та лікарських засобів для інгаляційної анестезії – 843,2 тис. грн, на відшкодування вартості лікарських засобів для лікування окремих захворювань – 31,1 млн гривень.

На фінансування заходів Київської обласної програми „Вдосконалення екстреної медичної допомоги в Київській області на 2016-2018 роки” (затверджена рішенням Київської обласної ради від 06.09.2016 № 173-07-VII) у 2017 році передбачено кошти за рахунок обласного бюджету у сумі 29049,8 тис. грн, фактично профінансовано заходи за загальну суму 28819,3 тис. гривень. За рахунок вказаних коштів профінансовано:

- створення єдиної оперативно-диспетчерської служби екстреної медичної допомоги області, зокрема придбання спеціального обладнання системи передавання інформації, устаткування для електропостачання та електроживлення, будівельні роботи з встановлення мережі оперативно-диспетчерської служби, телекомунікаційної мережі, прокладання оптоволоконних каналів зв'язку зі спеціальними вузлами зв'язку;

- придбання для служби екстреної медичної допомоги 9 санітарних автомобілів типу „В”;

- забезпечення оснащення бригад екстреної медичної допомоги медичним обладнанням відповідно до таблицю оснащення на 2017 рік.

Крім цього, за рахунок коштів субвенції з державного бюджету забезпечено придбання лікарських засобів та витратних матеріалів на загальну суму 4969,3 тис. гривень.

Відповідно до Київської обласної програми підготовки лікарських кадрів для лікувальних закладів сільської мережі на 2010-2017 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 30.09.2010 № 809-34-V, зміни від 21.06.2012 № 370-19-VI) у 2017 році за рахунок коштів обласного бюджету у сумі 354,2 тис. грн профінансовано витрати на підготовку майбутніх лікарів для закладів охорони здоров'я області у Національному медичному університеті ім. О.О.Богомольця (Програмою передбачалося витрати у сумі 385,2 тис. гривень). Протягом 2017 року у закладах охорони здоров'я працевлаштований 21 випускник.

Київською обласною програмою розвитку онкологічної служби на 2017 рік (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 310-14-VII) з обласного бюджету на 2017 рік передбачено кошти у суму 110,2 млн. гривень. Фактично кошти на виконання заходів Програми не виділялися.

На виконання заходів Київської обласної цільової програми протидії захворюванню на туберкульоз на 2017 рік (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 307-14-VII) на 2017 рік передбачено обсяги фінансування у сумі 28,1 млн грн, зокрема з обласного бюджету – 3,0 млн. гривень. Фактично профінансовано та використано 2,9 млн грн для

закупівлі туберкуліну на суму 2,2 млн грн та лікарських засобів Меропенем і Амоксиклав на суму 738,9 тис. гривень.

Відповідно до умов Меморандуму про співпрацю між Київською облдержадміністрацією та Міжнародною організацією РАТН проводиться, в якості апробації нових методів, лікування певної кількості хворих, які знаходяться на паліативному лікуванні в протитуберкульозних закладах області, та отримують короткостроковий курс лікування.

На фінансування заходів Київської обласної програми „Здоров’я” на 2017 рік (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 309-14-VII) передбачено кошти з обласного бюджету у сумі 39,9 млн грн, затверджено обласним бюджетом на 2017 рік – 34,2 млн гривень. Фактично з обласного бюджету профінансовано та виконано заходів на загальну суму 30,9 млн гривень. За рахунок вказаних коштів забезпечено ефективний медичний супровід населення Київської області, що хворіє хворобами нирок, у тому числі потребуючих замісної ниркової терапії та трансплантації нирок, хворобами системи крові (у тому числі гемофілією), генетично детермінованими хворобами (у тому числі фенілкетонурія), хворобами органів зору, орфанними (рідкісними) хворобами, а також забезпечення засобами догляду інвалідів.

Для реалізації заходів Київською обласною програмою „Запобігання та лікування серцево-судинних захворювань на 2017-2019 роки” (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 308-14-VII) на 2017 рік з обласного бюджету було передбачено 19,2 млн гривень. Фактично кошти з обласного бюджету у 2017 році не виділялися.

Обсяги фінансування на 2017 рік, передбачені Київською обласною соціальною програмою протидії ВІЛ-інфекції/СНІДу на 2017-2018 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 311-14-VII) становлять 7,2 млн гривень. Затверджені обласним бюджетом на 2017 рік обсяги фінансування склали 532,8 тис. гривень. Фактично з обласного бюджету профінансовано та використано 526,0 тис. грн для закупівлі адаптованих молочних сумішей для дітей першого року життя, народжених ВІЛ-інфікованими матерями.

На виконання заходів Київської обласної програми „Забезпечення надання першої медичної допомоги на догоспітальному етапі в закладах охорони здоров’я спільної власності територіальних громад сіл, селищ, міст Київської області на 2017 рік” (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 285-14-VII) з обласного бюджету передбачено кошти у сумі 20,0 млн гривень. Фактично кошти на фінансування заходів Програми не виділялися.

У рамках роботи щодо раннього виявлення захворювань у населення сільської місцевості проведені профілактичні огляди 471,5 тис. мешканців села, у тому числі 115,2 тис. дітей. Крім цього, фахівцями виїзних бригад центральних районних лікарень оглянуто 37,5 тис. мешканців села.

Показник дитячої смертності стабілізовано на рівні 5,2 проміле (у 2016 – 5,3 проміле), що нижче загальнодержавного показника (7,4 проміле).

До закладів охорони здоров’я протягом 2017 року працевлаштовано 230 випускників медичних коледжів області, з них до закладів охорони

здоров'я сільської місцевості – 48 осіб, до закладів служби екстреної медичної допомоги – 27 осіб. Вакантними залишаються 1435 лікарських посад та 2372 посади середнього медичного персоналу.

Заклади охорони здоров'я Київщини, які надають первинну медичну допомогу, зареєструвалися в електронній системі охорони здоров'я E-Health. Проводиться робота над створенням єдиного медичного інформаційного простору Київської області. Впроваджені електронні інформаційні системи у м. Бровари та Києво-Святошинському районі.

Культура

Протягом 2017 року в області вжито заходів для забезпечення функціонування основної мережі закладів культури, що складається з 1826 об'єктів, зокрема 836 клубних закладів, 877 бібліотек, 60 шкіл естетичного виховання, 41 державного музею, 2 парків культури та відпочинку, 2 центрів культури і дозвілля, коледжу культури і мистецтв, курсів підвищення кваліфікації працівників культури, обласного центру народної творчості та культурно-освітньої роботи, центру охорони і наукових досліджень пам'яток культурної спадщини. Професійне мистецтво представлене Київським академічним обласним музично-драматичним театром ім.П.К.Саксаганського, Будинком органної та камерної музики, симфонічним оркестром „Академія”.

Відповідно до основних пріоритетів розвитку культури в області реалізуються заходи, передбачені Програмою підтримки і розвитку театрального та музичного мистецтва Київської області на 2016-2018 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 07.06.2016 № 128-05-VII) та Програмою розвитку творчого потенціалу та культурного простору Київської області на 2017-2019 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 315-14-VII).

Обсяги платних послуг, що надані закладами культури області протягом 2017 року, зросли на 25,6% і становлять 33,0 млн грн (у 2016 році - 26,9 млн грн), що перевищує визначений Програмою показник (збільшення на 5 відсотків)

За рахунок коштів місцевих бюджетів забезпечено проведення ремонтів приміщень закладів культури, зокрема проведено: поточні ремонти у 367 приміщеннях на загальну суму 17,5 млн грн, капітальні ремонти у 73 приміщеннях на загальну суму 35,9 млн гривень. Разом з тим, через обмежені обсяги фінансування незавершені роботи щодо добудови приміщення Великоолександрівської дитячої школи мистецтв і ремесел у Бориспільському районі (400 місць).

З метою поліпшення матеріально-технічної бази закладів культури області, зокрема на ремонт, придбання звукового та світлового обладнання, поповнення бібліотечних фондів, придбання музичних інструментів, меблів, оргтехніки, сценічних костюмів витрачено кошти у сумі 6,5 млн гривень.

У клубних закладах – головних осередках розвитку аматорського мистецтва та народної творчості – забезпечено умови для функціонування 4611 художніх колективів та любительських об'єднань, з них 2169 – для дітей. Протягом 2017 року в клубних закладах пройшло понад 46 тис. культурно-освітніх та розважальних заходів, відвідувачами яких були понад 3,1 млн осіб.

Велика увага в області приділялася проведенню культурно-мистецьких та просвітницьких заходів різних рівнів. Так, з нагоди 85-річчя утворення Київської області 24 вересня 2017 року у м.Ірпінь відбулися обласні урочисті заходи „Благословенна Київщина моя”, учасниками якого були провідні фольклорні колективи області, майстри народної творчості Київщини, учасники Всеукраїнського фестивалю „Яскраві діти України”.

Протягом 2017 року в районах та містах області проходили регіональні тури культурно-мистецької акції „Київщина - колиска моєї душі”, Міжнародний фестиваль дитячої творчості, обласний фестиваль-конкурс дитячої творчості „Дебют”, III відкритий молодіжний фестиваль-конкурс сучасної патріотичної пісні „Шамраївські зорі”, Обласний фестиваль бандурного та кобзарського мистецтва „Бандура – душа”, Обласний фестиваль авторської поезії та пісні „Малишкові стежки”, Гала – концерт лауреатів X огляду - конкурсу хорових колективів ім. Кирила Стеценка (м.Біла Церква), Фольклорно-етнографічний фестиваль „Ржищівський вінок” (м. Ржищів), обласний захід відзначення Дня Святого Миколая в Національному історико-етнографічному заповіднику „Переяслав” (м.Переяслав-Хмельницький) та інші заходи.

Відбувається активізація роботи з громадськими організаціями - відділеннями та осередками творчих спілок Київщини. Для їх підтримки засновано обласні мистецькі премії в галузі літератури ім.Г.Косинки, в галузі народного мистецтва ім.П.Верни, в галузі образотворчого мистецтва ім. І.Сошенка, обласна музична премія та 20 щорічних стипендій за видатні досягнення у сфері культури.

Незважаючи на обмежені обсяги фінансування, забезпечені умови функціонування 41 музею Київщини, з яких 2 заповідника і 6 музеїв обласного підпорядкування. У 2017 році їх відвідали понад 387 тис. осіб, кількість предметів основного фонду зросла майже на 9 тисяч і склала 377 тис. одиниць обліку, проведено 10,8 тис. екскурсій, організовано 786 виставок.

Розпочата робота над створенням редакційно-творчих груп з підготовки Книги пам'яті героїв АТО Київщини та енциклопедії „Київщина”. Важливим напрямком роботи є вдосконалення форм співпраці влади і церковних спільнот на Київщині, а також задоволення культурних, освітніх та інформаційних потреб національних меншин, що проживають на території Київської області. У 2017 році відбувся третій обласний фестиваль національних спільнот „Київщина-сузір'я злагоди”, що став певною платформою для налагодження державно-церковних відносин, культурної дипломатії та обміну досвідом між представниками духовної та культурної сфери. Учасниками фестивалю стали понад 30 представників різних національностей, 15 релігійних організацій та церков.

Туризм

Туристична галузь Київщини представлена майже 6 тис. пам'яток історико-культурної спадщини, основою якої є 2010 пам'яток археології, 1164 пам'ятки історії, 164 пам'ятки архітектури, більшість з яких є культовими спорудами XVI-XIX століть. Протягом 2017 року вживалися заходи щодо ефективного використання туристичного потенціалу області, збереження пам'яток історико-культурної спадщини.

Серед найбільш відвідуваних туристами обласних музейних закладів області у 2017 році були Національний історико-етнографічний заповідник „Переяслав” (м.Переяслав-Хмельницький) з музейним комплексом з 24 музеїв, у тому числі під відкритим небом, Вишгородський історико-культурний заповідник (м.Вишгород), обласний археологічний музей Трипільської культури (с.Трипілля), Яготинський історичний музей, що включає музей-садибу народної художниці Катерини Білокур та ціла низка інших музеїв.

Незважаючи на обмежені реальні доходи населення, кількість розміщених осіб у 176 об'єктах колективного розміщення області (готелі, мотелі, хостели, туристські бази та ін.), за попередніми розрахунками, у 2017 році складе 305,0 тис. осіб, що на 3,5% більше, ніж у 2016 році.

Суттєве збільшилось відвідування туристами міст Чорнобиль та Прип'ять. За попередніми даними, у 2017 році у порівнянні з 2016 роком кількість відвідувань збільшиться у 1,5 рази та складе майже 50 тис. осіб. Серед відвідувачів дві третини становлять іноземні туристи, одну третину – внутрішні туристи (україніці). У 2017 році було проведено інфотур для 30 французьких туристичних операторів, під час якого було презентовано найвідоміший техногенний об'єкт „Чорнобильська АЕС” з метою збільшення туристичного потоку між Україною та західноєвропейськими країнами.

У червні 2017 року Переяслав-Хмельницький район прийняв учасників Всеукраїнського туру „Вишиваний Шлях” – дивовижної подорожі туристичними місцями України від Ужгорода до Слав'янська. У цьому ж районі започатковано щорічний „Селфі Веломарафон 1187”.

Туристичний потенціал Київської області було презентовано на міжнародному туристичному тижні, що відбувся у м.Одеса, на запорізькому фестивалі „Zarogizhia happy place” у м.Запоріжжя, на виставці „Харківщина: туристичні відкриття”, що відбулася у м.Харків.

Крім цього, Київську область було представлено на міжнародному туристичному форумі „Харків: партнерство в туризмі” та на презентації туристичного порталу „Zruchno.Travel”, що організувала „Асоціація індустрії гостинності України”. Для презентації туристичного потенціалу області організовано функціонування стенду на виставці UITT-2017 „Україна – подорожі та туризм” та „Україна UITM – 2017”.

Фізкультура і спорт

У 2017 році робота у галузі фізичної культури та спорту була спрямована на реалізацію завдань, передбачених Київською обласною програмою розвитку фізичної культури і спорту „Київщина спортивна” на 2017-2020 роки (затверджена рішенням сесії Київської обласної ради від 19.05.2017 № 291-14-VII). Відповідно до вказаної Програми в області вжито заходи для забезпечення функціонування основної мережі закладів фізкультури і спорту, що складається з 52 стадіонів, 18 плавальних басейнів (враховуються тільки ті басейни, що відповідають стандартам проведення змагань 25 і 50 м), 736 спортивних залів, 646 приміщень для фізкультурно-оздоровчих занять, 1162 спортивних майданчиків та 634 майданчиків з тренажерним обладнанням, 547 футбольних полів, 135 майданчиків з синтетичним покриттям. Крім цього, в області діє 736 спортивних залів (площею не менше 162 кв.м), 178 стрілецьких тирів, 5 споруд зі штучним льодом, чотири з яких мають розміри 30х61 м, 5 кінноспортивних баз.

З метою забезпечення умов для розвитку в області фізичної культури та спорту за звітний період відремонтовано 405 спортивних майданчиків та спортивних залів, побудовано 40 об'єктів (Програмою передбачалося будівництво 20 нових спортивних об'єктів), серед них 10 спортивних майданчиків з синтетичним покриттям та тренажерним обладнанням за рахунок кооперації коштів обласного та місцевих бюджетів. Проведено поточний ремонт покриття велосипедної траси у Києво-Святошинському районі (с. Чабани) та розроблено проектно-кошторисну документацію на капітальний ремонт цієї траси. Разом з тим, через брак коштів залишається незадовільним технічний стан синтетичного покриття та освітлення у легкоатлетичному манежі комунального закладу Київської обласної ради „Київська обласна школа вищої спортивної майстерності”.

На Київщині здійснюють свою діяльність 57 дитячо-юнацьких спортивних шкіл, де протягом 2017 навчального року займалися та вдосконалювали свою майстерність 23,7 тис. дітей та підлітків. Дитячо-юнацькі спортивні школи області проводять значну роботу із залучення дітей та юнацтва до активних занять фізичною культурою та спортом і підготовки спортивного резерву. Тренувальний процес проходить на 48 спортивних спорудах, навчально-тренувальну роботу проводять 941 тренер-викладач, з яких 571 – штатний працівник.

За звітний рік підготовлено 232 спортсмени I розряду, 363 кандидати в майстри спорту, 100 майстрів спорту України, 6 заслужених майстрів спорту України; 34 майстра спорту міжнародного класу. З метою підвищення майстерності спортсменів області протягом 2017 року проведено 62 чемпіоната та Кубка Київської області з олімпійських та неолімпійських видів спорту, в яких взяло участь понад 10 тис. учасників. За результатами участі у змаганнях та виконання класифікаційних норм та вимог Єдиної спортивної класифікації почесні спортивні звання було присвоєно 140 спортсменам, що на 6% більше,

ніж у 2016 році (132 спортсмени), що відповідає показнику, передбаченого Програмою (зростання їх кількості на 5-7 відсотків).

Поетапне удосконалення навчально-тренувальної бази спортивних закладів обласного рівня для забезпечення підготовки провідних спортсменів Київщини до національних та міжнародних змагань сприяло тому , що до складу збірних команд України увійшло 453 спортсмени Київської області з олімпійських та неолімпійських видів спорту, якими в чемпіонатах та Кубках України здобуто 151 медаль різного гатунку (42 золотих, 51 срібну та 58 бронзових нагород). За підсумками міжнародних змагань на чемпіонатах, Кубках Світу спортсменів області нагороджено 58 медалями (25 золотих, 15 срібних, 18 бронзових медалей). Крім цього, за результатами Дефлімпійських ігор здобуто 4 срібні медалі. Всього протягом 2017 року спортсменами області здобуто 213 медалей, що на 38,9% менше, ніж у 2016 році (Програмою передбачалося покращити показники рейтингу виступів на 5-10 відсотків).

З метою популяризації здорового способу життя, покращення рухової активності учнівської молоді, проведено понад 34 обласних змагання з різних видів спорту, в яких взяли участь понад 15,5 тис. школярів, зокрема проведено фінальні обласні змагання серед учнів загальноосвітніх шкіл з шкільного багатоборства, „Старти надій”, „Стартують усі”, з футболу: на приз клубу „Шкіряний м'яч”, фестиваль „Футбольні надії Київщини”, першість області з футболу „Дитяча ліга”.

З метою популяризації серед населення області переваг здорового способу життя та пріоритетного значення фізичної культури і спорту, проведено традиційні змагання серед різних верств населення, зокрема „Спортивна зима”.

Протягом звітнього періоду в області продовжувалась робота щодо залучення всіх верств населення до систематичних занять фізичною культурою і спортом та здорового способу життя шляхом проведення 720 спортивно-масових заходів пропаганди фізичної культури і спорту загальною кількістю учасників близько 118 тис. осіб.

З метою організації змістовного дозвілля школярів у позанавчальний час, посилення мотивації до спорту, підвищення рівня їхньої рухової активності та фізичного здоров'я у Київській області забезпечено організацію та проведення на належному рівні за участю всіх загальноосвітніх навчальних закладів у I, II та фінальному етапі спортивних ігор серед школярів Київської області у період канікул. Всього у звітньому періоді проведено більше 1,5 тис. спортивно-масових заходів, в яких взяли участь понад 68,0 тисяч учнівської молоді.

На виконання плану заходів на 2017 рік щодо реалізації у Київській області Національної стратегії з оздоровчої рухової активності в Україні на період до 2025 року „ Рухова активність – здоровий спосіб життя – здорова нація”, затвердженого розпорядженням голови Київської обласної державної адміністрації від 21.10.2016 № 440, проведено більше 12 тис фізкультурно-оздоровчих заходів, в яких взяли участь 34,3% населення області (Програмою передбачалось майже 20 відсотків).

В області постійно проводиться робота щодо створення умов для вільного доступу осіб з обмеженими фізичними можливостями до місць проведення

навчально-тренувального процесу та спортивно-масових заходів. Спортсменам-інвалідам для проведення обласних спортивно-масових заходів фізкультурно-спортивні споруди надаються безкоштовно.

У змаганнях Всеукраїнської спартакіади „Повір у себе” серед дітей з інвалідністю здобуто 23 золоті, 17 срібних, 11 бронзових нагород. За результатами участі у змаганнях та виконання класифікаційних норм та вимог Єдиної спортивної класифікації України з видів спорту інвалідів з ураженнями опорно-рухового апарату, вадами зору, слуху та розумового і фізичного розвитку було присвоєно почесні спортивні звання та спортивні розряди: 1 заслужений майстер спорту України, 1 майстер спорту міжнародного класу, 3 майстер спорту України.

Профілактика та протидія злочинності

В області продовжуються вживатися заходи щодо забезпечення ефективної реалізації державної політики у сфері профілактики правопорушень шляхом здійснення комплексу заходів, спрямованих на усунення причин та умов вчинення протиправних діянь, а також налагодження дієвої співпраці правоохоронних органів, органів державної влади та місцевого самоврядування.

Протягом 2017 року обліковано 25,7 тис. кримінальних правопорушень (на 11,7% менше, ніж у 2016 році). Із загального числа зафіксованих правоохоронними органами кримінальних проявів 47,3% – тяжкі та особливо тяжкі (на 1,6 в.п. більше, ніж у 2016 році).

У загальній кількості злочинів 58,8% становили злочини проти власності, 7,0% – злочини проти життя та здоров'я особи, 7,3% – злочини у сфері обігу наркотичних засобів, психотропних речовин, їх аналогів або прекурсорів та інші злочини проти здоров'я населення, 6,1% – злочини проти авторитету органів державної влади, органів місцевого самоврядування та об'єднань громадян, 5,2% – злочини проти безпеки руху та експлуатації транспорту, 5,5% – злочини у сфері службової діяльності та професійної діяльності, пов'язаної з наданням публічних послуг, 1,8% – злочини проти громадського порядку та моральності, по 1,6% – злочини проти правосуддя та злочини проти громадської безпеки, по 1,0% – злочини проти виборчих, трудових та інших особистих прав і свобод людини і громадянина та злочини у сфері господарської діяльності.

Протягом 2017 року обліковано 101 очевидне умисне вбивство і замах на вбивство (на 5,2% більше, ніж у 2016 році), 104 умисних тяжких тілесних ушкоджень (на 4,0% більше) та 20 згвалтувань та замахів на згвалтування (у порівнянні з 2016 роком).

Порівняно із 2016 роком кількість шахрайств (1,2 тис. випадків), зменшилася на 35,9%, кількість грабежів (527 випадків), кількість розбоїв (155 випадків), кількість крадіжок (12,0 тис. випадків) зменшилася відповідно на 40,0%, 30,8%, та на 21,8%, кількість випадків хабарництва (104 випадки) збільшилася на 1,0 відсотка.

Правоохоронними органами за звітний період виявлено 7 злочинних організацій, до складу яких входило 36 осіб, закінчено 7 кримінальних проваджень про кримінальні правопорушення, вчинені організованими групами.

Від злочинів протягом 2017 року потерпіло 15,2 тис. осіб (на 11,9% менше, ніж у 2016 році), з яких 4926 осіб – жінки, 642 особи – особи похилого віку та інваліди 1 і 2 групи, 159 осіб – неповнолітні та 121 особа – діти до 14 років. Найбільша кількість (10,1 тис. осіб) потерпіла від крадіжок та грабежів, серед яких 34,7% – жінки.

У дорожньо-транспортних пригодах, пов'язаних зі злочинами, на території області постраждало 636 осіб, з них 199 осіб (31,3%) – загинуло.

Усього внаслідок злочинних діянь загинуло 448 осіб, із числа яких 19,4% було вбито, 7,4% загинуло у результаті нанесення умисних тяжких тілесних ушкоджень.

Серед 5915 виявлених осіб, які вчинили злочини, 22,9% раніше ставали на злочинний шлях, з яких кожний другий мав незняту або непогашену судимість, 8,3% вчинили злочин у групі, 7,8% знаходились у стані алкогольного сп'яніння; 10,8% – жінки, 2,9% – неповнолітні. Питома вага працездатних осіб, підозрюваних у скоєнні злочинів, які на момент учинення злочину не працювали і не навчалися, становила 62,3%, безробітних – 15,6 відсотка.

За 2017 рік правоохоронними органами направлено до суду 200 протоколів про вчинення адміністративних правопорушень, пов'язаних з корупцією, з яких відносно: державних службовців – 19; суддів – 5; прокурорів – 2; військовослужбовців – 3; посадових осіб місцевого самоврядування – 45; посадових осіб юридичних осіб публічного права – 22; депутатів – 103; поліцейських – 1.

Внесено відомості до Єдиного реєстру досудових розслідувань по корупційних правопорушеннях, передбачених ст. 366-1 Кримінального кодексу України – 20, пред'явлено підозр – 13.

Розпорядженням голови Київської облдержадміністрації від 07.06.2017 № 312 затверджено План невідкладних заходів щодо забезпечення законності, охорони прав, свобод і законних інтересів громадян, належної координації дій органів виконавчої влади у Київській області, яким передбачається консолідація зусиль райдержадміністрацій, органів місцевого самоврядування та правоохоронних органів у протидії злочинності.

Розроблено основні показники ефективності діяльності райдержадміністрацій та органів місцевого самоврядування у сфері взаємодії з правоохоронними органами та оборонної роботи.

Проводилася щомісячна робота щодо моніторингу криміногенної ситуації по кожному населеному пункту в розрізі суспільної небезпечності вчинених правопорушень та визначення адміністративно-територіальні одиниці, де спостерігається найзначніший рівень вчинення злочинів.

У звітному періоді розроблено та затверджено обласну цільову комплексну програму профілактики та протидії злочинності у Київській області

на 2017-2020 роки „Безпечна Київщина” (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 304-14-VII). Рішенням Київської обласної ради від 22 червня 2017 року № 353-15-VII до зазначеної Програми було внесено зміни в частині її фінансування.

У 2017 році у рамках реалізації вищезазначеної Програми виконано перший етап створення в області інтелектуальної системи відеоспостереження. Встановлено 180 відеокамер на в'їздах та виїздах населених пунктів Київської області за кошти обласного бюджету (на суму 7860,7 тис. грн) та 200 камер за кошти місцевих бюджетів, побудовано серверну кімнату та встановлено відеостіну в Головному управлінні Національної поліції в Київській області.

Також за рахунок фінансування заходів зазначеної Програми (401,8 тис.грн) закуплено переносні DSM радіостанції у кількості 50 комплектів для забезпечення участі громадян в охороні громадського порядку спільно з представниками Головного управління Національної поліції у Київській області.

Проведено понад 700 громадських слухань з питань охорони громадського порядку на території Київщини з обов'язковою присутністю керівників місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, дільничних офіцерів поліції.

Серед населення постійно здійснюється просвітницька діяльність щодо охорони громадського порядку, проводяться реабілітаційні та профілактичні заходи з особами, які вийшли з місць позбавлення волі. Також вживаються заходи з охорони громадського порядку та громадської безпеки, підтримки та координації дій громадських формувань з охорони порядку. Проводяться виховні роботи щодо розвитку негативного ставлення до протиправних діянь для профілактики наркоманії, дитячої бездоглядності, злочинного впливу на неповнолітніх у молодіжному середовищі та в сім'ях, здійснюються заходи, спрямовані на підвищення рівня моральності в суспільстві, правової культури громадян, утвердження здорового способу життя, недопущення проявів екстремізму, расової та релігійної нетерпимості, для усунення передумов та запобігання вчиненню правопорушень.

Охорона навколишнього природного середовища

Протягом 2017 року в області проводилася робота щодо поліпшення екологічного стану навколишнього природного середовища відповідно до вимог Закону України „Про основні засади (стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року”.

Реалізовувалися заходи відповідних державних і регіональних програм, спрямовані на збільшення площі природно-заповідного фонду, зменшення забруднення водного басейну, впорядкування поводження з твердими побутовими відходами.

З метою збереження особливо цінних природних комплексів та об'єктів протягом 2017 року створено 7 територій та об'єктів природно-заповідного

фонду місцевого значення загальною площею 501,54 га (регіональний ландшафтний парк „Пташиний рай”, ботанічні пам’ятки природи місцевого значення „Дуб Гоголя”, „Дуб Семена Палія”, „Государ Великої Галявини”, „Дідодуб” та „Телепень”, ботанічний заказник місцевого значення „Черківщина”). У 2016 році створено 10 територій та об’єктів природно-заповідного фонду місцевого значення загальною площею 142,44 га.

У рамках Регіональної програми розвитку природно-заповідного фонду Київської області „Київщина заповідна” на 2017-2020 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 300-14-VII) у 2017 році проведено роботу з виконання таких природоохоронних заходів:

- виготовлено планово-картографічні матеріали по 15 проєктованих до заповідання територій та об’єктів природно-заповідного фонду місцевого значення на території Київської області;

- розроблено проєкти землеустрою з організації та встановлення меж 7 територій природно-заповідного фонду місцевого значення на площі 705,38 га;

- визначено 11 перспективних територій та об’єктів природно-заповідного фонду місцевого значення та розроблено наукові обґрунтування щодо доцільності їх створення.

За результатами проведеної роботи, станом на 01.01.2018 на території Київської області налічується 214 територій та об’єктів природно-заповідного фонду (у 2016 році – 207), загальною площею – 290,75 тис. га, що становить 10,3% від адміністративної площі області, у тому числі:

- 25 об’єктів загальнодержавного значення, загальною площею – 308,4 тис. га (2 національних природних парки, 1 біосферний заповідник, 16 заказників, 2 пам’ятки природи, 1 дендрологічний парк, 3 парки-пам’ятки садово-паркового мистецтва загальнодержавного значення);

- 189 об’єктів місцевого значення, загальною площею 34,2 тис. га (85 заказників, 73 пам’ятки природи, 11 парків-пам’яток садово-паркового мистецтва, 17 заповідних урочищ та 3 регіональні ландшафтні парки).

За дорученням Мінприроди України здійснено заходи щодо погодження Проєкту створення національного природного парку „Дніпровсько-Тетерівський” загальною площею 30,4 тис.га на території Іванківського та Вишгородського районів області. Матеріали направлено до Мінприроди України для підготовки відповідного проєкту Указу Президента. Крім цього, Київською облдержадміністрацією погоджено проєкт Указу Президента України „Про створення національного природного парку „Дніпровсько-Тетерівський”.

У звітному періоді вживалися заходи щодо погодження із землекористувачем земельної ділянки площею 17,9 тис. га, запропонованої для створення національного природного парку „Приірпіння та Чернечий ліс” у межах Києво-Святошинського, Макарівського та Васильківського адміністративних районів, Боярської міської ради.

Як і в попередні роки, залишається невирішеним питання проведення робіт з екологічно безпечного збирання, перевезення, зберігання, оброблення,

утилізації, видалення, знешкодження і захоронення відходів та небезпечних хімічних речовин, у тому числі непридатних або заборонених до використання хімічних засобів захисту рослин у Київській області. Це обумовлено тим, що відсутні підприємства, що мають відповідні ліцензії на поводження у сфері знешкодження непридатних пестицидів.

З метою реалізації заходів Програми охорони довкілля та раціонального використання природних ресурсів Київської області на 2017-2018 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 299-14-VII) у 2017 році з обласного бюджету виділено кошти у сумі 59366,6 тис.грн, з яких фактично освоєно 54382,1 тис. гривень.

За рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища розроблено проект автоматизованої системи моніторингу довкілля Київської області, придбано мобільну лабораторію моніторингу довкілля, закуплено та встановлено обладнання чотирьох стаціонарних постів автоматизованої системи моніторингу атмосферного повітря (міста Васильків, Бориспіль, Богуслав та Вишгород), а також виконувалися заходи з вдосконалення існуючої системи моніторингу довкілля області, шляхом створення веб-додатку „Моніторинг довкілля” до сайту департаменту екології та природних ресурсів облдержадміністрації. На реалізацію зазначених заходів освоєно 10511,7 тис. гривень.

Відповідно до завдань вказаної Програми проведено роботи з технічного переоснащення каналізаційної насосної станції у с. Гоголів Броварського району, реконструкцію і капітальний ремонт каналізаційних колекторів та каналізаційних насосних станцій міст Богуслав, Яготин, Кагарлик, Ірпінь, селищах Бородянка, Димер та Ставище, с. Фурси Білоцерківського району, реконструкцію каналізаційної очисної станції (КОС) з очисткою мулових полів у м. Богуслав, а також частково проведено реконструкцію каналізаційного колектора з прокладанням третьої гілки у м. Бровари, реконструкцію КОС у м. Березань та виготовлення проектної документації з реконструкції каналізаційних очисних споруд потужністю 2600 м³/добу із підвідними колекторами в смт. Калинівка Васильківського району. На зазначені заходи освоєно 43870,4 тис. гривень.

У рамках Програми поводження з твердими побутовими відходами в Київській області на 2017-2020 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 301-14-VII) з обласного бюджету профінансовано заходи на суму 19061,2 тис.грн, з яких фактично освоєно 17705,8 тис. гривень. За рахунок вказаних коштів проведено роботи із завершення будівництва полігонів твердих побутових відходів у смт Ставище. Розроблено проектно-кошторисну документацію на реконструкцію полігонів ТПВ у містах Богуслав, Тараща, Тетіїв, Сквирі та Києво-Свтошинському районі, відкориговано проектно-кошторисну документацію на будівництво полігону ТПВ у смт Рокитне. Визначено перспективні місця та території Київської області для будівництва сміттєпереробних комплексів.

За рахунок коштів державного бюджету розпочато реконструкцію полігону твердих побутових відходів у м. Миронівка та освоєно 17025,2 тис. гривень.

Значна увага приділялася проведенню заходів із ліквідації стихійних сміттєзвалищ. Протягом звітнього року на електронному сервісі „Інтерактивна мапа сміттєзвалищ” по Київській області зареєстровано 277 звернень щодо виявлених на території області стихійних сміттєзвалищ. Фактично ліквідовано 130 стихійних сміттєзвалищ, що підтверджено заявником, ще 21 ліквідовано за даними райдержадміністрацій та міськвиконкомів, 43 звернення відхилено заявниками та по 83 надано відповідь, загалом ці показники є найкращими серед інших областей України.

Також значна частина стихійних сміттєзвалищ була ліквідована під час проведення весняного та осіннього місячників благоустрою населених пунктів Київської області.

Станом на 01.01.2018 охоплено роздільним збором твердих побутових відходів 40 населених пунктів Київської області, з яких у 2017 році роздільний збір впроваджено у 8 населених пунктах, а також проведено відповідну роботу з облаштування сміттєсортувальних пунктів.

За дорученням голови Київської облдержадміністрації проаналізовано та узагальнено інформацію, надану райдержадміністраціями, про осередки добування піску на території Київської області у розрізі відповідних адміністративно-територіальних одиниць.

Відповідно до Обласної цільової програми розвитку водного господарства та екологічного оздоровлення басейну річки Дніпро на період до 2021 року (затверджена рішенням Київської обласної ради від 17.09.2013 № 663-34-VI) та з метою захисту від підтоплення прилеглих територій проведено роботи, пов'язані з поліпшенням технічного стану та благоустрою водойми (урочище Канського) у містах Березань, Кагарлик, Ржищів, у с. Сорочотяги Білоцерківського району, селах Тадіївка, Тарасівка та Гайок Тадіївської сільської ради Володарського району, с. Дибинці Богуславського району, проведено розчищення лівої притоки р. Бобриця поблизу с. Липовий Скиток з метою захисту від підтоплення сільськогосподарських угідь та територій Данилівської сільської ради Васильківського району. На реалізацію зазначених заходів з обласного бюджету профінансовано кошти у сумі 5318,6 тис.грн, з яких освоєно 5316,3 тис. гривень.

Відповідно до Переліку природоохоронних заходів на 2017 рік (затверджено рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 302-15-VII), що фінансуються за рахунок коштів обласного фонду охорони навколишнього природного середовища, реалізовано всі заходи на 100% та у результаті проведення процедур держзакупівель зекономлено 1012,3 тис. гривень.

Цивільний захист населення і територій

Діяльність у сфері цивільного захисту в області спрямована на послідовне зниження ризику виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та

природного характеру та підвищення рівня безпеки населення і захищеності територій від наслідків таких ситуацій.

Впродовж 2017 року виконувались організаційні заходи Обласної цільової програми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, забезпечення пожежної безпеки на 2014-2017 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 26.06.2014 № 789-42-VI), що не потребують фінансування.

У звітному році було проведено 17 засідань Київської обласної комісії з питань техногенно-екологічної безпеки та надзвичайних ситуацій (ТЕБ та НС). На засіданнях комісії ТЕБ та НС було розглянуто 115 питань та прийнято 458 протокольних рішень, пов'язаних із запобіганням виникнення та ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій.

Продовжувалася робота щодо проведення технічної інвентаризації захисних споруд цивільного захисту (ЗСЦЗ), кількість яких складає 584 одиниці загальною місткістю 218,85 тис.осіб.

Станом на 01.01.2018 проведено інвентаризацію 436 захисних споруд цивільного захисту (74,7% від загальної кількості), з них державної форми власності 116 із наявних 174 наявних (66,7%), комунальної форми власності 247 із 266 наявних (93%) та приватної форми власності 74 із 145 наявних (51%).

Найбільші робочі зміни забезпечені укриттям в захисних спорудах цивільної оборони на 100%, непрацююче населення забезпечено укриттям (у фонді споруд подвійного призначення, найпростіших укриттях, інших заглиблених приміщеннях та приміщеннях підземного простору) – до 80 відсотків.

На території області функціонує 654 об'єкти підвищеної небезпеки та потенційно-небезпечних об'єктів, з яких 25 є хімічно-небезпечними. Крім того, на території області розташований об'єкт, аварія на якому може призвести до надзвичайної ситуації державного рівня – Київська ГЕС.

У звітному періоді проводились комплексні перевірки та щоденне технічне обслуговування обласної системи оповіщення (Сигнал ВО).

З метою забезпечення пожежної безпеки здійснювались заходи щодо впровадження організаційних засад функціонування системи протипожежного захисту на всіх рівнях, підвищення ефективності управління з боку органів державної влади та органів місцевого самоврядування з питань забезпечення пожежної безпеки, підвищенню рівня пожежної безпеки в населених пунктах та на об'єктах області.

Протягом жовтня-грудня 2017 року проведені позапланові перевірки стану протипожежного захисту у закладах освіти (школи та дитячі садки), охорони здоров'я та соціальної сфери області.

Загалом у 2017 році в області виникло 7072 пожежі, що на 37,6% більше у порівнянні з 2016 роком (5140 пожеж), з них 1239 пожеж в природних екосистемах (у 2016 році - 405 пожеж), з яких 1085 – пожежі трав'яного настилу на площі 1,2 тис. га (у 2016 році – 397), 14 - лісові пожежі на загальній площі 7,5 га (у 2016 році не зареєстровано), 14 – торф'яні пожежі на площі 1,3 га (у 2016 році 12 пожеж).

На пожежах загинуло 108 осіб (2016 - 132 особи), травмовано – 87 осіб, врятовано – 131 особу, а також втрачено матеріальних цінностей на загальну суму понад 443,1 млн. гривень. Також ліквідовано 171 лісову пожежу на площі 42,59 га.

Протягом 2017 року на території Київської області виникло 10 надзвичайних ситуацій (із них 2 – техногенного характеру, 7 – природного характеру, 1 – соціального характеру; 7 – місцевого рівня, 3 – об'єктового рівня).

Підрозділами Комунальної рятувально-водолазної служби „Київської обласної служби порятунку” не допущено загибелі людей в зонах відповідальності та в зонах дій рятувальних станцій (1,5 км).

На території області визначено встановленим чином 41 місце (у 2016 році – 27 місць) масового відпочинку на воді згідно з вимогами Правил охорони життя людей на водних об'єктах. Разом з цим, на території області нараховується 309 місць традиційного (стихійного) відпочинку людей на водних об'єктах.

У 2017 році на водних об'єктах області загинуло 74 особи (у 2016 році – 77 осіб). Аналіз засвідчив, що найбільша кількість загиблих людей на водних об'єктах трапляється у літній період у місцях традиційного (стихійного) відпочинку людей на водних об'єктах, що не обліковані як пляжі та на яких відсутні сезонні рятувальні пости, більшість загиблих складають особи чоловічої статі віком більше 45 років.

У рамках Обласної цільової програми захисту населення і територій від надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру, забезпечення пожежної безпеки на 2014-2017 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 26.06.2014 № 789-42-VI) протягом 2017 року проведено 6 командно-штабних навчань у містах Біла Церква, Березань, Переяслав-Хмельницький, Бориспіль, Буча та Згурівському районі щодо підвищення готовності міських та районних ланок цивільного захисту Київської області у разі загрози або виникнення надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру у мирний час, спеціалізоване навчання щодо ліквідації лісових пожеж з залученням спеціалізованої та основної техніки, авіаційного підрозділу ДСНС України (с. Воропаїв Вишгородського району, Вищедубічанське лісництво) та проведено штабне тренування щодо захисту населення і територій Рокитнянського, Богуславського, Миронівського і Таращанського районів Київської області у разі виникнення надзвичайної ситуації внаслідок вибуху боєприпасів на складах військової частини А-0543 (с. Ольшаниця Рокитнянського району).

Основними проблемами у сфері цивільного захисту є застаріла апаратура обласної системи оповіщення, що вичерпала свій ресурс експлуатації і знята з виробництва, відсутність фінансування з державного бюджету для забезпечення урядового зв'язку позаміського пункту управління Київської облдержадміністрації у м. Кагарлик, відсутність фінансування пункту управління Київської облдержадміністрації у м. Київ, недостатні обсяги накопичення матеріальних резервів (56% від потреби на обласному рівні,

програмний показник – 80%), повільні темпи формування органами місцевого самоврядування підрозділів місцевої пожежної охорони (59 підрозділів місцевої пожежної охорони або 25% від необхідної кількості та на 29 підрозділів менше від програмного показника).

Розвиток підприємництва

У 2017 році вживалися заходи щодо поліпшення ресурсного та інформаційного забезпечення суб'єктів малого і середнього підприємництва, розширення можливостей доступу суб'єктів підприємницької діяльності до фінансово-кредитних ресурсів, підвищення конкурентоспроможності та кваліфікації кадрів для ведення бізнесу, навчання незайнятого населення основам підприємницької діяльності, створення сприятливого інвестиційного клімату, залучення суб'єктів малого і середнього підприємництва до впровадження енергозберігаючих та екобезпечних технологій тощо. Стан виконання завдань і заходів, спрямованих на покращення підприємницького клімату, постійно розглядався на засіданнях координаційної ради з питань розвитку підприємництва при Київській облдержадміністрації та регіональної ради підприємців у Київській області.

З ініціативи Київської облдержадміністрації, представників бізнес-об'єднань та громадськості за сприяння Програми USAID „Лідерство в економічному врядуванні” (ЛЕВ)” підготовлено проект Стратегії розвитку малого та середнього підприємництва Київської області до 2020 року та план реалізації Стратегії.

З метою оцінки стану та перспектив розвитку сектору малого і середнього підприємництва у Київській області розроблено та презентовано Регіональний профіль МСП та Експортний профіль Київської області.

Для підприємців області проведено шестимодульний тренінг у рамках навчальної програми „Комплексний підхід до експорту як запорука міжнародного успіху компанії”.

У рамках проекту з розробки Дорожньої карти розвитку малого і середнього підприємництва для учасників АТО в місті Ірпінь та Приірпінні „Акселератор бізнесу 4.5.0”, що реалізується ГО „Ірпінська міська спілка ветеранів та інвалідів АТО” у партнерстві з громадською спілкою „Ірпінська агенція розвитку” та ДВНЗ „Київський національний економічний університет ім. В. Гетьмана” за фінансової підтримки Програми USAID „Лідерство в економічному врядуванні” (ЛЕВ)”, що впроваджується МБО „Фонд „Східна Європа” у партнерстві з ГО „Інститут економічних досліджень та політичних консультацій” та ГО „Київський економічний інститут”, підготовлено інформаційний бюлетень з питань розробки та реалізації Дорожньої карти розвитку малого та середнього підприємництва для учасників АТО в місті Ірпінь та Приірпінні „Акселератор бізнесу 4.5.0”.

У 2017 році започатковано співпрацю суб'єктів підприємницької діяльності Київської області з Офісом бізнес-омбудсмена України Альгірдаса Шемети.

На виконання Закону України „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності” здійснювалися заходи з впровадження в області державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності.

Регуляторними органами області затверджено і оприлюднено Плани діяльності з підготовки проектів регуляторних актів у сфері господарської діяльності на 2017 рік та зміни до них.

Протягом 2017 року в області прийнято 61 регуляторний акт, з них: 1 – облдержадміністрацією, 1 – райдержадміністрацією та 59 – міськвиконкомами (міст обласного значення). Наведена інформація свідчить, що більша частина регулювань в області впроваджувалась міськвиконкомами (міст обласного значення) – 96,7 відсотка.

Відповідно до підстав, визначених у статті 11 Закону „Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності”, регуляторними органами області здійснено 32 перегляди регуляторних актів: 5 – облдержадміністрацією та 27 – міськвиконкомами (міст обласного значення).

З метою систематизації регуляторних актів облдержадміністрацією ведеться та своєчасно оновлюється реєстр власних регуляторних актів облдержадміністрації, що включає 9 регуляторних актів, а також зведений реєстр регуляторних актів райдержадміністрацій та міськвиконкомів (міст обласного значення) області, який включає 477 регуляторних актів. Інформацію розміщено на головній сторінці офіційного веб-сайту облдержадміністрації (www.koda.gov.ua) у модулі „Відомості про здійснення регуляторної діяльності” розділу „Регуляторна політика”.

Проведення базового, повторного та періодичного відстеження результативності регуляторних актів регуляторними органами області здійснюється у відповідності до затверджених Планів-графіків проведення заходів з відстеження результативності прийнятих регуляторних актів.

Всього за 2017 рік проведено 142 відстеження результативності регуляторних актів, у тому числі: 59 базових, 25 повторних та 58 періодичних. За результатами відстеження підготовлено звіти щодо відповідності регуляторних актів принципам державної регуляторної політики, що оприлюднені на офіційному веб-сайті облдержадміністрації у рубриці „Регуляторна політика” та направлені Державній регуляторній службі України.

Проведена робота щодо упорядкування нормативного регулювання підприємницької діяльності сприяла зменшенню регуляторного тиску на підприємницьке середовище та залученню суб’єктів підприємницької діяльності до участі в соціально-економічному розвитку області.

Протягом 2017 року тривала робота із забезпечення виконання Закону України „Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності”, здійснювалися заходи щодо забезпечення ефективного функціонування центрів надання адміністративних послуг, адміністраторів та організації їх взаємодії з представниками дозвільних органів, проводився моніторинг виконання райдержадміністраціями та міськвиконкомами (міст обласного значення)

основних засад чинного законодавства з питань дозвільної системи та аналіз діяльності центрів надання адміністративних послуг області.

Станом на 01.01.2018 в області функціонувало 43 центри надання адміністративних послуг (далі – ЦНАП), де працюють 138 адміністраторів. ЦНАПи утворені 25 райдержадміністраціями, 12 міськвиконкомами (міст обласного значення), 3 міськвиконкомами (міст районного значення), 2 виконкомами селищних рад та 1 об'єднаною територіальною громадою.

У 2017 році відкрито центри надання адміністративних послуг у селищі Гостомель, Калитянській об'єднаній територіальній громаді (за підтримки Програми „U-LEAD з Європою: покращення якості надання місцевих послуг для населення”) та у м.Боярка.

Постійно проводиться робота щодо підвищення якості надання адміністративних послуг. У звітному періоді громадською організацією „Всеукраїнська Асоціація центрів надання адміністративних послуг” за сприяння Київської обласної державної адміністрації, Київської міської державної адміністрації та за підтримки уряду Німеччини через GIZ GmbH було організовано та проведено регіональний семінар на тему: „Стан та перспективи децентралізації у Київській області. Державна політика у сфері надання адміністративних послуг”. Також за підтримки Програми USAID „Лідерство в економічному врядуванні” (ЛЕВ) проведено тренінги „Стандарт до якості обслуговування у центрах надання адміністративних послуг: поведінка керівника у конфліктних ситуаціях”.

Центри надання адміністративних послуг забезпечують у повному обсязі виконання вимог Закону України „Про дозвільну систему у сфері господарської діяльності”. У центрах проводиться консультування суб'єктів господарювання, прийом заяв та видача документів дозвільного характеру. У 2017 році адміністраторами видано 9371 документ дозвільного характеру, зареєстровано 3083 декларації, 1276 відмов у видачі документів дозвільного характеру та 481 відмова у реєстрації декларацій, надано 16377 консультацій. Збільшення кількості виданих документів та зареєстрованих декларацій пов'язано із збільшенням видів послуг, що можна отримати через ЦНАП.

ЦНАПи укомплектовані матеріально-технічним обладнанням від 50 до 100 відсотків, у 2016 році – від 70 до 100 відсотків. Зменшення рівня укомплектованості центрів пояснюється необхідністю внесення змін до переліків адміністративних послуг, які надаються через ЦНАП, збільшивши кількість видів послуг відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 11.10.2017 № 782-р „Про внесення змін до розпорядження Кабінету Міністрів України від 16 травня 2014 р. № 523” і, як наслідок, необхідності придбання додаткового обладнання.

Також така різниця пов'язана з тим, що органи місцевого самоврядування мають можливість виділяти кошти з місцевих бюджетів на оновлення обладнання, а ЦНАПи, утворені при райдержадміністраціях, фінансуються з державного бюджету. Коштів, передбачених на утримання райдержадміністрацій, недостатньо для технічного оновлення ЦНАП.

Разом з цим, при затвердженні відповідних місцевих програм ЦНАПи райдержадміністрацій отримують фінансову допомогу з відповідних районних бюджетів (у разі наявності коштів).

У 2017 році збільшено площі центрів надання адміністративних послуг Переяслав-Хмельницької, Ставищенської, Яготинської райдержадміністрацій, Броварської міської ради. У містах Березань та Славутич були відкриті нові сучасні приміщення центрів надання адміністративних послуг.

Через ЦНАПи Білоцерківської міської ради, Вишневої міської ради Києво-Святошинського району, Києво-Святошинської райдержадміністрації у повному обсязі надаються послуги Державної міграційної служби України з оформлення та видачі паспорта громадянина України у формі ID-картки та паспорта громадянина України для виїзду за кордон. У 2017 році Києво-Святошинська райдержадміністрація придбала ще одну робочу станцію, необхідну для роботи з ЄДДР.

У тестовому режимі розпочато надання відповідних послуг через центр надання адміністративних послуг м. Березань. Встановлено робочу станцію з програмним забезпеченням для оформлення та видачі паспорта громадянина України для виїзду за кордон з електронним носієм та паспорта громадянина України у формі картки у приміщенні Центру надання адміністративних послуг виконавчого комітету Славутицької міської ради.

Рішенням Української міської ради від 09.11.2017 затверджено зміни до Програми розвитку соціальної та інженерно-транспортної інфраструктури щодо виділення фінансування у розмірі 650,0 тис.грн на придбання обладнання для надання послуг з оформлення та видачі паспорта громадянина України у формі ID-картки та паспорта для виїзду за кордон.

На сесії Броварської міської ради було прийнято рішення та виділені кошти на придбання обладнання для оформлення паспортних документів через ЦНАП виконавчого комітету Броварської міської ради. Бюджетом міста обласного значення Буча на 2018 рік передбачено придбання необхідного обладнання.

Для вирішення проблемних питань діяльності ЦНАП Броварської райдержадміністрації розроблено та затверджено „Програму надання якісних адміністративних послуг населенню Броварського району на 2017-2018 роки”. На виконання даної програми впроваджено електронну реєстрацію суб'єктів звернень „Аскод”.

Всього за 2017 рік центрами надання адміністративних послуг області було надано 513716 послуг, що складає 293 послуги на 1000 наявного населення, та на 22,7% більше, ніж за 2016 рік. ЦНАПами у 2017 році надано 407851 консультацію. Кількість видів послуг, що надаються через ЦНАПи, у 2017 році склала 21-180 (Програмою передбачалося – 51-198 видів послуг).

Відповідно до Закону України „Про ліцензування видів господарської діяльності” органом ліцензування – Київською обласною державною адміністрацією – здійснювалася реалізація державної політики у сфері ліцензування.

За 2017 рік видано 70 ліцензій на право здійснення господарської діяльності, переоформлено 2 ліцензії, прийнято 2 рішення про визнання ліцензії недійсною.

За останніми статистичними даними, кількість малих і середніх підприємств у 2016 році становила 17796 одиниць, що на 1,0% більше, ніж у 2015 році. Цей же показник у розрахунку на 10 тис. осіб наявного населення склав 103 одиниці (у 2015 році – 105 одиниць). Збільшилася кількість найманих працівників на малих і середніх підприємствах на 12,4 тис. осіб або на 5,8% і склала 226,1 тис. осіб.

Обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) на малих і середніх підприємствах у 2016 році досяг 221,6 млрд грн і, у порівнянні з попереднім роком, зріс на 47,8 млрд грн або на 27,5 відсотка. Частка малих і середніх підприємств у загальному обсязі реалізованої продукції (товарів, послуг) збільшилася з 52,8% (у 2015 році) до 57,1 відсотка. Проаналізувати стан виконання прогнозних показників по малим та середнім підприємствам можна буде у липні 2018 року, коли будуть оприлюднені попередні статистичні дані (без урахування зміни підприємствами основного виду економічної діяльності).

За даними Головного управління Державної фіскальної служби у Київській області, кількість фізичних осіб-підприємців у 2017 році, порівняно з 2016 роком, зменшилась на 5,2% та склала 93,3 тис. осіб (показник Програми – 98,9 тис. осіб). Зменшення їх кількості відбулося за рахунок тих фізичних осіб-підприємців, які не здійснюють активну підприємницьку діяльність і не мають можливості щоквартальну сплачувати єдиний соціальний внесок у розмірі не нижче від мінімальної заробітної плати (передбачено вимогами Закону України „Про внесення змін до Закону України „Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов’язкове державне соціальне страхування”).

Кількість суб’єктів малого підприємництва, що працюють на спрощеній системі оподаткування, за 2017 рік збільшилась на 18,6% і склала 57,9 тис. осіб.

Суб’єктами малого і середнього підприємництва, у тому числі фізичними особами, до бюджетів усіх рівнів сплачено 12797,3 млн грн податків і зборів, що на 21,5% більше, ніж у 2016 році, та на 4,0% більше програмного показника.

За 2017 рік суб’єктами малого підприємництва, що працюють на спрощеній системі оподаткування (90,7% з них – фізичні особи), сплачено єдиного податку до місцевого бюджету у сумі 1337,2 млн грн. та до державного бюджету – у сумі 33,4 млн грн, що на 417,6 млн грн (на 43,8%) більше показника 2016 року.

Частка податкових надходжень від діяльності малого і середнього підприємництва у звітному році становила 71,4% від загальних надходжень до бюджетів усіх рівнів (у 2016 році – 66,6%, програмний показник – 68,2 відсотка).

У звітному періоді проводилася робота, спрямована на удосконалення мережі інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва. Станом на 01.01.2018 інфраструктура підтримки малого і середнього підприємництва налічувала 218 об’єктів (Програмою передбачалося збільшити їх кількість до 249 одиниць), що на 9 одиниць або на 4,3% більше, ніж на відповідну дату 2017 року.

Мережа інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва становить 12 бізнес-центрів, 3 бізнес-інкубатори, 1 технопарк, 2 індустріальні парки, 11 лізингових центрів, 63 небанківські фінансово-кредитні установи, 11 фондів підтримки підприємництва, 8 інвестиційно-інноваційних фондів і компаній, 1 інноваційний кластер та 101 інформаційно-консультативну установу. Функціонує 109 громадських об'єднань підприємців, з якими налагоджена дієва співпраця органів виконавчої влади. Активно працює Київська обласна торгово-промислова палата.

Протягом 2017 року створено 12 об'єктів інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва (6 інформаційно-консультативних центрів, 4 небанківські фінансово-кредитні установи, 1 індустріальний парк та 1 фонд підтримки підприємництва).

Інвестиційна діяльність

Основною метою реалізації інвестиційної політики залишається створення сприятливих умов для активізації та розвитку інвестиційної діяльності в області, формування позитивного іміджу та підвищення інвестиційної привабливості, маркетинг та промоція інвестиційного потенціалу регіону, ресурсне та інформаційне забезпечення процесів залучення інвестицій, а також підвищення ефективності інвестування шляхом збільшення капітальних інвестицій у реалізацію інвестиційних проектів, що передбачають впровадження новітніх технологій, модернізацію застарілих виробництв, що дозволить підвищити конкурентоспроможність як економіки області у цілому, так і окремих її пріоритетних галузей.

Для створення сприятливих економічних умов щодо збільшення надходження інвестицій в економіку регіону реалізуються заходи Програми залучення інвестицій та поліпшення інвестиційного клімату в Київській області на 2016-2018 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 07.06.2016 № 141-05-VII).

Загальний обсяг фінансових ресурсів, необхідних для реалізації заходів зазначеної Програми на 2017 рік, складає 103624,0 тис.грн, з них кошти обласного бюджету передбачено у сумі 1134,0 тис.грн на виконання двох заходів, затверджених рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 294-14-VII:

- „Маркетингове дослідження Київської області на визначення потенціалу адміністративно-територіальних одиниць області”;
- „Розроблення проектів, прогнозних та програмних документів, аналітичних матеріалів з питань підвищення ефективності управлінської діяльності”.

На виконання заходу Програми „Маркетингове дослідження Київської області на визначення потенціалу адміністративно-територіальних одиниць області” було передбачено суму у розмірі 1000,0 тис. гривень. Процедуру тендерної закупівлі проведено двічі протягом II півріччя 2017 року, але

переможець відмовився укласти договір. Через брак часу для проведення наступної процедури тендерної закупівлі захід невиконано.

З метою виконання заходу Програми „Розроблення проектів, прогнозних та програмних документів, аналітичних матеріалів з питань підвищення ефективності управлінської діяльності”, укладено договір з Національною академією державного управління при Президентові України про надання дослідницьких послуг на загальну суму 134,0 тис. гривень. Виконано умови договору з визначення концептуальних засад формування територіальної збалансованої системи показників та розробки стратегічної карти збалансованої системи показників. За результатами досліджень підготовлено заключний звіт та проведено оплату. Захід виконано на 100 відсотків.

Для сприяння збільшення інвестиційної привабливості Київської області на офіційному веб-сайті департаменту економічного розвитку і торгівлі облдержадміністрації постійно оновлюється інформація щодо актуальних інвестиційних пропозицій.

З метою обговорення шляхів активізації інвестиційної діяльності, запровадження дієвих механізмів залучення інвестицій та підтримки експорту, налагодження ефективного діалогу з представниками районів та міст області, визначення пріоритетів напрямків співпраці на 2017 рік проведено семінар „Економічний розвиток регіонів: стратегія та інструменти залучення інвестицій та підвищення експортного потенціалу”.

За участю представників міжнародних фінансових установ, банків, приватних інвесторів та ЕСКО-компаній у Київській облдержадміністрації відбулося засідання круглого столу на тему: „Залучення фінансових ресурсів для реалізації інвестиційних проектів, у тому числі за ЕСКО-механізмом у бюджетній сфері Київської області”, де обговорено питання ефективності залучення ЕСКО-компаній у сфері енергозаощадження.

З метою налагодження співпраці, обговорення питання інвестування пріоритетних проектів в області проведено зустріч з представниками інвестиційних компаній Китайської Народної Республіки.

Для покращення інвестиційного клімату, підвищення показників соціально-економічного розвитку, об'єднання ідей підприємців та експертів з можливостями, знаннями і досвідом інвесторів задля успішної реалізації інноваційних технологій та перспективних інвестиційних проектів відбувся Перший Інвестиційний форум „Фастівщина: погляд у перспективу” у м. Фастів.

У м. Біла Церква проведена бізнес-платформа „Біла Церква Інвестиційна”, організатором заходу виступила „Агенція стратегічного розвитку Білої Церкви”, у рамках якої було презентовано економічний потенціал міста та обговорено шляхи покращенню інвестиційного клімату у місті.

Для налагодження контакту бізнесу та представників органів місцевого самоврядування з інвесторами з арабських країн, залучення значних інвестицій для реалізації пріоритетних інвестиційних проектів відбувся Перший Інвестиційний Форум за підтримки Українсько-Арабської Ділової Ради у м. Тетіїв.

У Київській області у 2017 році реалізувався проект „Підвищення інвестиційної привабливості України та конкурентоспроможності регіонів”

Міністерства розвитку Республіки Польща у рамках програми Польської допомоги з розвитку Міністерства закордонних справ Республіки Польща. У рамках проекту реалізовано 7 візитів до Польщі щодо питань моніторингу; інструментів впровадження стратегії та операційних програм з особливим врахуванням фінансових інструментів; надання інформації та передачі досвіду в сфері моделей підтримки популяризації країни та закордонних інвестицій; стратегічного управління розвитком та механізмами реалізації регіональної політики; програмування фінансової підтримки, залучення і обслуговування іноземних інвестицій, інвестиційних проектів, фінансування у формі державно-приватного партнерства; стажування та навчання у центрах підтримки підприємництва; управління розвитком та реалізації регіональної політики.

Відповідно до Закону України „Про індустриальні парки” та постанови Кабінету Міністрів України від 16.01.2013 № 216 „Про затвердження Порядку прийняття рішення про включення індустриального (промислового) парку до Реєстру індустриальних (промислових) парків” продовжувалася робота зі створення індустриальних парків на території області. На даний час до Реєстру індустриальних парків включено 4 індустриальних парки: “Перший український індустриальний парк” (смт Велика Димерка Броварського району), Індустриальний парк “Мироцьке” (с. Мироцьке Києво-Святошинського району), Індустриальний парк “Фастіндастрі” (м.Фастів) та Індустриальний парк “Київщина” (с. Нові Петрівці Вишгородського району). Два останніх індустриальних парки створені у 2017 році.

Для захисту прав інвесторів, протидії незаконному поглинанню та захопленню підприємств при Київській облдержадміністрації створена та функціонує „гаряча лінія”.

З метою введення у дію нових та модернізації діючих виробничих потужностей підприємств, збільшення виробництва експортоорієнтованої та імпортозамінної продукції за рахунок усіх джерел фінансування за 2017 рік підприємствами та організаціями області освоєно 31,0 млрд грн капітальних інвестицій (відповідний показник Програми становив 34,8 млрд грн), що, у порівнянних цінах, на 5,9% менше, ніж у 2016 році. Не зважаючи на зниження показника, що обумовлено завершенням у листопаді 2016 року будівництва об’єкту „Укриття” на Чорнобильській АЕС, фінансування якого здійснювалось за кошти міжнародних фінансових організацій, область зайняла 3 місце серед регіонів України за обсягом капітальних інвестицій.

Капітальні інвестиції на одну особу склали майже 18,0 тис. грн (прогнозне значення – 20,1 тис. гривень).

Найвагомішу частку капітальних інвестицій (98,7% від загального обсягу) освоєно у матеріальні активи, з яких у будівлі та споруди – 60,4% усіх інвестицій, у машини, обладнання та інвентар і транспортні засоби – 32,8 відсотка.

У структурі капітальних інвестицій за джерелами фінансування найбільшу частку становили власні кошти підприємств та організацій, за рахунок яких у 2017 році освоєно 16954,1 млн грн або 54,7% від загального обсягу капітальних інвестицій (відповідно до прогнозу – 45,8 відсотка). Кошти

населення на індивідуальне житлове будівництво склали 4503,0 млн грн або 14,5% (прогнозний показник – 12,7%), кошти іноземних інвесторів – 3958,8 млн грн або 12,8% (Програмою передбачалося 26,4%), бюджетні кошти – 1171,8 млн грн або 3,8% (програмний показник – 2,8%), банківські кредити – 570,9 млн грн або 1,8% (прогнозне значення – 3,0%), інші кошти – 3861,4 млрд грн або 12,4% (відповідно до Програми – 9,3 відсотка).

За видами економічної діяльності найбільшу частку інвестицій було спрямовано у розвиток промисловості (33,9% від загального обсягу капітальних інвестицій), будівництво (28,1%), а також сільське, лісове та рибне господарство (13,7 відсотка).

Найбільша частка освоєних капітальних інвестицій припадає на Києво-Святошинський (18,9%), Вишгородський (9,1%), Миронівський (7,6%), Бориспільський (5,9%) райони та міста Славутич (13,5%), Бориспіль (6,9%), Ірпінь (5,4%), Бровари (5,2 відсотка).

Завдяки проведеній роботі у напрямку залучення потенційних іноземних інвесторів до реалізації інвестиційних проектів обсяги прямих іноземних інвестицій (акціонерного капіталу), внесених в економіку області з початку інвестування, станом на 31 грудня 2017 року склали 1565,1 млн дол. США (у розрахунку на одну особу населення – 900,2 дол. США), що на 3,2% більше, ніж на початок 2017 року, але на 7,7% менше програмного показника. За прогнозними розрахунками, обсяг прямих іноземних інвестицій передбачався у сумі 1696,2 млн дол.США, оскільки базувався на очікуваному значенні цього показника, виходячи з оприлюднених статистичних даних протягом 2016 року і попередніх років. На початку 2017 року органами статистики від Національного банку України були отримана уточнена адміністративна інформація, з урахуванням якої був зроблений перерахунок обсягів прямих іноземних інвестицій, і показник станом на кінець 2016 року виявився значно меншим (станом на 01.10.2016 обсяг прямих іноземних інвестицій складав 1657,8 млн дол.США, очікуваний показник станом на 31.12.2016 становив 1651,6 млн дол.США, а після проведених органами статистики перерахунків фактично він склав 1502,5 млн дол.США).

У 2017 році в економіку Київської області іноземними інвесторами вкладено понад 23,3 млн дол. США прямих інвестицій (акціонерного капіталу).

Основні обсяги іноземних інвестицій надійшли з 62 країн світу. З країн Європейського Союзу з початку інвестування внесено майже 1411,0 млн дол. США, з інших країн – 154,1 млн дол. США.

Основними країнами-інвесторами були Нідерланди – 536,4 млн дол. США (34,3% загального обсягу прямих інвестицій в область), Кіпр – 340,5 млн дол. США (21,8%), Німеччина – 158,1 млн дол.США (10,1%), Польща – 132,8 млн дол. США (8,5%), Велика Британія – 118,3 млн дол. США (7,6%) та Віргінські Острови (Брит.) – 52,7 млн дол. США (3,4 відсотка).

На підприємствах промисловості зосереджено 824,3 млн дол. США (52,7% загального обсягу прямих інвестицій в область), у тому числі переробної – 802,6 млн дол. США, з постачання електроенергії, газу, пари та кондиційованого повітря – 13,5 млн дол. США, добувної промисловості і

розроблення кар'єрів – 5,6 млн дол. США, з водопостачання, каналізації, поводження з відходами – 2,6 млн доларів США.

На підприємствах з оптової та роздрібною торгівлі, ремонту автотранспортних засобів і мотоциклів акумульовано 196,0 млн дол. США (12,5%) прямих інвестицій, в організаціях, що здійснюють операції з нерухомим майном, – 189,1 млн дол США (12,1%), у сільському, лісовому та рибному господарстві – 83,6 млн дол США (5,3%), на підприємствах, що здійснюють діяльність у сфері адміністративного та допоміжного обслуговування – 82,1 млн дол. США (5,2%), у будівництві – 73,4 млн дол. США (4,7%), у транспорті, складському господарстві, поштовій та кур'єрській діяльності – 57,8 млн дол. США (3,7%), в організаціях, що здійснюють професійну, наукову та технічну діяльність – 23,4 млн дол. США (1,5 відсотка).

У регіональній структурі прямих іноземних інвестицій в економіку області найбільша частка припадала на Броварський (34,8%), Києво-Святошинський (9,6%), Бориспільський (7,3%), Вишгородський (4,8%) райони та міста Бровари (7,7%), Обухів (5,5%), Бориспіль (5,2 відсотка).

Протягом 2017 року завершено реалізацію наступних інвестиційних проектів:

- будівництво четвертої черги логістичного комплексу компанії FM Logistic ТОВ „ФМ СЕ Десна” у Бориспільському районі, створено 200 робочих місць;

- будівництво комплексу з вирощування та відгодівлі свиней, виробництва та переробки м'яса ТОВ МПЗ „Баварія” у Білоцерківському районі, створено 300 робочих місць;

- введення в експлуатацію найбільшої сонячної електростанції в області компанією UDP Renewables у смт Велика Димерка Броварського району, запуску першої черги Димерської СЕС з потужністю 6МВт;

- будівництво заводу з виробництва ліній розливу мінеральних вод та прохолодних напоїв ТОВ „Завод пакувального обладнання „Термо-Пак” у м.Біла Церква, створено 100 робочих місць;

- введення в експлуатацію заводу з виробництва професійного штучного спортивного газону ТОВ „Федерація футболу України Продакшн” у Бориспільському районі, створено 50 робочих місць;

- будівництво цеху з виготовлення м'ясних напівфабрикатів ВКФ „Укрпромстач-95” у с. Пристроми Переяслав-Хмельницького району, створено 18 робочих місць;

- введення в експлуатацію цеху з виробництва перово-пухових виробів ПП „Ярослав” у Богуславському районі, створено 45 робочих місць.

Протягом звітної періоду продовжувалася реалізація таких інвестиційних проектів:

- будівництво заводу з виробництва м'якої упаковки ТОВ „Завод м'якої упаковки” у Васильківському районі, планується створення 150-300 робочих місць;

- будівництво фармацевтичного заводу ТОВ „Інститут біохімічних технологій” у м. Обухів, планується створення 918 робочих місць;
- будівництво комплексу з обробки деревини та виготовлення меблів ПП „Комфорт меблі” у Білоцерківському районі, планується створення 300 робочих місць;
- продовження розбудови центру культури та історії Київської Русі ТОВ „Град Кия” в Обухівському районі („Парк Київська Русь”), планується створення 2000 робочих місць;
- продовження розбудови оптового ринку сільськогосподарської продукції „Столичний” компанією „Столичний комфорт”, Україна, у Києво-Святошинському районі;
- будівництво комбікормового заводу, елеватору ТОВ МПЗ „Баварія” у Білоцерківському районі, планується створення 300 робочих місць;
- будівництво кондитерського цеху ТОВ „Перший столичний хлібозавод” ТОВ „Перший столичний хлібозавод” у Вишгородському районі, планується створення 100-200 роб. місць;
- будівництво заводу з глибокої переробки пшениці ТОВ „Грейн процесінг” у Білоцерківському районі, планується створення 200 робочих місць;
- будівництво першої черги фабрики з виробництва виробів з борошна ТОВ „Бісквітний комплекс Roshen” у м.Бориспіль, планується створення 500 робочих місць;
- будівництво репродуктивного свиногокомплексу на 460 голів ТОВ „Агротехцентр сервіс” у Богуславському районі, планується створення 25 робочих місць;
- будівництво інкубатора № 4 ТОВ „Комплекс Агромарс” у Вишгородському районі, планується створення 50 робочих місць; будівництво бройлерних птахоферм, планується створення 50 робочих місць;
- будівництво свиногокомплексу ТОВ „Нива Переяславщини” в Яготинському районі, планується створення 20 робочих місць;
- будівництво корівника на 480 голів ТОВ „Аграрний інвестиційний союз” у с.Бовкун Таращанського району), планується створення 10 робочих місць.

Промисловість

Реалізація заходів, визначених Програмою, щодо підвищення ефективності функціонування промислового комплексу регіону шляхом введення у дію нових та модернізації діючих виробничих потужностей регіональних підприємств, збільшення виробництва експортоорієнтованої та імпортозамінної продукції, переорієнтації на нові ринки збуту продукції сприяли збереженню у звітному періоді позитивної динаміки розвитку промисловості області та перевиконанню прогнозованих показників.

За підсумками 2017 року індекс промислового виробництва у порівнянні з попереднім роком склав 110,3% (програмний показник – 104,4%, значення показника по Україні – 100,4 відсотка). Значного нарощування обсягів виробництва промислової продукції у звітному періоді вдалося досягти за рахунок збільшення випуску продукції підприємствами виробництва основних фармацевтичних продуктів і фармацевтичних препаратів – на 32,4%, металургійного виробництва, виробництва готових металевих виробів, крім машин і устаткування на 18,7% (Програмою було передбачено зростання на 4,8%), виробництва харчових продуктів і напоїв – на 15,8% (прогнозне значення – збільшення на 4,2%), виробництва гумових і пластмасових виробів, іншої неметалевої мінеральної продукції – на 15,8% (програмний показник – ріст на 4,6%), виготовлення виробів з деревини, виробництва паперу та поліграфічної діяльності – на 8,1% (відповідно до Програми – збільшення на 3,9%), виробництва хімічних речовин і хімічної продукції – на 5,2% (Програмою очікувався приріст у розмірі 1,2 відсотка).

Водночас внаслідок низького рівня завантаження виробничих потужностей на підприємствах легкої промисловості індекс промислової продукції у текстильному виробництві, виробництві одягу, шкіри, виробів зі шкіри та інших матеріалів у 2017 році становив лише 90,8% (передбачалося зростання на 4,1 відсотка).

У зв'язку з нестабільною роботою Трипільської ТЕС, що призвело до скорочення виробництва електроенергії на 44,8%, обсяги виробництва на підприємствах з постачання електроенергії, газу і пари та кондиційованого повітря зменшилися на 23,9% (відповідно до прогнозу – зростання на 4,6 відсотка).

Загалом підприємствами промислового комплексу області у звітному періоді було реалізовано продукції на суму 94,3 млрд грн (у 2016 році – 82,5 млрд грн, програмний показник – 88,2 млрд грн), що становить 4,4% від загальнодержавних обсягів.

За оперативною інформацією, суттєво збільшили обсяги виробництва та реалізації продукції у звітному періоді ПАТ „Росава”, ТОВ НВП „Білоцерківмаз” та ПрАТ „Білоцерківський завод залізобетонних виробів” (м. Біла Церква), ТОВ „Богуславський завод продтоварів” та ПАТ „Богуславська суконна фабрика” (Богуславський район), ТОВ „Марбет”, ТОВ „Київський завод бурової техніки” та ПрАТ „Діелектричні кабельні системи України” (Бориспільський район), ТОВ „Пісківський завод скловиробів” та ТОВ „Баліс” (Бородянський район), ВКФ „Укрпромстач-95” ЛТД та ТОВ „Переяслав-Молпродукт” (Переяслав-Хмельницький район), ПП „Альтанка” та ТОВ „Комбінат здорового харчування” (Ставищенський район), ПП „СімоЛ” (Рокитнянський район), ТОВ „Компанія „Юнівест Маркетинг”(м. Фастів) та інші підприємства.

У регіональному аспекті більшу половину загальнообласного обсягу реалізованої продукції забезпечили підприємства Києво-Святошинського, Вишгородського, Миронівського районів та міст Біла Церква і Бориспіль.

З метою підвищення ефективності діяльності на підприємствах

промисловості області у звітному періоді продовжувалася робота щодо реалізації інвестиційних проектів, спрямованих на реконструкцію, технічне переснащення та розширення виробничих потужностей.

Як і передбачалося Програмою, нові цехи введено в експлуатацію на ТОВ „Бориспільський завод гумовотехнічних виробів” (Бориспільський район) та ТОВ „Завод пакувального обладнання „Термо-Пак” (Білоцерківський район), нову лінію з виробництва плодо-ягідного морозива запущено ПрАТ „Обухівський молочний завод” (м.Обухів), лінію стерилізації модернізовано на філії ПАТ „Яготинський маслозавод” „Яготинське для дітей” (Згурівський район), капітальний ремонт виробничих потужностей здійснено на ТОВ „Васильківхлібопродукт” (м.Васильків), масштабний проект з модернізації виробничих потужностей запущено на ПАТ „Київський картонно-паперовий комбінат” (м.Обухів), продовжувалось будівництво ТОВ „Фастівський завод органічних рідин” (Фастівський район), кондитерського цеху ТОВ „Перший столичний хлібозавод” (Вишгородський район), цеху по виготовленню м'ясних напівфабрикатів ВКФ „Укрпромстач-95” (Переяслав-Хмельницький район), цеху на ПП „Деліція” (м.Буча).

Нові види конкурентоспроможної продукції освоєні ВАТ „Вімм Біль Данн Україна”, ЗАТ „Вишнівська взуттєва фабрика”, ДП „ЖМЗ „Візар” (Києво-Святошинський район), ПАТ „Яготинський маслозавод” (м.Яготин), ТОВ „Пивоварня Зібберта”(м.Фастів), ТОВ „Омакс Інтернешнл” (м.Обухів) та компанією „Київгума” (м.Бровари).

Для стимулювання збуту виробленої промисловими підприємствами продукції проведено роботу щодо забезпечення їх участі у виставково-ярмаркових заходах. Підприємства регіону взяли участь у Міжнародній виставці „InterBuildExpo-2017”, XVII Міжнародній спеціалізованій виставці виробників вікон і дверей, XXIII Міжнародній виставці виробників і постачальників продуктів харчування та напоїв, XVIII Міжнародній виставці пакувальної промисловості, спеціалізованій виставці „ЄвроСтройЕкспо” 2017 та XVI Міжнародному промисловому форумі. Також протягом 2017 року виробники продуктів харчування і товарів легкої промисловості здійснювали реалізацію своєї продукції на 6647 ярмаркових заходах, що проходили у районах та містах області.

З метою сприяння стабільній діяльності та розвитку промислових підприємств регіону, облдержадміністрацією щомісяця здійснюється моніторинг стратегічних та оперативних проблем діяльності промислового комплексу для опрацювання та пошуку шляхів їх вирішення.

Агропромисловий комплекс

Протягом 2017 року з метою розвитку агропромислового комплексу продовжувалася робота, спрямована на збільшення виробництва основних видів продукції до рівня норм споживання за рахунок підвищення врожайності сільгоспкультур, продуктивності ВРХ та свиней, ефективного використання

земель сільськогосподарського призначення та підвищення родючості ґрунтів, вживалися заходи щодо контролю за дотриманням законодавства у сфері забезпечення прав власників та орендарів земельних паїв, охорони та використання земель сільськогосподарського призначення, а також залучення інвестицій для оснащення сільгоспвиробництва новою ефективною ресурсозберігаючою технікою та технологіями виробництва та переробки продукції, перш за все для малого та середнього агробізнесу.

Загальне виробництво продукції сільського господарства в усіх категоріях господарств у 2017 році склало понад 14,5 млрд грн (згідно з програмним значенням відповідний показник передбачався на рівні 15,9 млрд гривень). Виробництво продукції у порівнянні з 2016 роком зменшилось на 6,5% (за прогнозними розрахунками передбачався приріст у розмірі 2,0%), у тому числі у сільськогосподарських підприємствах – на 8,1%, а у господарствах населення – на 3,5 відсотка.

За обсягом сільськогосподарського виробництва Київщина посіла третє місце серед інших регіонів країни, частка області у загальному виробництві валової продукції сільського господарства в Україні за 2017 рік склала 5,9 відсотка.

Обсяг виробництва продукції сільського господарства у розрахунку на одну особу населення становив 8381,0 грн, цей показник дозволив області посісти десяте місце поміж інших областей України.

Погодні умови (спека, мала кількість опадів, різкі перепади температури весною 2017 року) істотно вплинули на збиральні роботи та врожайність сільськогосподарських культур. За попередніми розрахунками, індекс обсягу виробництва продукції рослинництва у 2017 році порівняно з 2016 роком становив 86,3%, у тому числі у сільськогосподарських підприємствах – 81,5%, у господарствах населення – 94,5 відсотка.

З метою збільшення обсягу виробництва продукції сільського господарства та забезпечення продовольчої безпеки регіону господарствами області створені умови щодо організованого проведення в оптимальні строки необхідного комплексу польових робіт. Для проведення осінньо-польових робіт господарства області були забезпечені паливно-мастильними матеріалами на 102,0%, мінеральними добривами – на 101,0 відсотка.

За попередніми підсумками, станом на 01.01.2018 в області усіма категоріями господарств з площі 575,8 тис.га намолочено 2619,9 тис.т зернових та зернобобових культур, що на 21,3% менше, ніж у 2016 році та на 20,9% менше показника Програми. Середня урожайність зернових та зернобобових у 2017 році склала 45,5 ц/га (у 2016 році – 58,7 ц/га, Програмою передбачалося – 59,4 ц/га).

Усіма категоріями господарств накопано 1700,5 тис.т картоплі, що відповідає рівню показника 2016 року, але на 3,4% менше, ніж було передбачено Програмою. Урожайність картоплі склала 179,9 ц/га, що на 0,4 ц/га більше, ніж у 2016 році, але на 6,5 ц/га менше показника Програми. Обсяги виробництва овочів відкритого ґрунту становили 574,5 тис.т, що на 9,0% менше у порівнянні з 2016 роком та на 11,4% менше програмного показника.

Урожайність овочів знизилась на 18,9 ц/га (відповідно до Програми очікувалося зростання цього показника на 7,0 ц/га) і становила 200,5 ц/га.

З метою проведення заходів, що покращують родючість ґрунтів, у 2017 році розроблено та затверджено Програму збереження та раціонального відтворення родючості ґрунтів еродованих орних земель у Київській області на 2017 – 2021 роки (рішення Київської обласної ради від 19.05.2017 № 281-14-VII).

У рамках проекту FORBIO відбувся семінар „Перспективи вирощування сталої сировини для виробництва біопалив другого покоління в Україні”. На семінарі представлені результати оцінки агрономічної та техніко-економічної доцільності вирощування енергетичних культур на покинутих та забруднених землях в Україні на прикладі ділянки компанії „УкрАгроЕнерго” в Іванківському районі з подальшим використанням даної сировини для виробництва біопалива другого покоління.

Для організації контролю за дотриманням законодавства у сфері забезпечення прав власників та орендарів земельних паїв, охорони та використання земель сільськогосподарського призначення в області проводиться відповідна робота, на ефективність якої впливає наявність тіньового ринку земель (внаслідок відсутності системних обмежень землекористування), розпорошеність сільськогосподарських угідь унаслідок паювання, відсутність економічних стимулів і санкцій як важелів ефективності управління землекористуванням, недостатній рівень державного фінансування землеохоронних заходів, низька ефективність системи плати за землю, занедбаність державного обороту земель та інше.

Суттєвою проблемою є відсутність єдиної державної установи, що має здійснювати моніторинг ґрунтів на землях сільськогосподарського призначення з метою збирання, аналізу та опрацювання інформації про якісний стан ґрунтів та їх ерозійну безпеку, забруднення ґрунтів.

Через використання недоліків у земельному законодавстві в області мали місце порушення прав сільгоспвиробників, такі як рейдерські захоплення земельних ділянок та зібраного врожаю.

Розпорядженням голови облдержадміністрації від 11.08.2017 № 419 утворено оперативний штаб з питань захисту прав сільськогосподарських товаровиробників, протидії незаконному поглинанию та захопленню підприємств аграрного сектору економіки при Київській обласній державній адміністрації, до складу якого увійшли представники Головного управління Національної поліції в Київській області, Головного управління СБУ у м.Києві та Київській області та прокуратури Київської області, представники громадських спілок „Аграрний союз України”, „Всеукраїнська аграрна рада”, Асоціації „Земельна спілка України”, Асоціації фермерів та приватних землевласників, Київської обласної дирекції Всеукраїнської асоціації сільських та селищних рад. У 2017 році проведено 8 засідань оперативного штабу, під час яких по конфліктних ситуаціях, що стосувалися корпоративних прав та прав на збір врожаю, захоплення орендованих земель шляхом накладення подвійної

оренди на земельні ділянки, прийнято конструктивні рішення для врегулювання проблемних питань.

Поліпшилася ситуація у галузі тваринництва. За попередніми розрахунками, у 2017 році індекс обсягу виробництва продукції тваринництва, порівняно з 2016 роком, становив 107,7%, у тому числі у сільськогосподарських підприємствах – 110,0%, господарствах населення – 100,8 відсотка.

Протягом 2017 року усіма категоріями господарств вироблено 309,1 тис.т м'яса (реалізація худоби та птиці на забій у живій вазі), 436,5 тис.т молока, 2901,9 млн штук яєць. У порівнянні з 2016 роком виробництво м'яса збільшилось на 17,5% (Програмою передбачався приріст 0,1%), яєць – на 2,2% (прогнозний приріст складав 3,0%), проте через зниження поголів'я корів виробництво молока зменшилось на 0,3% (передбачалося, що показник залишиться на рівні попереднього року).

За обсягами виробництва м'яса худоби та птиці всіма категоріями господарств область зайняла 4 місце по Україні, а за темпами приросту – 1 місце. Частка виробництва м'яса худоби та птиці у загальних обсягах виробництва по державі склала 9,5 відсотка. Частка виробництва яєць сільськогосподарськими підприємствами області по Україні становила 18,6%, що дало змогу Київщині посісти перше місце за цим показником.

Збільшено загальні обсяги виробництва м'яса сільськогосподарськими підприємствами (крім малих) 16 районів, найсуттєвіше – в Яготинському (у 5,6 р.б.), Іванківському (у 3,1 р.б.), Васильківському (у 2,5 р.б.), Таращанському (на 37,1%) та Миронівському (на 33,7%) районах. Значне скорочення обсягів реалізації худоби та птиці на забій відбулося у сільськогосподарських підприємствах Броварського (на 25,4%), Ставищенського (на 12,1%), Бородянського (на 12,0%), Обухівського (на 11,3%) районів.

Вдалося збільшити виробництво молока сільськогосподарським підприємствам (крім малих) 16 районів, з них найбільше – в Іванківському (у 3,8 р.б.), Фастівському (на 17,9%), Переяслав-Хмельницькому (на 16,1%) та Володарському (на 15,0%) районах. Найбільш суттєво скорочено обсяги виробництва молока в Обухівському (на 31,8%), Бориспільському (на 13,5%) районах.

У сільськогосподарських підприємствах (крім малих) середній надій молока від однієї корови становив 6978 кг (Програмою передбачалося 6224,1 кг), що на 754 кг або на 12,1% більше, ніж за 2016 рік.

Станом на 01 січня 2018 року поголів'я великої рогатої худоби в усіх категоріях господарств, порівняно з аналогічним показником на початок 2017 року, зменшилось на 3,6%, у тому числі поголів'я корів – на 3,7% і відповідно склало 122,9 тис. голів (Програмою передбачалося 128,4 тис. голів) та 62,5 тис. голів (65,1 тис. голів).

Разом з тим, поголів'я великої рогатої худоби збільшилося у сільськогосподарських підприємствах (крім малих) 8 районів, у тому числі корів – 9 районів. Найбільше зростання поголів'я великої рогатої худоби зафіксовано в Іванківському (на 38,4%), Бориспільському (на 22,1%) та Васильківському (на

11,5%) районах, зменшення – в Обухівському (на 41,9%), Макарівському (на 18,6%), Переяслав-Хмельницькому (на 15,2%) районах.

За 2017 рік чисельність поголів'я свиней зросла на 9,7% і склала 498,8 тис. голів (на 8,7% більше, ніж було передбачено Програмою). За вказаним показником область зайняла 1 місце по Україні, частка поголів'я свиней в загальній їх кількості по державі склала 8,1 відсотка.

Зростання чисельності свиней зафіксовано у сільськогосподарських підприємствах 12 районів, найбільше – Яготинського – (у 3,0 р.б.), Таращанського (в 1,8 р.б.), Бородянського (в 1,6 р.б.) та Згурівського (на 41,0% більше). Значне скорочення поголів'я свиней спостерігалось у Тетіївському районі (на 32,1 відсотка).

Питання ветеринарно-санітарного нагляду знаходиться під постійним контролем в області. Протягом 2017 року виявлено декілька випадків захворюваності свиней на африканську чуму, зокрема, на території с. Потік Миронівського району, с. Безп'яте Васильківського району, с. Лебедин Бориспільського району, а також на території колишнього складу хімічних добрив за межами с. Фарбоване Яготинського району. З метою недопущення розповсюдження африканської чуми свиней були вжиті відповідні заходи (визнано територію епізоотичним вогнищем щодо вказаної хвороби, встановлено карантин, проведено дезінфекцію).

Поголів'я птиці в усіх категоріях господарств становило 29406,7 тис. голів, що на 6,9% більше, ніж у 2016 році, та на 4,6% більше у порівнянні з програмним показником. Частка поголів'я птиці, вирощеної в усіх категоріях господарств області, на рівні України становила 14,3%, що дало змогу Київщині зайняти 2 місце.

Збільшити поголів'я птиці вдалося у сільськогосподарських підприємствах Баришівського (у 1,5 р.б.), Миронівського (на 12,3%) районів, водночас його зменшення допущено у сільгосп підприємствах Броварського (на 66,8%), Тетіївського (на 58,7%), Білоцерківського (на 36,9%) та Васильківського (на 11,2%) районів.

Важливим кроком для стабілізації та подальшого нарощування поголів'я худоби і птиці є інвестиції окремих господарств у будівництво нових та реконструкцію діючих приміщень великотоварних молочних та свинарських комплексів, що дасть змогу збільшити поголів'я корів та свиней.

Так, у 2017 році завершено реконструкцію свинорепродуктора на 460 основних свиноматок ТОВ „Агротехцентр-сервіс” у с. Дешки Богуславського району, завезено основне поголів'я, загальна вартість проекту склала 15,0 млн гривень.

Крім цього, з метою збільшення обсягів виробництва продукції тваринництва протягом 2017 року продовжувалося будівництво тваринницького приміщення ПАТ „Жміївське” в Іванківському районі, тваринницької ферми ТОВ „Аграрний холдинг „Екотехнології” у Макарівському районі, молочних комплексів ТДВ „Терезине” і ТОВ „Острійківське” у Білоцерківському районі та ТОВ „Ван Хоф Юкрейн ЛТД” у Згурівському районі, другої черги тваринницького комплексу з

виробництва молока ТОВ „Аграрний інвестиційний союз” у Таращанському районі, молочно-товарної ферми для створення репродуктора м'ясного напрямку ПП „Євросем” у Переяслав-Хмельницькому районі, об'єкту з оброблення, зберігання та переробки побічних продуктів тваринного походження на органічне добриво ТОВ „Стейкагро” у Переяслав-Хмельницькому районі, а також реконструкція телятника на 200 голів СТОВ „Відродження” у Фастівському районі. Тривають роботи з будівництва свиноферми СТОВ „Плосківське” у Таращанському районі та свинокомплексу на 1200 основних свиноматок ТОВ „Селекційний центр свинарства” у Білоцерківському районі.

З метою надання консультативної допомоги представникам дрібного та середнього фермерства проведено 14 нарад і семінарів за участю сільгосптоваровиробників та структурних підрозділів з питань агропромислового розвитку райдержадміністрацій, де обговорено умови участі у державних програмах підтримки агропромислового комплексу. Крім цього, проведено 13 робочих виїздів у райони для зустрічі з керівниками сільгоспідприємств та фермерами. Інформаційні матеріали з питань виконання програм державної підтримки агропромислового комплексу розміщені на сайті профільного департаменту та у соціальній мережі Facebook. Крім цього, оголошення про участь у конкурсі розміщене у друкованих засобах масової інформації.

Підприємствами агропромислового комплексу області залучено 1028,6 млн грн кредитних коштів, у тому числі одержано 890,0 млн грн короткострокових, 84,3 млн грн – середньострокових та 54,3 млн грн – довгострокових кредитів. Відсоткові ставки за кредитами у національній валюті становлять від 6,0% до 25% річних.

Транспорт та дорожнє господарство

Підприємствами транспорту за 2017 рік перевезено 6877,4 тис. т вантажів, що становить 114,6% від обсягу перевезень вантажів за 2016 рік. Вантажооборот склав 1743,8 млн ткм (100,5% від обсягу 2016 року). Обсяг вантажних перевезень автотранспортними підприємствами становив 6875,1 тис.т, що у порівнянні з 2016 роком на 14,6% більше та на 9,1% вище показника Програми.

Послугами пасажирського транспорту за 2017 рік скористалися 95,5 млн пасажирів (на 2,3% більше у порівнянні з 2016 роком), з них автомобільним транспортом (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) - 86,7 млн пасажирів (на 9,0% менше прогнозного показника). Пасажирооборот становив 3102,1 млн пас. км, або 116,4% до обсягів 2016 року.

Протягом звітнього періоду в області продовжувалася робота, спрямована на удосконалення системи управління автотранспортною інфраструктурою, та здійснення заходів, спрямованих на забезпечення належної якості обслуговування пасажирів на приміських та міжміських маршрутах загального користування. Діюча мережа автобусних маршрутів області включає

170 приміських автобусних маршрутів загального користування та 343 міжміські автобусні маршрути. Перевезення пасажирів здійснюють майже 2,5 тис. автобусів 94 приватних перевізника. Продовжена робота щодо забезпечення відкриття нових автобусних маршрутів (направлені листи до компетентних органів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху для здійснення регулярних пасажирських перевезень при відкритті нових автобусних маршрутів, наявність місць-концентрації ДТП, аварійно небезпечних ділянок, залізничних переїздів та мостів з вузькою проїзною частиною).

Розроблена та затверджена розпорядженням голови Київської облдержадміністрації від 27.06.2017 № 346 маршрутна мережа приміських та міжміських автобусних маршрутів загального користування, що не виходять за межі території Київської області, у тому числі тих, що проходять від міста Києва до населених пунктів Київської області. Це дало можливість систематизувати та поставити на облік всі автобусні маршрути Київської області.

Відповідно до Закону України „Про автомобільний транспорт”, постанови Кабінету Міністрів України від 03.12.2008 № 1081 „Про затвердження Порядку проведення конкурсу з перевезення пасажирів на автобусному маршруті загального користування” та розпорядження голови Київської облдержадміністрації від 23.09.2015 № 352 „Про деякі питання врегулювання діяльності щодо перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування” 20 вересня 2017 року було проведено конкурс на перевезення пасажирів на автобусних маршрутах загального користування, віднесених до компетенції облдержадміністрації.

Відповідно до Меморандуму про співпрацю між Київською облдержадміністрацією та Київським міжрегіональним управлінням Державної служби України з безпеки на транспорті здійснено спільні перевірки перевізників на дотримання умов договорів на перевезення пасажирів на приміських та міжміських автобусних маршрутах загального користування, віднесених до компетенції облдержадміністрації.

На виконання рекомендацій Антимонопольного комітету України управлінням інфраструктури облдержадміністрації проводиться робота спільно з Асоціацією „Автоперевізники Київщини” та керівниками автотранспортних підприємств з питань впорядкування процесу зміни тарифів на перевезення пасажирів і багажу на приміських і міжміських автобусних маршрутах загального користування, що не виходять за межі Київської області.

З метою забезпечення оптимізації існуючої маршрутної мережі, розміщення зупинок, пересадочних вузлів громадського транспорту для підвищення комфорту та ефективності послуг і безпеки перевезень розроблено обласну цільову програму „Смарт транспорт Київщини (Інтелектуальна транспортна система) на 2017 - 2018 роки” (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 314-14-VII), яка передбачає розробку мультимодальної транспортної моделі та створення єдиного диспетчерського центру Київської області. Відповідно до завдань цієї Програми у 2017 році проведено роботу щодо впровадження програмно-технічного комплексу з

просторового моніторингу транспортних засобів, який оперує на маршрутах по Київській області.

Інфраструктура автомобільних доріг області складається з мережі доріг загального користування Київської області, протяжність якої становить 8611,7 км, у тому числі 2484,7 км доріг державного значення (міжнародних – 428,6 км, національних – 249,5 км, регіональних – 855,6 км, територіальних – 951,0 км) та 6127,0 км доріг місцевого значення (обласних – 3923,3 км, районних – 2203,7 км), 485 мостів та шляхопроводів загальною протяжністю 15082 погонних метри. По території області пролягають 3 міжнародних транспортних коридори.

На фінансування дорожнього господарства області на 2017 рік передбачено кошти за рахунок державного бюджету у сумі 581,1 млн грн (у 2016 році – 455,8 млн гривень).

На поточний дрібний ремонт та експлуатаційне утримання автодоріг заплановані кошти у сумі 456,4 млн грн (у 2016 році – 379,7 млн гривень). Фактично у 2017 році виконано та профінансовано робіт на суму 551,0 млн грн (у 2016 році – 451,5 млн гривень).

Відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.01.2017 року № 14 „Про розподіл коштів, передбачених у державному бюджеті за програмою 3111020 „Розвиток мережі та утримання автомобільних доріг загального користування”, на 2017 рік” (зі змінами) запланований обсяг фінансування робіт з капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг загального користування області у 2017 році становить 124,6 млн грн, з яких капітальні видатки – 86,8 млн гривень. Фактично у 2017 році виконано і оплачено робіт з капітального ремонту на суму 66,5 млн грн (у тому числі на проектно-вишукувальні роботи майбутніх років у сумі 5,5 млн гривень). За рахунок вказаних коштів проведено капітальний ремонт автомобільної дороги М-05 Київ-Одеса на 4-х ділянках (км 13+710 – км 15+600, на км 15+600 – км 17+740, км 36+500 – км 38+500, км 38+500 – км 42+000) та капітальний ремонт мосту через р. Сквирка на км 301 + 579 автомобільної дороги Р-32 Кременець-Біла Церква-Ржищів.

На поточний середній ремонт у 2017 році передбачено кошти у сумі 37,8 млн грн, із них виконано та оплачено 28,0 млн гривень. За рахунок вказаних коштів виконані роботи з поточного середнього ремонту шляхопроводу через залізницю на км 107 + 443 автомобільної дороги Н-01 Київ – Знам'янка, влаштування світлофорного регулювання транспортних потоків на км 19 + 254 автомобільної дороги Р-03 Північно-Східний обхід м.Києва (примикання автодороги Під'їзд до автодороги М-03) Броварський район та роботи з поточного середнього ремонту мосту через р. Таль на км 72 + 685 автомобільної дороги Р-02 Київ – Іванків – Овруч.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 29.03.2017 № 303 „Деякі питання використання у 2017 році коштів, залучених у попередні роки під державні гарантії Державним агентством автомобільних доріг” здійснюється проведення розрахунків за виконані роботи у минулих роках на суму 58,6 млн грн (оплачено 58,4

млн грн) та на виконання робіт з поточного середнього ремонту автомобільних доріг місцевого значення на суму 22,1 млн грн (оплачено 18,5 млн гривень).

Службою автомобільних доріг у Київській області за участю райдержадміністрацій та з урахуванням звернень громадян, органів місцевого самоврядування і депутатів всіх рівнів сформовано Перелік об'єктів капітального та поточного середнього ремонту автомобільних доріг загального користування на 2017 рік, що затверджено розпорядженням голови облдержадміністрації від 25.07.2017 № 379 „Про затвердження Переліку об'єктів, щодо яких проводиться експеримент з фінансового забезпечення здійснення заходів з розвитку автомобільних доріг загального користування в Київській області”, погоджено Державним агентством автомобільних доріг України, Міністерством інфраструктури України та Комітетом Верховної Ради України з питань бюджету.

На здійснення заходів у рамках проведення експерименту з розвитку автомобільних доріг загального користування було передбачено річний обсяг фінансування з обласного бюджету у сумі 2234,5 млн гривень. Фактично у 2017 році проведено 163 заходи із капітального, поточного та середнього ремонту доріг на суму 835,9 млн грн, з яких капітальний ремонт доріг виконано на суму 109,2 млн грн, поточний та середній ремонт доріг – на суму 726,7 млн гривень.

У зв'язку з набранням чинності 01 січня 2018 року Закону України „Про внесення змін до деяких законів України щодо реформування системи управління автомобільними дорогами загального користування” щодо децентралізації автомобільних доріг загального користування місцевого значення відповідно до розпорядження Київської обласної державної адміністрації від 10 листопада 2017 року № 573 „Про передачу автомобільних доріг загального користування місцевого значення до сфери управління Київської обласної державної адміністрації” з балансу Служби автомобільних доріг у Київській області на баланс Київської облдержадміністрації прийнято 6375,5 км доріг.

Після прийняття на баланс доріг загального користування місцевого значення проводяться відповідні заходи щодо експлуатаційного утримання та середнього і капітального ремонту. Спільно із Службою автомобільних доріг у Київській області визначені, розроблені та затверджені документи, що необхідні при проведенні процедури прийому-передачі автомобільних доріг загального користування місцевого значення: паспорта доріг, відомості про нерухоме державне майно, форми переліків доріг загального користування інші матеріали, що необхідні в подальшій роботі. Одночасно розроблено механізм та терміни проведення інвентаризації вказаних доріг, розробляється механізм утримання мережі доріг місцевого значення на перехідний період (I-й квартал 2018 року), оскільки тендерні процедури нового балансоутримувача мережі доріг займуть тривалий час.

Протягом 2017 року тривала робота з виготовлення проектно-кошторисної документації для будівництва великої кільцевої автомобільної дороги навколо м. Києва (ВКАД). Рівень готовності виготовлення вказаної документації на кінець 2017 року склав майже 95 відсотків.

Для вирішення проблемних питань, пов'язаних з будівництвом ВКАД, проведено низку розширених нарад за участю керівників райдержадміністрацій, державної архітектурно-будівельної інспекції у Київській області, Головного управління Держгеокадастру у Київській області, Служби автомобільних доріг у Київській області, де обговорено та затверджено план виконання робіт щодо першочергових заходів з вирішення земельних питань та самовільного будівництва у 500 метровому коридорі ВКАД. Крім того, облдержадміністрація спільно зі Службою автомобільних доріг у Київській області, Васильківською, Бородянською, Києво-Святошинською та Макарівською райдержадміністраціями, Головним управлінням Держгеокадастру у Київській області, державною архітектурно-будівельною інспекцією у Київській області організувала і здійснила комісійне виїзне обстеження для визначення місць забудови ділянок ВКАД.

З метою покращення безпеки дорожнього руху та зниження аварійності на автомобільних дорогах загального користування області протягом 2017 року виконано робіт на загальну суму 43,5 млн грн (у 2016 році – 34,8 млн гривень). За рахунок вказаних коштів встановлено та замінено 5741 дорожніх знаків, встановлено 4203 напрямних стовпчиків, відремонтовано та встановлено 12,7 тис. п.м бар'єрного огороження, проведено видалення порослі, сухостійних дерев на дорогах протяжністю 162,5 кілометра.

Протягом звітного періоду профінансовано виконання робіт з ліквідації на автодорогах ямковості на суму 177,9 млн грн, що виконані на площі 390,2 тис.кв.м, у тому числі на дорогах державного значення – 262,0 тис.кв.м, місцевого значення – майже 128,1 тис.кв. метрів.

На виконання Обласної програми розвитку дорожнього руху та його безпеки „Нульова смертність на дорогах Київщини” на 2017-2019 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 19.05.2017 № 303-14-VII) для створення безпечної інфраструктури (облаштування безпечних нерегульованих переходів) у 2017 році за кошти обласного бюджету передбачено будівництво 30 острівців безпеки на автомобільних дорогах загального користування у 15 районах та на вулицях 9 міст області на загальну суму 4,5 млн гривень. Реалізовано у повному обсязі 10 острівців та частково (в частині освітлення) – 7 острівців.

Крім цього, у рамках реалізації заходів вищевказаної програми:

- проведено дослідження дорожньо-транспортної аварійності, травматизму та смертності на дорогах Київської області;
- розроблено рекомендований підхід до диверсифікації заходів щодо забезпечення безпеки дорожнього руху в усіх районах та містах області з розподілом на три групи з метою зменшення смертності та травматизму, зменшення аварійності, підвищення комфорту та якості життя людини;
- проведено обласний форум „Нульова смертність на дорогах Київщини”, розроблено схеми організації дорожнього руху для кожного району області;
- проведено просвітницькі кампанії для учасників дорожнього руху: користування пасками безпеки, використання світлових приладів та світлоповертальних елементів велосипедистами та пішоходами в сільській місцевості;

- розроблена електронна мапа дорожньо-транспортних пригод на дорогах Київщини;

- розроблена інтерактивна карта Київської області.

Для забезпечення безпеки дорожнього руху на вулицях і дорогах комунальної власності у межах реалізації заходів Програми будівництва, реконструкції та ремонту об'єктів інфраструктури Київської області на 2016-2018 роки (затверджена рішенням Київської обласної ради від 07.06.2016 № 129-05-VII зі змінами в редакції рішення Київської обласної ради від 22.06.2017 349-15-VII) протягом 2017 року виконано дорожньо-будівельних та ремонтних робіт на 90 дорогах та вулицях населених пунктів області на суму майже 111,6 млн грн (84,9% від коштів, передбачених зазначеною Програмою на виконання заходу „Будівництво, реконструкція та ремонт об'єктів дорожнього господарства” на 2017 рік). При цьому укладено майже 263,1 тис.кв.м дорожнього покриття, з яких після проведення капітального ремонту – 254,3 тис.кв.м, реконструкції – 8,3 тис.кв.м та поточного ремонту – 450,3 кв.м дорожнього покриття міських вулиць та доріг.

До роботи в складних погодних умовах осінньо-зимового періоду було заготовлено 155,6 тис. тон піско-соляної суміші, 4,7 тис. одиниць шанцевих інструментів для прибирання снігу, що становить 100 % від запланованих обсягів. Для оперативного реагування на несприятливі погодні умови опрацьована можливість залучення 807 одиниць спецтехніки (566 одиниць – спецтехніка комунальних служб області, 241 одиниця – спецтехніка сторонніх організацій).

Споживчий ринок

Споживчий ринок області у 2017 році характеризувався високим рівнем насиченості товарів продовольчої і непродовольчої групи з переважанням продукції вітчизняних товаровиробників, широким спектром різноманітних послуг для населення, подальшим розвитком мережі об'єктів торгівлі та сфери послуг. Стабільна ситуація на споживчому ринку позитивно вплинула на формування регіонального товарного ринку та зміцнення загального економічного потенціалу області, сприяла розвитку бізнесу та створенню нових робочих місць для працевлаштування населення.

Позитивна динаміка нарощування обороту роздрібної торгівлі, до якого включено дані щодо роздрібного товарообороту підприємств (юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців), основним видом економічної діяльності яких є роздрібна торгівля, зберігалася щомісяця протягом 2017 року.

Оборот роздрібної торгівлі (до якого включено роздрібний товарооборот підприємств роздрібної торгівлі, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках і фізичними особами-підприємцями) за 2017 рік становив майже 55,1 млрд грн, що, у порівнянних цінах, на 11,7% більше обсягу 2016 року (5 місце серед регіонів України, прогнозний показник – приріст у розмірі 5,4 відсотка).

У звітному періоді обсяг роздрібного товарообороту підприємств, що здійснюють діяльність у сфері роздрібної торгівлі, становив майже 42,1 млрд грн, що, у порівняних цінах, на 12,3% більше, ніж у 2016 році.

Найбільш вагомий приріст товарообороту забезпечено суб'єктами господарювання сфери торгівлі Білоцерківського, Переяслав-Хмельницького, Рокитнянського, Броварського, Васильківського, Бородянського районів та міст Березань, Ірпінь та Переяслав-Хмельницький.

Торговельне обслуговування населення у 2017 році здійснювали 10936 роздрібних підприємств (з продажу продовольчих товарів – 4211, непродовольчих – 4379, змішаного асортименту – 2346) та 4267 закладів дрібнороздрібної торгівлі, загальна торговельна площа яких складає 784,4 тис.кв. метрів.

Загальнодоступна мережа закладів ресторанного господарства складалася з 2211 одиниць, розрахованих на 107,5 тис. посадкових місць.

Протягом 2017 року торговельна мережа продовжувала розвиватися. Як і передбачалося Програмою, у звітному періоді розпочали здійснювати діяльність 12 об'єктів торгівлі у Тетіївському районі, 6 підприємств торгівлі у Богуславському районі, міні-маркет „Фора” та 3 продовольчі магазини у Бориспільському районі, 8 закладів торгівлі з продажу продовольчої та непродовольчої групи товарів та 3 заклади ресторанного господарства у Баришівському районі, 5 підприємств торгівлі товарами повсякденного попиту в Яготинському районі, торгові павільйони кондитерського дому „Вацак” та з продажу заморожених напівфабрикатів „Еліка” у Володарському районі, 1 магазин мережевої торгівлі „Аврора” та 2 вузькоспеціалізовані магазини („Молочні продукти” і „Чобіток”) у Рокитнянському районі, а також підприємства торгівлі у містах Обухів, Біла Церква, Васильків, Бориспіль та Фастів.

Важливим сегментом споживчого ринку, здатним забезпечити населення широким асортиментом продовольчих та непродовольчих товарів за доступними цінами, залишалися об'єкти ринкового господарства, частка яких у структурі обороту роздрібної торгівлі становила майже 20 відсотків.

У звітному періоді на території області здійснювали діяльність 110 об'єктів ринкового господарства з загальною кількістю місць понад 28,4 тисячі. За спеціалізацією домінують ринки з продажу товарів змішаного асортименту (92 ринки або 84,0%), також на території області функціонують 8 ринків з продажу продовольчих товарів та 10 ринків з продажу непродовольчих товарів.

З метою створення належних умов для реалізаторів товарів та поліпшення торговельного обслуговування населення у 2017 році ремонтні роботи проведено на ринках Таращанського, Києво-Святошинського районів та міст Біла Церква та Бориспіль. Тривало будівництво майданчика сезонної торгівлі у Баришівському районі.

В області постійно проводиться моніторинг роздрібних цін на соціально значущі товари та аналіз цінової ситуації на споживчому ринку області. У грудні 2017 року по області (без м.Києва) індекс споживчих цін становив

100,5% (до попереднього місяця), з початку року він склав 113,8% (до грудня 2016 року).

Найбільше зростання цін (тарифів) у грудні 2017 року у порівнянні з груднем 2016 року зафіксовано на освіту (на 20,1%), продукти харчування (на 17,4%), послуги транспорту (на 16,4%), ресторани та готелі (на 14,4%), житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива (на 12,4%), послуги зв'язку (на 7,3%), охорону здоров'я (на 7,2%), відпочинок та культуру (на 4,9%), предмети домашнього вжитку, побутова техніка та поточне утримання житла (на 3,5%), одяг та взуття (на 3,0 відсотка).

Підвищення цін на транспорті відбулося, в основному, за рахунок зростання вартості послуг в автодорожньому пасажирському транспорті на 30,4%, палива та мастил – на 17,8 відсотка.

Ціни (тарифи) на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зросли внаслідок підвищення тарифів на електроенергію на 28,1%, утримання будинків та прибудинкових територій – на 23,9%, водопостачання – на 18,9%, гарячу воду і опалення – на 15,4%, каналізацію – на 9,9 відсотка.

У свою чергу підвищення відпускних цін виробників, викликане зростанням тарифів на енергоносії, збільшенням видатків на транспортні перевезення призвели до зростання цін на фрукти (на 32,1% більше), хліб (на 27,9%), м'ясо та м'ясопродукти (на 27,2%), овочі (на 24,0%), сир і м'який сир (на 21,1%), масло (на 22,0%), молоко (на 22,0%), яйця (на 20,7%), макаронні вироби (на 7,2%) та соняшкову олію (на 3,4 відсотка). Водночас зниження цін у зазначеному періоді відбулося на цукор (на 4,4%), рибу та продукти з риби (на 0,2 відсотка).

Для більш повного задоволення населення продуктами харчування за доступними цінами в області проведено майже 6,6 тис. ярмарок, до участі в яких залучалися безпосередньо товаровиробники сільськогосподарської продукції та підприємства харчової промисловості.

Ринок побутових послуг області у звітному періоді був представлений широким спектром різноманітних видів послуг, що надавали населенню понад 7,8 тис. суб'єктів господарської діяльності, з яких 340 профільних, 327 непрофільних підприємств і структурних підрозділів та 7175 фізичних осіб.

У 2017 році мережа об'єктів побутового обслуговування продовжувала активно розвиватися у Макарівському, Богуславському, Києво-Святошинському районах та у містах Фастів, Бориспіль, Васильків.

Суб'єктами господарювання сфери побуту в цілому по області надаються всі 24 види побутових послуг, затверджених галузевим класифікатором.

Зовнішньоекономічна діяльність

У сфері зовнішніх зносин та зовнішньоекономічної діяльності Київська облдержадміністрація протягом 2017 року продовжувала курс на подальше розширення та поглиблення взаємовигідного співробітництва з регіонами інших країн світу і створення позитивного міжнародного іміджу Київської області.

З метою розширення міжрегіонального співробітництва між Київською областю та Воєводством Нижня Сілезія, вивчення польського досвіду децентралізації та побудови вільної економіки відбулася зустріч керівництва Київської облдержадміністрації з делегацією Нижньосілезького Воєводства Республіки Польща.

Для налагодження плідної співпраці, збільшення обсягів залучених інвестицій проведено зустріч з Послом Сполучених Штатів Америки в Україні, під час якої обговорено хід реформ, впровадження децентралізації та застосування нових управлінських методик в роботі органів державної влади. Інвестиційну привабливість області продемонстровано на прикладі підприємств Бориспільського району – спеціалізованого фармацевтичного логістичного центру „Біокон” та фармацевтичного заводу „Фармекс-груп”.

З метою розвитку взаємовигідного співробітництва у сфері агропромислового розвитку проведено робочу зустріч з представниками ділових кіл Королівства Іспанія, на якій обговорені питання щодо можливості будівництва на території Київщини заводу з переробки овочів, імпорту сировини з Тунісу, Туреччини, Іспанії, Єгипту та експорту готової продукції в найближчі країни.

Крім цього, для збільшення обсягів інвестицій в агропромисловий комплекс області відбулася робоча зустріч керівництва облдержадміністрації з представниками Міністерства інфраструктури та сільського господарства землі Бранденбург Федеративної Республіки Німеччина та керівником проекту „Німецько-український агрополітичний діалог” при Інституті економічних досліджень та політичних консультацій та представником міністерства інфраструктури та сільського господарства землі Бранденбург (Німеччина), під час якої обговорено можливі напрями співробітництва щодо підтримки розвитку малого та середнього агробізнесу області німецькими інвесторами.

Для налагодження спільної роботи над створенням сприятливого середовища для ведення бізнесу в Київській області і посилення міжнародної ділової співпраці між департаментом агропромислового розвитку Київської облдержадміністрації та Київською обласною торгово-промисловою палатою укладено угоду про партнерство та співробітництво, що передбачає активізацію роботи над популяризацією продукції сільського господарства Київщини через міжнародні виставки, участь у бізнес-форумах та інших заходах.

З метою збільшення обсягів інвестицій, залучених в економіку області, проведено робочу зустріч із представниками ділових кіл Федеративної Республіки Німеччина та Республіки Польща, під час якої обговорено питання впровадження сучасних систем поводження з твердими побутовими відходами. Під час засідання представники польської компанії Fabulaz Polska, що є Європейським лідером з будівництва сміттєспалювальних заводів, зокрема в Німеччині, представила проект такого заводу в Україні.

Проведено робочу зустріч з консультантами з Німеччини, під час якої обговорено питання започаткування нової кредитної програми „Енергоефективність в муніципалітетах”, що має у подальшому підтримати відновлення і модернізацію комунальної інфраструктури з метою скорочення

бюджетних витрат на споживання енергії українськими містами.

З метою залучення до співпраці потенційних інвесторів відбулася зустріч з представниками Республіки Польща, на якій розглядалися питання щодо підвищення рівня компетентності в області моніторингу та оцінки реалізації регіональної політики, презентації кращих практик в рамках Проекту Міністерства розвитку Республіки Польща „Підвищення інвестиційної привабливості України та конкурентоспроможності регіонів”.

Проведено робочу зустріч із представниками Республіки Іран, під час якої були обговорені питання, пов’язані із можливістю співпраці в агропромисловій сфері. Крім цього, відбулась зустріч з представниками компанії „Rhenus” (Федеративна Республіка Німеччина) та Східного комітету німецької економіки, під час якої обговорено питання реалізації інвестиційного проекту з будівництва логістичного центру в Київській області.

З метою обговорення питання розвитку торгово-економічного співробітництва Київської області з республікою Молдова та відкриття Почесного консульства Молдови у м.Бориспіль проведено зустріч з Надзвичайним і Повноважним Послом Республіки Молдова в Україні.

Для обговорення подальшої співпраці та обміну досвідом у реалізації інвестиційних проектів в екологічній сфері проведено зустрічі з представниками Посольства Японії в Україні та Японського агентства міжнародного співробітництва JICA, де розглянуто можливості впровадження в області сучасних інноваційних технологій з переробки та утилізації твердих побутових відходів.

З метою налагодження співпраці щодо інвестування пріоритетних проектів в області, а також надання підтримки у проведенні реформ у регіоні, впровадженні децентралізації та застосуванні нових управлінських методик в роботі органів державної влади відбулася зустріч голови облдержадміністрації з представниками Посольства Сполучених Штатів Америки в Україні.

Для вивчення системи діяльності молодіжних центрів, механізмів їх фінансування та взаємодії голова Київської облдержадміністрації взяв участь у навчальній поїздки до Фінляндії.

З метою сприяння сталому розвитку, викорінення бідності, поліпшення становища жінок, ефективного управління та верховенства права підписано Меморандум про взаєморозуміння щодо сталого розвитку між Програмою розвитку Організації Об’єднаних Націй („ПРООН”), Київською обласною державною адміністрацією і Київською обласною радою.

Протягом звітнього періоду керівництво Київської області брало активну участь у засіданнях Спільної українсько-білоруської демаркаційної комісії з питань демаркації державного кордону України.

Київська облдержадміністрація погодилась виступити бенефіціаром проекту „Активізація малого та середнього бізнесу в прикордонних регіонах України – Білорусі” (гран-контракт 83265662 від 29.11.2017), що буде реалізовано у тому числі за рахунок грантових коштів Європейського союзу в особі Німецького товариства міжнародного співробітництва (GIZ). У

результаті реалізації проекту буде створено: мережу зв'язку між існуючими інфраструктурами підтримки бізнесу на рівні між містами, регіонами і країнами; підвищено рівень знань і навичок підприємців щодо ведення транскордонного бізнесу; підвищено рівень ділової комунікації між представниками МСБ; створено додатковий ресурс широкого використання платформ міжнародного співробітництва для МСБ, що дозволить підвищити комерційні можливості, ділову активність, взаємодію малого та середнього бізнесу у малих містах прикордонних регіонів України – Білорусі.

Проведено роботу зі створення нових міжнародних пунктів пропуску, що повинно стати ключовим чинником успішного розвитку транскордонного співробітництва, зокрема щодо присвоєння пункту пропуску „Вільча” Поліського району статусу міжнародного.

З метою висвітлення інформації про зовнішньоекономічну діяльність області на офіційному веб-сайті департаменту економічного розвитку і торгівлі Київської облдержадміністрації постійно оновлюється розділ „Транскордонне співробітництво”, де розміщується інформація про стан, проблеми та перспективи розвитку, а також розділ „Міжнародна виставково-ярмаркова діяльність” як інструмент презентації економічного потенціалу області на світовому рівні та інформування іноземних компаній про потенційних партнерів у Київській області, зацікавлених у налагодженні взаємовигідного співробітництва.

Для надання інформаційної підтримки підприємствам-експортерам у розширенні їхньої присутності на міжнародних торговельних ринках, насамперед тим, що зацікавлені у торгівлі з країнами Європейського Союзу, на офіційному веб-сайті Київської облдержадміністрації постійно оновлюється розділ „Торговельно-економічне співробітництво з Європейським Союзом”, де розміщується актуальна та корисна інформація для експортерів та імпортерів області.

Вжиті заходи сприяли поліпшенню основних показників зовнішньоекономічної діяльності. За рахунок освоєння нових ринків реалізації експортної продукції та сприятливої кон'юктури на зовнішніх товарних ринках у 2017 році експортні поставки товарів становили 1748,5 млн доларів США, що у порівнянні з 2016 роком більше на 2,5%, проте на 17,4% менше програмного показника (обумовлено несприятливою кон'юктурою на зовнішніх товарних ринках та зниженням виробництва основних видів продукції сільського господарства, що експортуються сільгоспідприємствами області).

Через підвищення купівельної спроможності населення обсяг імпорту у 2017 році проти 2016 року збільшився на 15,3% та склав 3403,9 млн доларів США (менше показника Програми на 4,7 відсотка). Коефіцієнт покриття експортом імпорту склав 0,51 (у 2016 році – 0,58). Суб'єкти господарювання області здійснювали зовнішньоторговельні операції з партнерами із 171 країни світу.

Найвагоміші експортні поставки товарів серед країн ЄС здійснювалися до Німеччини – 8,1% від загального обсягу експорту, Нідерландів – 8,1% та

Польщі – 4,3%; серед інших країн – до Російської Федерації – 6,6%, Єгипту – 6,2%, Індії – 5,6%, Китаю – 3,7% та Білорусі – 3,3 відсотка.

Серед країн ЄС найвагоміші імпорتنі надходження товарів здійснювалися з Німеччини – 17,6% від загального обсягу імпорту, Польщі – 7,2% та Франції – 3,8%; серед інших країн – з Китаю – 9,1%, США – 7,8%, Російської Федерації – 7,6% та Білорусі – 4,3 відсотка.

У товарній структурі експорту домінуючою залишається частка продовольчих товарів (64,8%), тоді як основу імпорту області складають непродовольчі товари (83,6 відсотка).

Основу товарної структури експорту області склали продукти тваринного походження – 23,3% від загального його обсягу, продукти рослинного походження – 20,2%, жири та олії тваринного або рослинного походження – 10,6%, готові харчові продукти – 10,7%, машини, обладнання та механізми, електротехнічне обладнання – 6,6%, вироби з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів – 5,7%, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 5,4 відсотка.

У структурі імпорту товарів частка машин і обладнання складала – 19,2%, продукція хімічної та пов'язаних з нею галузей промисловості – 15,1%, засоби наземного транспорту, крім залізничного, – 13,4%, недорогоцінні метали та вироби з них – 9,9%, полімерні матеріали, пластмаси та вироби з них – 8,8%, готові харчові продукти – 6,0%, мінеральні продукти – 5,6%, живі тварини; продукти тваринного походження – 5,4%, продукти рослинного походження – 4,9%, маса з деревини або інших волокнистих целюлозних матеріалів – 3,8 відсотка.

Фінансові ресурси

Протягом 2017 року у сфері фінансових ресурсів робота була спрямована на забезпечення наповнюваності бюджетів усіх рівнів шляхом посилення стимулюючої функції податкової системи, поліпшення фінансового стану підприємств, підвищення конкурентоспроможності виробництва, проведення раціональної та результативної податково-бюджетної політики, залучення додаткових ресурсів для наповнення місцевих бюджетів, дотримання жорсткої фінансової дисципліни, підвищення результативності бюджетних видатків із урахуванням фінансової децентралізації місцевих бюджетів.

За рахунок зростання податкових надходжень у результаті збільшення обсягів реалізації продукції (робіт та послуг) та підвищення грошових доходів населення у 2017 році, доходи зведеного бюджету з урахуванням міжбюджетних трансфертів з державного бюджету (без внутрішніх міжбюджетних трансфертів) склали 66386,7 млн грн, що на 12097,3 млн грн або на 22,3% більше, ніж у 2016 році, та на 19,3% більше, ніж було передбачено Програмою.

За даними казначейського звіту, надходження доходів до державного бюджету від області становлять 52624,3 млн. грн. (з урахуванням реверсної

дотації – 382,8 млн грн), що на 7558,8 млн грн або на 16,8% більше, ніж у 2016 році (на 14,8% більше у порівнянні з показником Програми), у тому числі Головним управлінням Державної фіскальної служби у Київській області забезпечені надходження у сумі 8528,1 млн грн (прогноз – 7548,1 млн грн), Київською митницею ДФС – 42757,7 млн грн (відповідно до Програми – 37504,3 млн грн) та іншими органами – 955,7 млн грн (Програмою передбачено – 770,0 млн гривень).

Доходи загального та спеціального фондів місцевих бюджетів склали 13762,4 млн грн податків, зборів та обов'язкових платежів, що на 4538,5 млн грн або на 49,2% більше, ніж у 2016 році та на 40,0% більше передбаченого Програмою показника.

Доходи загального фонду місцевих бюджетів області склали 10540,7 млн грн податків, зборів та обов'язкових платежів, що на 2615,2 млн грн або на 33,0% більше у порівнянні з 2016 роком.

Основним джерелом наповнення місцевих бюджетів є податок та збір на доходи фізичних осіб, питома вага якого у доходах загального фонду місцевих бюджетів становить 58,8 відсотка. Надходження цього податку по області порівняно з 2016 роком збільшились на 1686,3 млн грн або на 37,4% і склали 6196,5 млн грн (108,3% до уточненого плану на рік).

Земельного податку та орендної плати за землю надійшло 1197,8 млн грн (11,4% у загальній сумі надходжень до загального фонду), що на 185,6 млн грн або на 18,3% більше, ніж у 2016 році, і становить 108,8% до планових показників на рік.

Надходження єдиного податку склали 1337,2 млн грн (111,6% до плану на рік). Порівняно з 2016 роком надходження цього податку збільшились на 384,2 млн грн або на 40,3 відсотка.

Для поліпшення ситуації з виконання місцевих бюджетів, вишукування додаткових ресурсів для їх наповнення та зростання рейтингу області серед регіонів України у 2017 році вживалися відповідні заходи, зокрема:

- згідно з дорученням голови Київської облдержадміністрації від 04.01.2017 № 2-1 щодо впровадження загальнодержавних реформ у Київській області вжито заходів щодо подальшої реалізації державної політики стосовно фінансової децентралізації місцевих бюджетів області;

- на виконання розпорядження Кабінету Міністрів України від 18.11.2015 № 1206-р, яким був затверджений перспективний план формування територіальних громад Київської області, облдержадміністрацією спільно з райдержадміністраціями і міськвикоматами (міст обласного значення) проведено роботу щодо доопрацювання перспективного плану у частині „фінансові ресурси” по територіальних громадах, які не були затверджені цією постановою;

- видано розпорядження голови Київської облдержадміністрації від 02.03.2017 № 73 „Про затвердження складу обласної робочої групи з питань легалізації виплати заробітної плати та зайнятості населення”;

- продовжено роботу комісії з питань погашення заборгованості із виплати заробітної плати, податків, зборів та інших платежів до бюджетів усіх

рівнів, у тому числі місцевих бюджетів; проведено роз'яснювальну роботу із суб'єктами господарської діяльності та населенням стосовно переваг сплати податків до бюджету, неприпустимості виплат заробітної плати та інших доходів у „конвертах”, фіктивних документах тощо;

- спільно із фахівцями Інституту бюджету та соціально-економічних досліджень проведено навчальні семінари щодо особливостей застосування програмно-цільового методу на місцевому рівні.

Крім цього, з метою збільшення надходжень до місцевих бюджетів протягом звітного періоду проводилася робота щодо підвищення рівня виплати заробітної плати. На засіданнях робочих груп з питань легалізації виплати заробітної плати та зайнятості населення при райдержадміністраціях та міськвиконкомах у 2017 році заслухано керівників 1050 підприємств та організацій, які виплачують заробітну плату менше встановленого чинним законодавством рівня, з яких 582 підприємства (50%) вже почали виплачувати підвищену заробітну плату.

За рахунок індивідуальної роз'яснювальної роботи, проведеної працівниками органів державних податкових інспекцій Головного управління Державної фіскальної служби у Київській області (заслуховування на засіданнях робочих груп в органах державних податкових інспекцій, проведення співбесід, направлення листів керівникам підприємств), ще 202 підприємства збільшили рівень виплаченої заробітної плати. За результатами проведеної роботи, спрямованої на збільшення рівня заробітної плати, до місцевих бюджетів додатково надійшли кошти у сумі майже 3,6 млн. гривень.

За результатами документальних перевірок суб'єктів господарювання з питань правильності нарахування, утримання і перерахування податку на доходи фізичних осіб (ПДФО) та єдиного соціального внеску (ЄСВ) порушення встановлені в 137 випадках (87,3%) по ПДФО (донараховано ПДФО у сумі 41020,4 тис. грн) та в 97 випадках (61,8%) по ЄСВ (донараховано ЄСВ у сумі 8078,0 тис. гривень). Крім цього, виявлено 537 неоформлених найманих працівників. До бюджету додатково надійшло грошових зобов'язань по податку на доходи фізичних осіб у сумі 913,4 тис. грн, єдиному соціальному внеску – у сумі 4,7 млн. гривень.

Також проведено 225 документальних перевірок фізичних осіб-підприємців, за результатами яких донараховано 71697,4 тис. грн, узгоджено податкових зобов'язань на суму 24709,7 тис. гривень. Всього за результатами проведених перевірок фізичних осіб-підприємців надійшло до бюджету 6022,3 тис. грн. або 24,4% від узгоджених сум.

Видатки зведеного бюджету області, без урахування внутрішніх трансфертів та кредитування, виконані у сумі 24345,4 млн грн, у тому числі видатки загального фонду – 19093,6 млн грн (95,1% до уточнених річних планових показників), спеціального – 5251,8 млн грн (69,7% до кошторисних призначень на рік з урахуванням внесених змін).

На фінансування установ соціально-культурної сфери та соціального захисту населення за 2017 рік направлено кошти у сумі 16359,7 млн грн, що

склало 85,7% загального обсягу проведених видатків загального фонду, у тому числі на утримання:

- соціального захисту та соціального забезпечення (з урахуванням міжбюджетних трансфертів) – 6604,8 млн грн;
- установ освіти – 5563,7 млн грн;
- установ охорони здоров'я – 3342,9 млн грн;
- установ культури і мистецтва – 614,8 млн грн;
- установ фізичної культури і спорту – 233,5 млн гривень.

Найбільшу питому вагу в загальному обсязі фінансування установ соціальної сфери та соціального захисту займають видатки на соціальний захист та соціальне забезпечення – 40,4%, освіти – 34,0% та на охорону здоров'я – 20,4 відсотка.

У зв'язку з переходом з інших областей (міст) держави платників податків з податковим боргом на облік до Головного управління Державної фіскальної служби у Київській області (у січні 2017 року на облік перейшли платники податків з боргом у сумі майже 440,0 млн. гривень), а також у зв'язку з несплатою платниками податків самостійно задекларованих грошових зобов'язань по ПДВ, податку на прибуток, земельному податку та єдиному податку та виникнення податкового боргу у результаті контрольної-перевірочної роботи зі сплати податків, станом на 01 січня 2018 року загальна сума податкового боргу (з урахуванням боргу банкрутів) по Київській області становила 2178,7 млн грн, що порівняно з початком 2017 року більше на 279,9 млн грн або на 14,7 відсотка.

Зростання загальної суми податкового боргу допущено у 16 районах та 9 містах обласного значення.

З метою погашення податкового боргу протягом 2017 року вжито відповідні заходи, зокрема, направлено 9280 податкових вимог, описано майна в податкову заставу на суму 9,4 млн грн, направлено 62 позови до суду щодо звернення стягнення на активи боржників через Державну виконавчу службу на суму 34,0 млн грн, направлено 228 позовів до суду щодо надання дозволу на погашення податкового боргу за рахунок стягнення коштів на суму 204,7 млн грн, стягнуто коштів з банківських рахунків на суму 2,4 млн грн, за рахунок вилучення готівки стягнуто 0,2 млн грн, направлено 8 звернень до суду щодо надання дозволу на погашення податкового боргу за рахунок заставленого майна боржника на суму 12,4 млн грн, реалізовано заставного майна боржників на суму 0,5 млн гривень.

Перший заступник голови ради

В.В. Майбоженко